

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
DLA GMINY MIEDZICHOWO
NA LATA 2023-2033

28 czerwca 2023 r.

Wykonawca prognozy

Weronika Saukens

SPIS TREŚCI

1. Informacje o prognozie oddziaływania na środowisko	4
1.1. Podstawy formalno-prawne sporządzenia prognozy	4
1.2. Zakres i cel prognozy	5
1.3. Metody opracowania prognozy	7
1.3.1. Źródła informacji	7
1.3.2. Analiza oddziaływań inwestycji na poszczególne komponenty środowiska	8
2. Informacje o zawartości i głównych celach Gminnego Programu Rewitalizacji oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami	10
2.1. Zawartość i cele Gminnego Programu Rewitalizacji	10
2.2. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033 z innymi dokumentami strategicznymi, z uwzględnieniem ich celów ochrony środowiska i wyznaczanych kierunków działań	41
3. Aktualny stan środowiska na terenie Gminy Miedzichowo	51
3.1. Położenie	51
3.2. Demografia	52
3.3. Infrastruktura techniczna	53
3.3.1. Transport i komunikacja	53
3.3.2. Zaopatrzenie w ciepło, energię elektryczną i paliwo gazowe	53
3.4. Istniejący stan środowiska przyrodniczego	54
3.4.1. Ochrona klimatu i jakość powietrza	54
3.4.1.1. Ochrona klimatu	54
3.4.1.2. Jakość powietrza	56
3.4.2. Zagrożenia hałasem	59
3.4.2.1. Hałas przemysłowy	60
3.4.2.2. Hałas komunikacyjny	60
3.4.3. Pola elektromagnetyczne (PEM)	66
3.4.4. Gospodarowanie wodami	67
3.4.4.1. Charakterystyka JCWPd i JCWP	67
3.4.4.2. Zagrożenia powodziowe	76
3.4.4.3. Susze	77
3.4.5. Gospodarka wodno-ściekowa	80
3.4.6. Zasoby geologiczne	80
3.4.7. Gleby	81
3.4.8. Gospodarowanie odpadami i zapobieganie ich powstawaniu	82
3.4.9. Zasoby przyrodnicze	83
3.4.10. Zapobieganie poważnym awariom	116
4. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu	117
5. Przewidywane oddziaływanie na środowisko	119
5.1. Różnorodność biologiczna, fauna i flora, obszary chronione oraz cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000	119

5.2. Zdrowie i bezpieczeństwo ludzi	127
5.3. Wody powierzchniowe i podziemne	129
5.4. Powietrze i klimat.....	130
5.5. Powierzchnia ziemi, krajobraz i gleby.....	133
5.6. Klimat akustyczny	135
5.7. Zasoby naturalne	136
5.8. Zabytki i dobra materialne	136
6. Przewidywane rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko wynikających z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji	137
7. Możliwe zmiany w przypadku braku realizacji założeń Gminnego Programu Rewitalizacji.....	139
8. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko	141
9. Napotkane trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy	142
10. Rekomendacje i wnioski do ostatecznej wersji dokumentu.....	143
11. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań przewidzianych w projekcie Gminnego Programu Rewitalizacji	145
12. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania 146	
13. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	148
14. Spis tabel i rysunków	152
15. Oświadczenie autora prognozy oddziaływania na środowisko o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2.....	153

1. INFORMACJE O PROGNOZIE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

1.1. Podstawy formalno-prawne sporządzenia prognozy

Podstawą opracowania prognozy oddziaływania na środowisko jest Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U z 2023, poz. 1094). Według zapisów art. 46 ust. 1 pkt 1, pkt 2 i pkt 3 ww. Ustawy, przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty:

1. studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz planu zagospodarowania przestrzennego, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a także koncepcji rozwoju kraju, strategii rozwoju, programu, polityki publicznej i dokumentu programowego, z zakresu polityki rozwoju, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
2. polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
3. polityk, strategii, planów lub programów innych niż wymienione w pkt 1 i 2, których realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000 jeżeli nie są one bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynikają z tej ochrony.

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektu dokumentu innego niż wymieniony w art. 46 ust. 1 oraz w przypadku projektu zmiany takiego dokumentu, jeżeli w uzgodnieniu z właściwym organem, o którym mowa w art. 57 ustawy, organ opracowujący projekt stwierdzi, że realizacja postanowień danego dokumentu albo jego zmiany może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko.

Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko podlega opiniowaniu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Przedmiotowe dokumenty zostaną także udostępnione społeczeństwu w celu zapewnienia jego udziału w procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

1.2. Zakres i cel prognozy

Prognoza oddziaływania na środowisko zawiera identyfikację potencjalnych oddziaływań na środowisko, będących wynikiem realizacji „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033” oraz ocenę natężenia tych oddziaływań. Jej celem jest analiza potencjalnego oddziaływania na środowisko przedsięwzięć oraz realizacji założeń wskazanego wyżej dokumentu.

Zgodnie z zapisami art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 1094) organ opracowujący projekt dokumentu uzgadnia z właściwymi organami (o których mowa w art. 57 i 58) zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. Uzgodnienia dokonuje się w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku o uzgodnienie.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu po zapoznaniu się z wnioskiem Wójta Gminy Miedzichowo z 13.03.2023 roku, w piśmie nr WOO-III.410.183.2023.MM.1 z dnia 12.04.2023 roku uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033”. W swym piśmie organ ten wskazał, że prognoza powinna być opracowana zgodnie z art. 51 ust. 2 i art. 52 ust. 1 i 2 ustawy ooś.

Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w piśmie z 20.06.2023 r., znak: DN-NS.9011.286.2023 również uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033”. Wskazał, że prognoza oddziaływania na środowisko winna być sporządzona w pełnym zakresie, o którym mowa w art. 51 ust. 2 i art. 52 ust. 1 i 2 ustawy ooś.

Biorąc powyższe pod uwagę niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko (art.. 51 ust. 2):

1. zawiera:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;
- f) oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów - kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy,

g) datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów - imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów;

2. określa, analizuje, ocenia:

a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,

b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,

c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,

d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,

e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

– różnorodność biologiczną,

– ludzi,

– zwierzęta,

– rośliny,

– wodę,

– powietrze,

– powierzchnię ziemi,

– krajobraz,

– klimat,

– zasoby naturalne,

– zabytki,

– dobra materialne

– z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3. przedstawia:

a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego

dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,

b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Ponadto, zgodnie z art. 52 ust. 1 i 2:

- prognoza oddziaływania na środowisko, została opracowana stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowana do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem;
- w Prognozie zostały uwzględnione informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania.

1.3. Metody opracowania prognozy

Prognoza została opracowana zgodnie z zaleceniami zawartymi w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2022 poz. 1029 ze zm.). Przy sporządzaniu niniejszego dokumentu zastosowano metody statystyczne i porównawcze, analizy i oceny dostosowane do stanu współczesnej wiedzy. Autor kierował się swoją wiedzą i doświadczeniem stosownie do stanu wiedzy współczesnej. Wszystkie zastosowane metody oceny są dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu. Część dotycząca oceny oddziaływania na środowisko w projektowanym opracowaniu przedstawiono opisowo wraz z merytorycznym uzasadnieniem. Oceny dokonano w oparciu o analizę poszczególnych elementów środowiska w zależności od zagrożeń stwarzanych przez oddziaływanie na środowisko planowanych działań.

1.3.1. Źródła informacji

Podczas opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033 oraz prognozy oddziaływania na środowisko wykorzystano następujące dokumenty stanowione na szczeblu międzynarodowym, krajowym oraz regionalnym:

- Traktat Lizboński,
- Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu,
- Strategia na rzecz unii energetycznej,
- Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030,
- Europejski Zielony Ład,

- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020),
- Europejska Konwencja Krajobrazowa,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030,
- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030,
- Krajowy Program Ochrony Powietrza,
- Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030,
- Polityka energetyczna Polski do 2040 r.,
- Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej;
- Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku,
- Program Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego do roku 2030;
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+,
- Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej.

1.3.2 Analiza oddziaływań inwestycji na poszczególne komponenty środowiska

Podczas opracowania prognozy, w celu określenia wpływu i skutków planowanych kierunków działań na stan środowiska, przeprowadzono dokładną analizę wpływu każdego z nich na poszczególne obszary środowiska. Przyjęto, że obszarami tymi są wymienione w art. 51 ust. 2 pkt. 2 lit. e) Ustawy OOŚ tj. „przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

- różnorodność biologiczną,
- ludzi,
- zwierzęta,
- rośliny,
- wodę,
- powietrze,
- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- klimat,

- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne
- z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.”

2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI I GŁÓWNYCH CELACH GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI ORAZ JEGO POWIĄZANIAMI Z INNYMI DOKUMENTAMI

2.1. Zawartość i cele Gminnego Programu Rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033 został opracowany na podstawie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2021 r. poz. 485 ze zm.). Stanowi on narzędzie umożliwiające prowadzenie kompleksowych działań rewitalizacyjnych na obszarze rewitalizacji wyznaczonym uchwałą nr XXXIV/297/2022 Rady Gminy Miedzichowo z dnia 22 czerwca 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Miedzichowo. Jednocześnie pełni funkcję strategii IIT (innego instrumentu terytorialnego), wdrażanej po raz pierwszy w perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027, w odniesieniu do przewidzianych w niej działań finansowych ze środków polityki spójności.

Zgodnie z metodyką prac przyjętą na etapie delimitacji obszaru zdegradowanego, w pierwszej kolejności dokonano podziału gminy Miedzichowo na niepodzielne jednostki analityczne, stanowiące całość pod względem funkcjonalno-przestrzennym i społecznym. Podziału dokonano na podstawie istniejących już obrębów ewidencyjnych, przy czym obręb Bolewice z uwagi na niespełnienie kryterium ustawowego w brzmieniu: „Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy” podzielono na 3 oddzielne jednostki analityczne. Takim sposobem na terenie gminy Miedzichowo wyodrębniono 23 jednostki analityczne: Błaki, Bolewice 1, Bolewice 2, Bolewice 3, Bolewisko, Grudna, Jabłonka Stara, Lewiczynek, Lubień, Łęczno, Miedzichowo, Pąchy, Piotry, Prądówka, Sępólno, Silna Nowa, Stary Folwark, Szklarka Trzcielska, Toczno, Trzciel-Odbudowa, Węgielnia, Zachodzko, Zawada.

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. W związku z przekroczeniem dopuszczalnej liczby ludności i powierzchni obszaru, niemożliwe było objęcie procesem rewitalizacji całego obszaru zdegradowanego. Wyznaczając obszar rewitalizacji na terenie gminy Miedzichowo kierowano się łączną liczbą sfer, w których występuje nagromadzenie zjawisk kryzysowych. Przyjęto zasadę, że jednostka włączona do obszaru rewitalizacji musi odznaczać się nagromadzeniem negatywnych zjawisk w minimum trzech sferach łącznie (społecznej i dwóch innych). Takich jednostek było łącznie 9. Spośród nich, wybrano miejscowości mające szczególne znaczenie dla rozwoju gminy Miedzichowo, a także te, w których wstępnie wyznaczono przestrzenie i obiekty stanowiące potencjał do prowadzenia możliwych działań rewitalizacyjnych. Z tego względu, za obszar rewitalizacji w gminie Miedzichowo uznano 4 jednostki analityczne: Lewiczynek, Prądówkę, Miedzichowo i Jabłonkę Starą.

Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji stanowi wyraz aspiracji władz samorządowych, mieszkańców oraz pozostałych interesariuszy procesu rewitalizacji. Określa ona opis docelowego stanu obszaru po przeprowadzeniu zaplanowanych w niniejszym dokumencie działań rewitalizacyjnych.

Wizja stanowi wizualizację celu głównego, nadrzędnego względem celów rewitalizacji wskazanych w dokumencie, jednocześnie zawiera w sobie odniesienie do wszystkich sfer funkcjonowania obszaru, na których planowana jest rewitalizacja. Jest również pewnego rodzaju odpowiedzią na pytanie o powód i zasadność prowadzenia procesu rewitalizacji w danej jednostce.

Istotną rolą wizji jest także zjednoczenie interesariuszy rewitalizacji wokół pewnej idei. Zarówno mieszkańcy obszaru rewitalizacji, jak i funkcjonujące tam stowarzyszenia, przedsiębiorstwa, jednostki administracyjne powinni utożsamiać się z określoną wizją. Wypracowana wizja powinna łączyć różne środowiska, które wspólnie będą pracowały nad jej urzeczywistnieniem.

Przyjmując powyższe założenie, zdefiniowano wizję obszaru rewitalizacji w 2033 r.:

W 2033 roku obszar rewitalizacji składający się z podobszarów: Lewiczynek, Jabłonka Stara, Prądówka i Miedzichowo to przestrzeń charakteryzująca się wzmocnioną spójnością społeczną, gdzie tradycja i kultura są siłą napędową do dalszego rozwoju gminy, gdzie mieszkańcy chętnie osiedlają się na stałe, a przyjezdni spędzają czas wolny. To przestrzeń bezpieczna, przedsiębiorcza, wykorzystująca lokalne potencjały, przyjazna dla każdego.

Realizacja działań rewitalizacyjnych prowadzonych w latach 2023-2033 na terenie jednostek Lewiczynek, Jabłonka Stara, Prądówka i Miedzichowo, przyczyniła się do ograniczenia występowania problemów społecznych związanych z bezrobociem, ubóstwem, wykluczeniem społecznym osób ze szczególnymi potrzebami, a także niewielką aktywnością społeczną i niskim poziomem integracji wśród mieszkańców.

Dzięki nowopowstałym miejscom integracji mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz całej gminy Miedzichowo swobodnie nawiązują nowe relacje oraz zacieśniają więzi sąsiedzkie. Ponownie zagospodarowana przestrzeń jest estetyczna, funkcjonalna, bezpieczna i dostępna dla każdego odwiedzającego. O nowopowstałą infrastrukturę (zwłaszcza przy dawnych dworach kolejowych) dba cała lokalna społeczność, nie obserwuje się tu już aktów wandalizmu. Dzięki odnowionym elementom przestrzeni publicznej i organizacji licznych wydarzeń kulturalnych coraz więcej młodych ludzi osiedla się na obszarze rewitalizacji. W rezultacie obserwuje się pozytywne tendencje demograficzne oraz wzrost kapitału społecznego i ekonomicznego. Usługi publiczne w gminie Miedzichowo świadczone są na najwyższym poziomie, co przyczynia się do zadowolenia i wzrostu jakości życia mieszkańców.

Zdefiniowana wizja obszaru rewitalizacji w 2033 roku będzie możliwa do osiągnięcia poprzez realizację celów rewitalizacji i odpowiadających im kierunków działań. Część programowa dokumentu została opracowana na bazie przeprowadzonej diagnozy, a także podczas warsztatów rewitalizacyjnych umożliwiających zaangażowanie zróżnicowanych grup interesariuszy na etapie planowania procesu rewitalizacji.

Wskazane cele i kierunki działań stanowią odpowiedź na zidentyfikowane potrzeby, służące ograniczeniu bądź wyeliminowaniu negatywnych zjawisk w sferze społecznej, ale również w pozostałych sferach (gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej). Tym samym zapewnione zostało komplementarne podejście do rewitalizacji.

Z uwagi na podobieństwo problemów występujących na poszczególnych podobszarach rewitalizacji (Lewiczynek, Jabłonka Stara, Prądówka i Miedzichowo), cele i kierunki rewitalizacji wyznaczone zostały łącznie. Dodatkowo, takie podejście pozwoli na zacieśnienie więzi sąsiedzkich i zintegrowanie lokalnej społeczności z całej gminy Miedzichowo. Dla obszaru rewitalizacji wyznaczono łącznie 15 kierunków działań, których realizacja pozwoli na osiągnięcie 3 celów rewitalizacji.

Tabela 1 Cele i kierunki rewitalizacji

CEL 1	Wzrost spójności społecznej obszaru rewitalizacji poprzez działania na rzecz aktywizacji i integracji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji
Kierunek 1.1.	Aktywizacja i integracja lokalnej społeczności
Kierunek 1.2.	Zwiększenie dostępności i poprawa jakości usług społecznych
Kierunek 1.3.	Stworzenie miejsca działalności dla organizacji pozarządowych i lokalnych liderów
Kierunek 1.4.	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu
Kierunek 1.5.	Wzmocnienie poczucia tożsamości lokalnej mieszkańców oraz identyfikacji z miejscem zamieszkania
CEL 2	Dostosowanie infrastruktury technicznej przestrzeni publicznych do potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizacji w celu zwiększenia dostępu do atrakcyjnych miejsc spędzania czasu wolnego
Kierunek 2.1.	Adaptacja budynków podworcowych i pokolejowych wraz z terenami przyległymi na cele społeczne
Kierunek 2.2.	Rozwój infrastruktury społecznej, w tym sportowo-rekreacyjnej
Kierunek 2.3.	Uporządkowanie przestrzeni publicznych oraz poprawa ich dostępności dla wszystkich mieszkańców
Kierunek 2.4.	Podniesienie jakości życia mieszkańców poprzez poprawę ładu przestrzennego i stanu zabudowy
Kierunek 2.5.	Stworzenie miejsc odpoczynku i rekreacji
CEL 3	Wzmocnienie tożsamości lokalnej mieszkańców obszaru rewitalizacji z wykorzystaniem zasobów dziedzictwa historycznego regionu
Kierunek 3.1.	Racjonalne wykorzystanie obiektów zabytkowych i historycznych do rozwoju funkcji turystycznej, rekreacyjnej i integracyjnej na obszarze rewitalizacji
Kierunek 3.2.	Rozpoczęcie działań promocyjnych regionu
Kierunek 3.3.	Poprawa wizerunku miejscowości poprzez rewitalizację terenów publicznych
Kierunek 3.4.	Ochrona obiektów o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym

Źródło: Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne są zaplanowanymi, długofalowymi działaniami, zmierzającymi do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji. Istotnym ich aspektem jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, wzrost poczucia przynależności lokalnej oraz rozwiązywanie innych problemów sfery społecznej.

Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne zaplanowane w granicach 4 podobszarów rewitalizacji (Lewiczynki, Jabłonka Stara, Prądówka i Miedzichowo) zostały sporządzone w taki sposób, aby ich realizacja przyczyniała się do poprawy sytuacji na całym obszarze rewitalizacji, w szczególności w sferze społecznej. Poprawa estetyki przestrzeni, remont i wszelkie modernizacje zdegradowanych terenów i obiektów były zadaniami uzupełniającymi, bez których nie można by realizować postawionych celów społecznych. W ramach rewitalizacji zaplanowano szeroki katalog działań, na który składają się cztery projekty zintegrowane, trzy projekty podstawowe oraz dwa przedsięwzięcia uzupełniające. Projekty zintegrowane to te, które w zasadniczy sposób przyczynią się do odwrócenia negatywnych trendów na obszarze rewitalizacji, są one rozbudowane, natomiast projekty podstawowe to mniejsze projekty dotyczące jednego przedsięwzięcia. Z kolei przedsięwzięcia uzupełniające mają charakter głównie infrastrukturalny, techniczny, jednak ich realizacja wpłynie pozytywnie na osiągnięcie założonych celów rewitalizacji.

Projekty zintegrowane to grupy powiązanych ze sobą tematycznie działań, zarówno infrastrukturalnych jak i nieinfrastrukturalnych, które służą realizacji wspólnego celu. Tworzą one mikroprogramy, w ramach których modernizacja kubatury i przestrzeni stworzy warunki do zapobiegania zanikowi niektórych funkcji, umożliwi wprowadzenie nowych funkcji społecznych, sprzyjać będzie budowaniu więzi społecznych i przywróceniu równowagi życia społecznego. Projekty zintegrowane realizowane będą przez gminę Miedzichowo we współpracy z interesariuszami rewitalizacji. Na tym etapie zakres projektów, a także katalog potencjalnych partnerów zostały zdefiniowane w sposób generalny. Po zakończeniu procesu konsultacji społecznych projektu GPR i uwzględnieniu ewentualnych uwag, planuje się niezwłoczne przystąpienie do realizacji fazy przygotowawczej projektów zintegrowanych. W szczególności planowane są spotkania z potencjalnymi partnerami projektów, w celu zapewnienia ich udziału w planowaniu, a docelowo w realizacji projektów zintegrowanych. Wówczas zostaną doprecyzowane założenia projektów w taki sposób, żeby były one realizowane dla mieszkańców i z mieszkańcami (przedsiębiorcami, organizacjami społecznymi, lokalnymi liderami, beneficjentami końcowymi procesu rewitalizacji).

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 1

Centrum Integracji Wiejskiej – adaptacja budynku po nieczynnej stacji kolejowej w Lewiczynku, renowacja obiektów infrastruktury usług społecznych wraz z zagospodarowaniem terenów przyległych oraz utworzeniem przystani rowerowej

Tętniące niegdyś życiem stacje, dworce i linie kolejowe, zarówno w miastach jak i na obszarach wiejskich coraz częściej znikają z mapy transportowej Polski. Niewykorzystywane, opustoszałe obiekty wraz z kolejową infrastrukturą popadają z czasem w ruinę, tracąc przy tym cenne elementy dziedzictwa historycznego. Aby zatrzymać degradację tych obiektów samorządy decydują się na zmiany sposobu ich użytkowania i ponowne zagospodarowanie przyległych do nich terenów.

W Lewiczynku znajduje się stacja kolejowa wraz z przystankiem osobowym obsługującym przed laty ruch pasażerski, a także pomieszczenie gospodarcze, budynek po szaletach oraz zamknięta ładownia kolejowa. Obecnie całą infrastrukturę kolejową cechuje wysokie zużycie i zły stan techniczny (zarówno

elementów zewnętrznych jak i wewnętrznych), dlatego nie nadaje się do dalszej eksploatacji. Aby zdegradowany teren mógł ponownie cieszyć się zainteresowaniem wśród mieszkańców i turystów, należy ocalić go przed zupełnym zniszczeniem i zapomnieniem. W Lewiczyнку brakuje miejsca aktywizacyjno-integracyjnego służącego podtrzymywaniu lokalnej historii i związanych z nią tradycji. Teren podworcowy to miejsce charakteryzujące się dużym potencjałem, który odpowiednio wykorzystany, przyczyni się do zaspokojenia potrzeb tutejszej społeczności w obszarze rekreacyjno-wypoczynkowym.

Nazwa wnioskodawcy

Gmina Miedzichowo

Potencjalni partnerzy

Stowarzyszenie Lewiczynek – ZIELONA PRZYSTAŃ Gminy Miedzichowo, Sołectwo Lewiczynek

Lokalizacja przedsięwzięcia

Nieczynna stacja kolejowa z terenem przyległym w Lewiczyńku

Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

Na podstawie analizy problemów występujących w sferze społecznej, na podobszarze rewitalizacji zdiagnozowano problem z wyludnianiem się społeczeństwa. W 2020 roku Lewiczynek zamieszkiwało 88 osób, czyli o około 15% mniej niż w roku 2015. Powodami odpływu tutejszej ludności są m.in.: poszukiwanie lepszych możliwości edukacyjnych oraz zatrudnienia, a także związanych z tym wyższych płac. Oprócz wskazanych czynników, młode osoby, chcące w przyszłości założyć rodzinę jako miejsce osiedlenia wybierają miejscowości charakteryzujące się ciekawą ofertą spędzania czasu wolnego, a tego aktualnie brakuje Lewiczyńkowi.

Na terenie Lewiczyńka od lutego 2022 roku działa Stowarzyszenie Lewiczynek – ZIELONA PRZYSTAŃ Gminy Miedzichowo, zajmujące się szeroko rozumianą integracją i aktywizacją społeczną. Problemem Stowarzyszenia w odniesieniu do sfery przestrzenno-funkcjonalnej jest brak siedziby oraz infrastruktury potrzebnej do prowadzenia działalności statutowej. Dlatego jego potencjał nie może zostać w całości wykorzystywany, co przekłada się na problemy z zaspokojeniem potrzeb lokalnej społeczności. Niski poziom dostępności infrastruktury wraz z niewystarczającym dostępem miejsc aktywności i spotkań mieszkańców przyczynia się także do pogłębiającego się na tym obszarze problemu alkoholizmu związanego pośrednio z bezrobociem oraz ubóstwem.

Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przyczyni się do poprawy nie tylko sfery społecznej i przestrzenno-funkcjonalnej, ale też technicznej. Widoczne w tym obszarze problemy związane są z wysokim odsetkiem obiektów komunalnych wymagających remontów. Nie tylko obniżają one walory estetyczne terenów, ale także przyczyniają się do konkretnych strat związanych z infrastrukturą techniczną i środowiskiem. Należy również pamiętać, że zadaniem samorządu terytorialnego jest dążenie do osiągnięcia zadowalającego poziomu ładu przestrzennego, poprzez utworzenie przestrzeni tworzącej spójną całość uwzględniającą relacje z otoczeniem. Natomiast niezagospodarowane, niszczące obiekty użyteczności publicznej znajdujące się w Lewiczyńku, zamiast służyć społeczeństwu obecnie nie pełnią żadnej funkcji.

Cel przedsięwzięcia

Celem pierwszego projektu zintegrowanego jest wzrost atrakcyjności Lewiczyńka jako miejsca zamieszkania dla rodzin z dziećmi oraz młodych ludzi, planujących założyć rodzinę, kontynuując karierę zawodową. Przedsięwzięcie to ma także na celu zacieśnianie więzi społecznych, poprzez organizowanie spotkań warsztatowo-szkoleniowych i edukacyjnych, sprawowanie funkcji noclegowych i wypoczynkowych, a także działalności w tym obiekcie Stowarzyszenia Lewiczynek – ZIELONA PRZYSTAŃ. W tym celu budynek dawnej stacji kolejowej wraz z przyległymi do niej pozostałymi budynkami i terenami zostanie poddany adaptacji pod nowe funkcje. Wiąże się to z pracami remontowo-modernizacyjnymi.

W sferze technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej celem projektu jest poprawa stanu technicznego budynków znajdujących się na omawianym terenie pokolejowym wraz z ich adaptacją pod nowe funkcje, ze spełnieniem zasad dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Zakres realizowanych zadań

Obecny zły stan techniczny budynków i terenów pokolejowych uniemożliwia wykorzystanie ich pod nowe funkcje użytkowe. Projekt zintegrowany zakłada adaptację budynku dawnej stacji kolejowej na Centrum Integracji Wiejskiej. Ponownie zagospodarowane zostaną także pozostałe budynki zlokalizowane w granicach terenu pokolejowego. W wyremontowanym i zmodernizowanym budynku po szaletach utworzony zostanie punkt informacji turystycznej oraz wypożyczalnia rowerów (przystań rowerowa) wraz z infrastrukturą obsługi ruchu turystycznego. Natomiast budynek gospodarczy zostanie odnowiony i przeznaczony do przechowywania materiałów, narzędzi i innego rodzaju sprzętu. Ponownie zagospodarowane zostaną także tereny zieleni przyległe do omawianych budynków, posłużą one do realizacji innych celów społecznych. Z uwagi, że nieczynny dworzec kolejowy wpisany jest do ewidencji zabytków, wszelkie wykonywane prace konsultowane będą z właściwym Konserwatorem Zabytków.

Projekt będzie składał się z następujących modułów:

Moduł I: Adaptacja budynku po dawnej stacji kolejowej w Lewiczyнку na Centrum Integracji Wiejskiej

Zakres prac tego modułu obejmował będzie działania o charakterze infrastrukturalnym, mające na celu poprawę stanu technicznego, w tym termomodernizację budynku, remont lub/i przebudowę oraz dostosowanie pomieszczeń do pełnienia nowych funkcji społecznych, a także działania służące poprawie funkcjonalności i estetyki oraz zwiększeniu dostępności obiektu dla osób ze szczególnymi potrzebami. Przed rozpoczęciem prac remontowo-modernizacyjnych konieczne jest przeprowadzenie badań technicznych oraz prac przygotowawczych, do których zalicza się m.in.: badania najważniejszych elementów konstrukcyjnych (fundamentów, więźby dachowej), opracowanie dokumentacji projektowej (lub programu funkcjonalno-użytkowego) dotyczącej remontu budynku oraz adaptacji budynku do pełnienia nowych funkcji. W przypadku planowanej termomodernizacji konieczne jest także opracowanie kompleksowej analizy, która wskaże różne możliwości oszczędzania energii w budynku (audyt energetyczny budynku).

Prace remontowo-modernizacyjne obejmować będą:

- termomodernizację budynku, w tym zastosowanie odnawialnych źródeł energii,
- remont konstrukcji dachu i pokrycia dachowego,
- remont ścian zewnętrznych i wewnętrznych, w tym malowanie elewacji,
- ocena i naprawa instalacji wodno-kanalizacyjnej i grzewczej,
- naprawa lub wymiana instalacji elektrycznej i odgromowej,
- wykonanie robót blacharskich (montaż obróbek blacharskich, parapetów, rynien i rur spustowych),
- odnowa lub wymiana stolarki drzwiowej oraz okien,
- remont i adaptacja pomieszczeń (prace tynkarskie i wykończeniowe).

Odnowiony budynek przeznaczony zostanie pod różne funkcje, wygospodarowana zostanie w nim przestrzeń na:

- nową siedzibę Stowarzyszenia Lewiczynek – ZIELONA PRZYSTAŃ Gminy Miedzichowo,
- pomieszczenie do prowadzenia spotkań warsztatowo-szkoleniowych i edukacyjnych, salę kominkową/salę służącą organizacji imprez okolicznościowych,
- miejsce pełniące funkcję obserwatorium rykowiska,
- zaplecze noclegowe dla opiekuna obiektu,
- węzeł sanitarny z niewielkim zapleczem kuchennym,
- a także salę pamięci, historii i tradycji.

Centrum Integracji Wiejskiej zarządzane będzie przez gminę Miedzichowo. Do sprawnej obsługi obiektu zatrudniona zostanie dodatkowa osoba lub osoby, dzięki czemu zwiększona zostanie liczba miejsc pracy na terenie Lewiczyńka. Całością obiektu opiekować się będzie wyznaczony gospodarz.

Moduł II: Odnowa i uporządkowanie terenów zieleni wraz z rozwojem infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej

W ramach tego modułu przewiduje się zaprojektowanie i zagospodarowanie otoczenia budynku po dawnej stacji kolejowej, w celu poprawy funkcjonalności przestrzeni oraz zwiększenia jej dostępności, a także odnowę budynku gospodarczego. Przed przystąpieniem do prac remontowych konieczne jest opracowanie dokumentacji projektowej dotyczącej zagospodarowania terenów zieleni oraz remontu budynku. Zakres planowanych działań inwestycyjnych obejmować będzie m.in.:

- oczyszczenie terenu poprzez usunięcie samosiewów oraz starych roślin o nieestetycznym pokroju z zachowaniem cennych zespołów roślinnych, obejmujących roślinność wysoką (drzewa) i niską (krzewy),
- oczyszczenie terenu z gruzu, śmieci i innych zanieczyszczeń,
- zinventaryzowanie stanu istniejącego terenu,
- wyrównanie/wyprofilowanie terenu oraz prace renowacyjne,
- plantowanie terenu wraz z przygotowaniem i zasianiem trawy,
- wykonanie nawierzchni mineralnej, nawierzchni drewnianej, nawierzchni kamiennej,
- zagospodarowanie terenu, w tym zamontowanie energooszczędnego oświetlenia, monitoringu, elementów małej architektury,
- wykonanie nasadzeń drzew, krzewów oraz bylin kwitnących,
- zamontowanie budek lęgowych dla ptaków oraz siedliska dla owadów,
- utworzenie ścieżki edukacyjno-przyrodniczej,
- wygospodarowanie terenu na pole namiotowe,
- remont budynku gospodarczego, w tym: remont konstrukcji dachu i pokrycia dachowego, remont i adaptacja pomieszczenia,
- wytyczenie przestrzeni dla poszczególnych funkcji: chodniki dostosowane do osób ze szczególnymi potrzebami, miejsca parkingowe, miejsca odpoczynku i integracji, plac imprez zbiorowych, miejsca na ognisko/grill,
- wyposażenie terenu w tablice informacyjne,
- dostosowanie przestrzeni do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.

Moduł III: Utworzenie miejsca aktywizacji i wypoczynku – ZIELONA PRZYSTAŃ w Lewiczynku

Przedmiotem modułu jest utworzenie wypożyczalni rowerowej wraz z przystanią, będącą miejscem odpoczynku dla rowerzystów i innych odwiedzających. Na wypożyczalnię rowerów zaadaptowany zostanie budynek po szaletach, dlatego zakres realizowanych prac obejmował będzie działania infrastrukturalne, mające na celu poprawę stanu technicznego budynku, a także poprawę estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej. Przystępując do realizacji projektu niezbędne jest przeprowadzenie działań przygotowawczych, obejmujących opracowanie dokumentacji projektowej dotyczącej przebudowy, rozbudowy i modernizacji obiektu. Prace remontowo-modernizacyjne obejmować będą m.in.:

- remont ścian zewnętrznych i wewnętrznych budynku, prace tynkarskie i wykończeniowe, w tym malowanie elewacji,
- remont konstrukcji dachu i pokrycia dachowego,
- ocena i naprawa instalacji wodno-kanalizacyjnej i grzewczej,
- naprawa lub wymiana instalacji elektrycznej,
- wykonanie robót blacharskich (montaż obróbek blacharskich, parapetów, rynien i rur spustowych),
- odnowa lub wymiana stolarki drzwiowej oraz okien,
- adaptacja pomieszczeń pod wypożyczalnię rowerów,
- utworzenie punktu naprawy rowerów (stacja naprawcza),
- zamontowanie energooszczędnego oświetlenia i monitoringu,
- budowa wiaty rowerowej przy budynku,
- utworzenie punktu informacji turystycznej,
- dostosowanie obiektu do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.

Do wypożyczalni zakupionych zostanie:

- 5 rowerów trekkingowych dla dorosłych,
- 5 rowerów trekkingowych dla dzieci,

- akcesoria rowerowe.

Wypożyczalnia rowerów umożliwiła będzie zarówno wypożyczenie jak i zwrot rowerów i akcesoriów rowerowych.

Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami

Niniejszy projekt zintegrowany zrealizowany zostanie z uwzględnieniem zasad dostępności we wszystkich możliwych wymiarach. Przy adaptacji budynku po dawnej stacji kolejowej uwzględnione zostanie projektowanie uniwersalne (m.in.: montaż windy dostosowanej do osób ze szczególnymi potrzebami, odpowiednio dostosowane korytarze, schody, pochylnie/podjazdy, pomieszczenia sanitarne i kuchenne, przystosowane miejsca parkingowe, a także inne rozwiązania architektoniczne w przestrzeni otwartej).

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

Cel 1: Wzrost spójności społecznej obszaru rewitalizacji poprzez działania na rzecz aktywizacji i integracji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji

Kierunek 1.1. Aktywizacja i integracja lokalnej społeczności

Kierunek 1.2. Zwiększenie dostępności i poprawa jakości usług społecznych

Kierunek 1.3. Stworzenie miejsca działalności dla organizacji pozarządowych i lokalnych liderów

Kierunek 1.4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Kierunek 1.5. Wzmocnienie poczucia tożsamości lokalnej mieszkańców oraz identyfikacji z miejscem zamieszkania

Cel 2: Dostosowanie infrastruktury technicznej przestrzeni publicznych do potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizacji w celu zwiększenia dostępu do atrakcyjnych miejsc spędzania czasu wolnego

Kierunek 2.1. Adaptacja budynków podworcowych i pokolejowych wraz z terenami przyległymi na cele społeczne

Kierunek 2.3 Uporządkowanie przestrzeni publicznych oraz poprawa ich dostępności dla wszystkich mieszkańców

Kierunek 2.4. Podniesienie jakości życia mieszkańców poprzez poprawę ładu przestrzennego i stanu zabudowy

Kierunek 2.5. Stworzenie miejsc odpoczynku i rekreacji

Cel 3: Wzmocnienie tożsamości lokalnej mieszkańców obszaru rewitalizacji z wykorzystaniem zasobów dziedzictwa historycznego regionu

Kierunek 3.1. Racjonalne wykorzystanie obiektów zabytkowych i historycznych do rozwoju funkcji turystycznej, rekreacyjnej i integracyjnej na obszarze rewitalizacji

Kierunek 3.2. Rozpoczęcie działań promocyjnych regionu

Kierunek 3.3. Poprawa wizerunku miejscowości poprzez rewitalizację terenów publicznych

Kierunek 3.4. Ochrona obiektów o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Możliwe źródła finansowania	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 10.000.000,00 zł Moduł II: 2.500.000,00 zł Moduł III: 2.500.000,00 zł	- Budżet Gminy Miedzichowo, - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty, środki Konserwatora Zabytków),	Moduł I: 2023-2027 Moduł II: 2023-2027 Moduł III: 2027-2033
Łącznie: 15.000.000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)		

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji

- zwiększenie atrakcyjności Lewiczynka jako potencjalnego miejsca zamieszkania przez osoby planujące założyć rodzinę, nie rezygnując przy tym z kariery zawodowej,

- zapewnienie pełnej dostępności wszystkim mieszkańcom do usług świadczonych w nowo powstałym Centrum Integracji Wiejskiej,
- poprawa stanu technicznego i efektywności energetycznej modernizowanych budynków, w tym poprawa ich wyglądu i estetyki,
- zachowanie elementów dziedzictwa kulturowego regionu,
- zapewnienie miejsc do aktywnego spędzania czasu wolnego dla wszystkich grup wiekowych,
- pobudzenie aktywności społecznej wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz organizacji pozarządowych,
- spadek bezrobocia,

Wskaźniki produktu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Liczba budynków zaadaptowanych do pełnienia nowych funkcji oraz zmodernizowanych budynków bez zmiany funkcji	3 szt.	Protokół odbioru robót
Liczba obiektów poddanych termomodernizacji	1 szt.	Protokół odbioru robót
Liczba wprowadzonych rozwiązań z zakresu dostępności	4 szt.	Protokół odbioru robót, dokumentacja fotograficzna
Liczba wybudowanych miejsc parkingowych	7 szt.	Protokół odbioru robót, dokumentacja fotograficzna
Liczba zorganizowanych spotkań warsztatowo-edukacyjnych	12/rok	Ewidencja prowadzona przez pracowników
Liczba zamontowanych punktów monitoringu	2 szt.	Faktury za zakupiony sprzęt
Liczba zamontowanych punktów energooszczędnego oświetlenia	5 szt.	Faktury za zakupiony sprzęt
Liczba zakupionych rowerów	10 szt.	Faktury za zakupiony sprzęt
Liczba utworzonych punktów informacji turystycznej	1 szt.	Dokumentacja projektowa
Wskaźniki rezultatu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Poprawa efektywności energetycznej obiektu – zmniejszenie zużycia energii	Minimum 25%	Dokumentacja projektowa, audyt energetyczny
Liczba organizacji pozarządowych wspartych w wyniku działań Centrum Integracji Wiejskiej	3 szt.	Informacje od pracowników instytucji na podstawie prowadzonej ewidencji, Sprawozdanie z realizacji programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
Liczba wypożyczeń rowerów w ciągu roku	100 szt./rok	Ewidencja prowadzona przez pracowników
Liczba osób korzystających z punktu informacji turystycznej	100/rok	Ewidencja prowadzona przez pracowników
Liczba uczestników wydarzeń (koncertów, spotkań, występów itp.)	500/rok	Ankietyzacja mieszkańców raz w roku, Sprawozdanie

		organizatorów wydarzeń kulturowych
Liczba osób korzystających z pola namiotowego	100/rok	Ewidencja prowadzona przez pracowników
Liczba osób korzystających z „obserwatorium rykowiska”	50/rok	Ewidencja prowadzona przez pracowników
Liczba osób korzystających ze ścieżki rekreacyjno-turystycznej	500/ rok	Ewidencja prowadzona przez pracowników, ankietyzacja mieszkańców raz w roku

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 2

Mój Lewiczynek, moja historia, moje wspomnienia

Miejscami pochówków opiekujemy się już od III wieku. Do dziś miejsca te są przez nas wyjątkowo często odwiedzane, remontowane i porządkowane, jednak nie wszystkie. Niekiedy miejsca wiecznego spoczynku ulegają stopniowej degradacji, aktom wandalizmu, a z czasem zwyczajnemu zapomnieniu. Tak stało się z cmentarzem ewangelickim w Lewiczyнку powstałym w I poł. XIX wieku i zamkniętym w I poł. XX wieku.

W obecnych czasach szczególnie ważne jest, aby kształtować w społeczeństwie potrzebę krzewienia kultury i tradycji, z zachowaniem jej dla przyszłych pokoleń. Zadbane przestrzenie cmentarne oprócz pełnienia funkcji upamiętniających zmarłych są też miejscem kreującym wspólnotę osób żywych, a z perspektywy lokalnej i regionalnej służą budowaniu świadomości historycznej. Z uwagi na historię miejsca, stają się także często celem podróży turystów. Dlatego należałoby zadbać o niszczące mogiły i zapobiegać ich przyszłej degradacji wraz z uszanowaniem pochowanych w tym miejscu osób.

Przez stulecia Polskę reprezentowała różnorodność wyznaniowa, głównie katolicy obrzędu łacińskiego, prawosławni, grekokatolicy, wyznawcy judaizmu oraz protestanci. Wydarzenia, które zaszły po II wojnie światowej doprowadziły do ujednoczenia wyznań i od tamtej pory 95,5% ludności stanowili katolicy. W latach 60-tych sukcesywnie niszczone i pozbywano się starych cmentarzy, niekojarzących się z polskimi – żydowskie i niemieckie, w szczególności ewangelickie. Dlatego obecnie wiele z tych zachowanych, popada w ruinę i zapomnienie. Od 1777 roku w miejscowości Lewitz Hausland (Lewiczynek) istniał ewangelicki kościół ryglowej konstrukcji, który w 1821 roku odbudowano po pożarze. Jednak pomimo starań nie przetrwał do czasów współczesnych, został zburzony po 1945 roku. W tym samym okresie zamknięto ewangelicki cmentarz, znajdujący się naprzeciwko kościoła. Ogólna powierzchnia cmentarza stanowi 0,38 ha, został on zbudowany w układzie dwutraktowym, jego granice pozostały czytelne, brakuje jednak ogrodzenia. Obecnie teren cmentarza pokrywają liczne stare drzewa i samosieje o różnym stopniu zdrowotności, nie istnieją tu już dobrze zachowane nagrobki, a jedynie porzucane, bezimienne, płyty nagrobkowe wraz z pozostałościami mogił – identyfikacja pochowanych osób z uwagi na zatarcie liter tablic nagrobkowych jest niemożliwa lub znacznie utrudniona.

Za cmentarzem znajduje się polana, która obecnie nie pełni żadnej funkcji. Wraz z realizacją przedsięwzięcia dotyczącego cmentarza, planuje się zagospodarowanie tego terenu pod nowe funkcje. Jest to miejsce mogące posłużyć do wypoczynku i rekreacji dla społeczności lokalnej. Polana wymaga wyrównania i uporządkowania zieleni, a w dalszych krokach zagospodarowania na cele społeczne. Działania związane z realizacją tego przedsięwzięcia ściśle związane są z brakiem miejsc aktywnego wypoczynku na terenie tego podobszaru. Wypoczynek jest sprawą indywidualną zależącą od trybu życia i pracy, a także zainteresowań. Panująca w całej gminie cisza, spokój, świeże powietrze, przepiękne lasy z bogatą fauną i florą oraz dogodne do grzybobrania tereny sprawiają, iż w okresie letnim i jesiennym wypoczynek na świeżym powietrzu jest najczęściej wybieraną formą wśród mieszkańców.

Nazwa wnioskodawcy
Gmina Miedzichowo
Potencjalni partnerzy
Stowarzyszenie Lewiczynek – ZIELONA PRZYSTAŃ w Lewiczyнку, Sołectwo Lewiczynek
Lokalizacja przedsięwzięcia
Dawny cmentarz ewangelicki zlokalizowany na terenie działki nr 94 w Lewiczyнку
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
<p>Podczas warsztatów rewitalizacyjnych przeprowadzonych z mieszkańcami gminy, na terenie jednostki analitycznej Lewiczynek zdiagnozowano problem z brakiem miejsc spotkań i aktywizacji mieszkańców na świeżym powietrzu, a także problemy z niezagospodarowanymi i niszczącymi terenami użyteczności publicznej. Oprócz tego zaobserwowano także stopniowe zanikanie poczucia wspólnoty i przywiązania do miejsca zamieszkania, jego historii i tradycji. Przewidziany do rewitalizacji, w ramach projektu zintegrowanego nr 2, teren po cmentarzu oraz polana znajdująca się za cmentarzem posłużą jako wielofunkcyjna przestrzeń przeznaczona na cele społeczne. Należy nadmienić, iż zaniedbany cmentarz ewangelicki, polana oraz przyległy do nich las coraz częściej staje się obiektem zaśmieceń. Istnieje więc ryzyko, że w przypadku braku podjęcia działań na tym terenie, stanie się to miejsce dzikiego wysypiska śmieci.</p>
Cel przedsięwzięcia
<p>Celem projektu zintegrowanego nr 2 jest wykreowanie atrakcyjnej przestrzeni publicznej przyjaznej wszystkim użytkownikom poprzez uporządkowanie terenu cmentarnego, a także zagospodarowanie terenu polany, znajdującej się za cmentarzem – poszerzenie oferty z zakresu infrastruktury sportowo-rekreacyjnej przyczyniającej się do poprawy jakości zdrowia i życia mieszkańców.</p>
Zakres realizowanych zadań
<p>Projekt zintegrowany obejmuje uporządkowanie terenu po cmentarzu, a także zagospodarowanie polany za cmentarzem na funkcje rekreacyjno-wypoczynkowe. Uporządkowany cmentarz będzie miejscem refleksji i zadumy przybliżającym obecnych mieszkańców do swoich przodków. Druga część projektu poświęcona zostanie polanie znajdującej się zaraz za cmentarzem. Obecnie jest to niezagospodarowana łąka, natomiast wraz z uporządkowanym cmentarzem stanie się terenem przyjaznym mieszkańcom i odwiedzającym. Będzie to miejsce zachęcające do spełniania czasu wolnego na świeżym powietrzu, dostosowane do obecnych potrzeb mieszkańców. Projekt składał się będzie z następujących modułów:</p> <p>Moduł I: Uporządkowanie terenu cmentarza poewangelickiego</p> <p>Działania realizowane w ramach Modułu I obejmować będą uporządkowanie terenu dawnego cmentarza poewangelickiego, zabezpieczenie terenu i wprowadzenie ogrodzenia.</p> <p>Realizacja niniejszego modułu polegała będzie na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - inwentaryzacji i uporządkowaniu zieleni wysokiej i niskiej, - uporządkowaniu terenu, w tym pozostałości nagrobków, - projekcie i montażu tablic informacyjnych, przedstawiających historię Lewiczyńka, - ogrodzeniu terenu. <p>Moduł II: Utworzenie miejsca rekreacji i wypoczynku na terenie miejscowości Lewiczynek „Zagroda Leśna”</p> <p>Istnieją dwie podstawowe formy wypoczynku: czynna oraz bierna. Rodzaj wypoczynku należy odpowiednio dostosować do swoich potrzeb i możliwości. Oznacza to, że osoby zajmujące się</p>

na co dzień pracą biurową/siedzącą, powinny wypoczywać na świeżym powietrzu wykonując aktywności bez nadmiernego forsowania się. Natomiast osobom zmęczonym pracą fizyczną sugeruje się odpoczynek o łagodniejszej formie. Dlatego przestrzeń wypoczynkowa powinna zostać odpowiednio dostosowana dla poszczególnych grup mieszkańców.

W ramach tego modułu przewiduje się utworzenie miejsca rekreacji i wypoczynku na świeżym powietrzu, nawiązującego do otaczającej fauny i flory dostosowanego zarówno dla osób szukających biernego jak i czynnego wypoczynku. Nowe miejsce wypoczynku powstanie na polanie leśnej, bezpośrednio za cmentarzem ewangelickim w Lewiczynku. Zakłada się wytyczenie przestrzeni służącej najmłodszym (plac zabaw), młodzieży, dorosłym i seniorom (siłownia plenerowa, miejsce na palenisko/grilla, trasa sprawnościowa, stoły do gier i zabaw). Nawiązując do ciszy, spokoju oraz dobrych terenów łowieckich i grzybobrania proponuje się, aby cały obszar nazwać Zagrodą Leśną. W jej przestrzeni rozlokowane zostaną różnego rodzaju figury zwierząt i roślin leśnych wraz z opisem przyrodniczym. Pomiędzy tymi figurami poprowadzona zostanie ścieżka edukacyjno-przyrodnicza, utworzona z przepuszczalnej nawierzchni. Dodatkowo, w zależności od pór roku, na terenie Zagrody Leśnej organizowane będą cykliczne wydarzenia dla różnych grup odbiorców np.: gry międzypokoleniowe.

W ramach tego modułu zrealizowane zostaną działania m.in. takie jak:

- pozyskanie gruntu na cele rekreacyjne od Skarbu Państwa,
- opracowanie projektu zagospodarowania terenu,
- wyrównanie i przygotowanie terenu pod zagospodarowanie,
- utworzenie placu zabaw wyposażonego w różne urządzenia zabawowe,
- montaż zestawów zabawowych,
- utworzenie na placu zabaw tzw. „strefy bezpieczeństwa” – nawierzchnia amortyzująca upadki,
- utworzenie siłowni plenerowej,
- utworzenie trasy sprawnościowej dla młodzieży i dorosłych,
- montaż stołu z planszą do gry w szachy i chińczyka lub/i betonowego stołu do gry w ping-ponga,
- wyposażenie terenu w figury leśnych zwierząt i roślin,
- utworzenie wiaty biesiadnej,
- utworzenie miejsca na palenisko lub/i grill parkowy,
- utworzenie i zawieszenie tablicy regulaminu korzystania z urządzeń,
- montaż elementów małej architektury, w tym oświetlenia,
- utworzenie parkingu rowerowego na minimum 6 rowerów,
- utworzenie ścieżek gruntowych (nawierzchnia gruntowa utwardzona),
- utworzenie ścieżki edukacyjno-przyrodniczej z przepuszczalnej lub półprzepuszczalnej nawierzchni,
- ogrodzenie terenu.

Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami

Realizacja projektu ma na celu zwiększenie dostępności przestrzeni publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami. Ścieżki utworzone zostaną z zachowaniem odpowiedniej szerokości, mogącej zmieścić zarówno wózek inwalidzki i dziecięcy. Oprócz tego zastosowane zostaną także inne rozwiązania techniczne i konstrukcyjne zapewniające sprawne poruszanie się i odczuwanie przestrzeni przez odwiedzających (m.in. informacje wizualne i dźwiękowe). Realizacja projektów pozwala angażować wszystkich mieszkańców w życie społeczne, bez względu na wiek, sprawność ruchową czy intelektualną, status ekonomiczny, płeć, wyznanie, orientację seksualną itd.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

Cel 1: Wzrost spójności społecznej obszaru rewitalizacji poprzez działania na rzecz aktywizacji i integracji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji

Kierunek 1.1. Aktywizacja i integracja lokalnej społeczności
 Kierunek 1.4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu
 Kierunek 1.5. Wzmocnienie poczucia tożsamości lokalnej mieszkańców oraz identyfikacji z miejscem zamieszkania

Cel 2: Dostosowanie infrastruktury technicznej przestrzeni publicznych do potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizacji w celu zwiększenia dostępu do atrakcyjnych miejsc spędzania czasu wolnego

Kierunek 2.3 Uporządkowanie przestrzeni publicznych oraz poprawa ich dostępności dla wszystkich mieszkańców

Kierunek 2.5. Stworzenie miejsc odpoczynku i rekreacji

Cel 3: Wzmocnienie tożsamości lokalnej mieszkańców obszaru rewitalizacji z wykorzystaniem zasobów dziedzictwa historycznego regionu

Kierunek 3.3. Poprawa wizerunku miejscowości poprzez rewitalizację terenów publicznych

Kierunek 3.4. Ochrona obiektów o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Możliwe źródła finansowania	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 500.000,00 zł Moduł II: 500.000,00 zł Łącznie: 1.500.000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	- Budżet Gminy Miedzichowo, - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, środki własne partnerów, pożyczki, kredyty, środki WFOŚiGW oraz NFOŚiGW, PPP, środki Konserwatora Zabytków)	Moduł I: 2023-2026 Moduł II: 2026-2033

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji

- zabezpieczenie ocalałych mogił przed dalszą degradacją, a także poprawa bezpieczeństwa dla osób odwiedzających,
- zachowanie elementów dziedzictwa kulturowego regionu, w tym poprawa ich trwałości, wyglądu i estetyki – złożenie ewentualnych szczątków i kości w ossuarium,
- zapewnienie miejsc do aktywnego spędzania czasu wolnego dla wszystkich mieszkańców,
- wzbogacenie oferty rekreacyjno-wypoczynkowej miejscowości Lewiczynek.

Wskaźniki produktu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Powierzchnia uporządkowanego terenu	0,38 ha (cmentarz),	Protokół odbioru robót
Powierzchnia terenu poddanego zagospodarowaniu na miejsce rekreacji i wypoczynku	1,40 ha (polana)	Protokół odbioru robót
Liczba wprowadzonych rozwiązań z zakresu dostępności architektonicznej i/lub informacyjnej	4 szt.	Protokół zdawczo-odbiorczy, dokumentacja fotograficzna
Liczba zamontowanych kamer monitoringu	1 szt.	Protokół zdawczo-odbiorczy
Liczba opracowanych koncepcji zagospodarowania przestrzennego terenu	1 szt.	Protokół zdawczo-odbiorczy, dokumentacja fotograficzna
Liczba zamontowanych tablic informacyjno-edukacyjnych	10 szt.	Protokół zdawczo-odbiorczy, dokumentacja fotograficzna
Wskaźniki rezultatu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych

Liczba osób odwiedzających uporządkowany teren cmentarza i miejsce rekreacji i wypoczynku	500/rok	Ankietyzacja mieszkańców raz w roku
Liczba funkcjonujących ścieżek edukacyjno-przyrodniczych na terenie Zagrody Leśnej	1 szt.	Protokół odbioru robót, dokumentacja fotograficzna

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 3

Zaplatając więzi – Świetlica Wiejska w Miedzichowie

Pierwsze wzmianki o świetlicach odnotowano w czasie I wojny światowej, kiedy powstała organizacja „Zrzeszenie Świetlic”. Jej celem było zapewnienie uczniom miejsca dogodnego do nauki, podczas gdy władze niemieckie zakazywały używania w domach gazu i elektryczności. Samo słowo „świetlica” oznaczało jasne, oświetlone pomieszczenie. Od tamtego czasu pomysł powstawania świetlic rozprzestrzenił się po całej Polsce. Z czasem zaczęły one pełnić różne inne funkcje: centrów kultury, miejsc spotkań i integracji mieszkańców, a także miejsc spędzania czasu przez seniorów. Takie podejście przyczyniło się do częściowego rozwiązania problemu angażowania społeczności lokalnej w życie swojej miejscowości i gminy. Jednak, aby taka świetlica powstała potrzebne są środki finansowe pozwalające na budowę i utrzymanie takiego obiektu. Żeby je częściowo zniwelować świetlice wiejskie często powstają w istniejących już, nieużytkowanych budynkach np. po szkołach i remizach strażackich. Dzięki temu wykorzystywane są także lokalne potencjały, a gmina zyskuje miejsce otwarte na każdego bez względu na status społeczny, wykształcenie czy sytuację socjalno-bytową. Miejscowość Miedzichowo stara się zaspokajać potrzeby mieszkańców w tym zakresie udostępniając na zebrania i warsztaty salę znajdującą się w remizie strażackiej za Urzędem Gminy. Jednak nie jest to wystarczająca przestrzeń, dlatego proponuje się utworzyć nową świetlicę wiejską odpowiadającą na potrzeby lokalnej społeczności.

Warto również nadmienić, że Gmina Miedzichowo znajduje się na Szlaku Wikliny i od dawna jest z nią silnie związana. Zawód wikliniarza uznaje się jako jeden z wymarłych, ale w czasach, gdy powraca trend rękodzielniczy warto ponownie zwrócić na niego uwagę. Chcąc wskrzesić dawne tradycje w ramach działalności nowej Świetlicy proponuje się organizację warsztatów/szkoleń wikliniarskich dla różnych grup wiekowych.

Nazwa wnioskodawcy

Gmina Miedzichowo

Potencjalni partnerzy

Koło Gospodyń Wiejskich, Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Miedzichowskiej, Sołectwo Miedzichowo

Lokalizacja przedsięwzięcia

Budynek dawnej restauracji przy ul. Poznańskiej 19 w Miedzichowie

Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

Podstawowymi problemami zdiagnozowanymi na obszarze rewitalizacji, w jednostce analitycznej Miedzichowo są: starzejące się społeczeństwo, bezrobocie i brak dostępności infrastruktury publicznej. Systematyczny wzrost udziału osób starszych wymaga rozmaitych zmian w sposobie aktualnego funkcjonowania społeczeństwa. Należy je wprowadzić na wielu poziomach, od tych instytucjonalnych po społeczne. Konieczna jest także zmiana sposobu organizacji, realizacji i zakresu niektórych usług społecznych oraz powstawanie nowych, dostosowanych dla seniorów.

Kolejnym problemem dotyczącym miejscowość Miedzichowo jest bezrobocie. Szczególnie negatywnie kształtował się tu wskaźnik dotyczący udziału osób długotrwale bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym. Aby przeciwdziałać bezrobociu długotrwałemu proponuje się m.in.: organizację szkoleń doskonalenia zawodowego, kursów kwalifikacyjnych, prowadzenie doradztwa zawodowego oraz tworzenie nowych miejsc pracy.

Omawianie problemy sprowadzają się zatem do zdiagnozowanej na tym obszarze słabej dostępności infrastruktury publicznej. W Miedzichowie brakuje centrum kulturalnego wsi, które przeznaczone byłoby na cele społeczne. Mieszkańcy potrzebują przestrzeni do integracji i rozwoju, zwłaszcza w dzisiejszych czasach izolacji spowodowanej pandemią.

Cel przedsięwzięcia

Głównym celem projektu jest stworzenie mieszkańcom warunków do zaspokajania potrzeb kulturalno-integracyjnych poprzez budowę miejsca integracji międzypokoleniowej, organizacji spotkań, uroczystości i szkoleń oraz przestrzeni do rozwijania talentów. Celem długoterminowym projektu jest przeciwdziałanie bezrobociu poprzez aktywizację zawodową mieszkańców, zapobieganie ubóstwu oraz ogólny wzrost atrakcyjności miejscowości jako miejsca do życia i spędzania czasu wolnego dla przyszłych pokoleń.

Zakres realizowanych zadań

Przedmiotem projektu jest stworzenie międzypokoleniowej przestrzeni publicznej odpowiadającej na codzienne potrzeby mieszkańców Miedzichowa poprzez modernizację budynku przy ul. Poznańskiej 19 wraz z zagospodarowaniem terenu za budynkiem. Prace infrastrukturalne przyczynią się do poprawy funkcjonalności i efektywności budynku, a poprzez udostępnienie przestrzeni warsztatowo-szkoleniowej na prowadzenie zajęć przyczyniających się do aktywizacji osób bezrobotnych, przedsięwzięcie rozwiąże występujące na obszarze rewitalizacji problemy związane z biernością zawodową i bezrobociem długotrwałym.

Zakres rzeczowy projektu zintegrowanego obejmuje dwa powiązane ze sobą moduły:

Moduł I: Adaptacja budynku przy ul. Poznańskiej 19 w Miedzichowie na cele społeczne

Działania przewidziane do realizacji w ramach pierwszego modułu dotyczą przebudowy i modernizacji opustoszałego, zaniedbanego budynku niepełniącego obecnie żadnej funkcji i zaadaptowaniu go na świetlicę wiejską, w tym salę sesyjną oraz posterunek policji. Celem działań infrastrukturalnych będzie poprawa stanu technicznego, w tym termomodernizacja budynku, remont lub/i przebudowa oraz dostosowanie pomieszczeń do pełnienia nowych funkcji społecznych oraz zwiększenie dostępności obiektu dla osób ze szczególnymi potrzebami. Nowo wygospodarowana przestrzeń pełnić będzie wiele funkcji. Będzie to miejsce otwarte na potrzeby mieszkańców nie tylko z zakresu kultury i rozrywki, ale także nauki i podnoszenia własnych kompetencji. W nowej świetlicy wiejskiej organizowane będą warsztaty i spotkania mające na celu aktywizację osób bezrobotnych m.in. poprzez realizowanie usług szkoleniowych finansowanych ze środków publicznych. Takie działania przyczynią się do poprawy sytuacji związanej z bezrobociem mieszkańców całej gminy. Nowa świetlica będzie miejscem przyjaznym dla organizacji pozarządowych: stowarzyszeń, fundacji i innych inicjatyw obywatelskich. Koła gospodyń wiejskich wraz z innymi stowarzyszeniami zlokalizowanymi w granicach gminy zyskają przestrzeń, w której będą mogły przeprowadzać różnego rodzaju wydarzenia włączając wszystkich mieszkańców, od najstarszych do najmłodszych, zapewniając tym samym integrację międzypokoleniową. Inicjowanie wydarzeń angażujących różne grupy wiekowe pozwala na wymianę doświadczeń pomiędzy dziećmi, młodzieżą a osobami dorosłymi i seniorami, a dzięki temu ograniczona zostaje izolacja społeczna osób w podeszłym wieku.

Przed rozpoczęciem prac remontowo-modernizacyjnych należy przeprowadzić wymagane badania techniczne oraz prace przygotowawcze. W przypadku planowanej termomodernizacji

konieczne jest opracowanie kompleksowej analizy, która wskaże możliwości oszczędzania energii w budynku (audyt energetyczny budynku). Zakres działań obejmuje:

- termomodernizację budynku, w tym zastosowanie odnawialnych źródeł energii,
- zapewnienie wentylacji o odpowiedniej wydajności,
- prace remontowo-budowlane mające dostosować budynek do pełnienia funkcji świetlicy (m.in.: instalację oświetlenia wewnętrznego i zewnętrznego, odnowę lub/i wymianę stolarki drzwiowej oraz okien, prace tynkarskie i wykończeniowe),
- wydzielenie pomieszczeń na zaplecze gastronomiczne, pomieszczenie sanitarno-higieniczne, kawiarenkę, salę warsztatowo-szkoleniową, salę na imprezy okolicznościowe, salę sesyjną, posterunek policji,
- zakup wyposażenia oraz pomocy dydaktycznych niezbędnych do prowadzenia zajęć,
- urządzenie miejsc składowania dla niezbędnych materiałów i wyrobów,
- prowadzenie działań w ramach oferty społeczno-kulturalnej (w tym warsztatów wikliniarskich),
- przeprowadzenie działań informacyjno-promocyjnych,
- dostosowanie przestrzeni dla osób ze szczególnymi potrzebami,
- wprowadzenie elementów małej architektury oraz zieleni.

Moduł II: Zagospodarowanie terenu za budynkiem przy ul. Poznańskiej 19

W ramach niniejszego modułu, przewiduje się opracowanie i wdrożenie koncepcji zagospodarowania placu znajdującego się za budynkiem przyszłej świetlicy wiejskiej przy ul. Poznańskiej 19. Niniejszy projekt obejmował będzie m.in.:

- inwentaryzację dotychczasowego zagospodarowania terenu,
- opracowanie projektu zagospodarowania wraz z doбором wyposażenia,
- wytyczenie przestrzeni dla poszczególnych funkcji (chodniki dostosowane do osób ze szczególnymi potrzebami, miejsca parkingowe, miejsca dla odpoczynku i integracji, miejsca przeznaczone dla dzieci, altana),
- oczyszczenie terenu poprzez usunięcie samosiewów oraz starych roślin,
- oczyszczenie terenu z gruzu, śmieci i innych zanieczyszczeń,
- zamontowanie rozwiązań sprzyjających ochronie środowiska, w tym elementów małej retencji,
- zamontowanie energooszczędnego oświetlenia,
- wprowadzenie elementów małej architektury oraz zieleni (piaskownice, stoły, krzesła, donice i inne elementy architektury ogrodowej).
- dostosowanie przestrzeni dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Powyższe działania stanowią katalog otwarty – teren zostanie ponownie zagospodarowany zgodnie z aktualnym zapotrzebowaniem zgłoszonym przede wszystkim przez mieszkańców. Mieszkańcy podobszaru rewitalizacji, a także zainteresowane organizacje pozarządowe zostaną włączeni w cały proces dotyczący zaaranżowania nowej Świetlicy.

Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne ujęte w obu modułach przeprowadzone zostaną z uwzględnieniem zasad dostępności architektonicznej i informacyjno-komunikacyjnej. Osobom ze szczególnymi potrzebami zapewnione zostanie m.in.: swobodne poruszanie się po obiektach, dostęp do wszystkich pomieszczeń oddanych do użytku publicznego, informacja o rozkładzie pomieszczeń budynku wraz z zapewnieniem odpowiednich procedur i sprzętu w razie ewakuacji, a także urządzenia do obsługi osób słabosłyszących i słabowidzących. W razie braku możliwości pokonania barier ze względów technicznych lub prawnych zaproponowane zostaną rozwiązania alternatywne.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

Cel 1: Wzrost spójności społecznej obszaru rewitalizacji poprzez działania na rzecz aktywizacji i integracji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji

Kierunek 1.1. Aktywizacja i integracja lokalnej społeczności

Kierunek 1.2. Zwiększenie dostępności i poprawa jakości usług społecznych

Kierunek 1.3. Stworzenie miejsca działalności dla organizacji pozarządowych i lokalnych liderów

Kierunek 1.4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Kierunek 1.5. Wzmocnienie poczucia tożsamości lokalnej mieszkańców oraz identyfikacji z miejscem zamieszkania

Cel 2: Dostosowanie infrastruktury technicznej przestrzeni publicznych do potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizacji w celu zwiększenia dostępu do atrakcyjnych miejsc spędzania czasu wolnego

Kierunek 2.3 Uporządkowanie przestrzeni publicznych oraz poprawa ich dostępności dla wszystkich mieszkańców

Kierunek 2.4. Podniesienie jakości życia mieszkańców poprzez poprawę ładu przestrzennego i stanu zabudowy

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Możliwe źródła finansowania	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 8.000.000,00 zł Moduł II: 2.000.000,00 zł Łącznie: 10.000.000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	- Budżet Gminy Miedzichowo, - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty),	Moduł I: 2023-2030 Moduł II: 2026-2029

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji

- dostosowanie warunków lokalowych budynku do pełnienia nowej funkcji – Świetlica wiejska,
- poprawa konkurencyjności i atrakcyjności Miedzichowa jako miejsca atrakcyjnego do zamieszkania,
- pobudzenie aktywności środowiska lokalnego – integracja międzypokoleniowa,
- nadanie nowych funkcji placu za budynkiem nowej świetlicy wiejskiej,
- aktywizacja zawodowa mieszkańców,

Wskaźniki produktu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Liczba budynków poddanych przebudowie lub/i rozbudowie	1 szt.	Protokoły odbioru
Powierzchnia zagospodarowanych terenów za świetlicą wiejską	ok. 500 m ²	Protokoły odbioru, dokumentacja fotograficzna
Liczba obiektów poddanych termomodernizacji	1 szt.	Protokół odbioru robót
Liczba zorganizowanych wydarzeń oraz imprez okolicznościowych	10/rok	Dane na podstawie przeprowadzonych ankiet wśród mieszkańców objętych projektem
Liczba zorganizowanych szkoleń i warsztatów	24/rok	Ewidencja prowadzona przez zarządzających obiektem
Liczba nowych elementów małej architektury na terenach objętych projektem	20 szt.	Protokoły odbioru
Wskaźniki rezultatu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych

Poprawa efektywności energetycznej obiektów – zmniejszenie zużycia energii	Minimum 25%	Dokumentacja projektowa, audyt energetyczny
Liczba osób korzystających ze zmodernizowanej infrastruktury świetlicy wiejskiej	200 os./rok	Ankietyzacja mieszkańców raz w roku
Liczba osób korzystających ze zmodernizowanej infrastruktury placu	200 os./rok	Ankietyzacja mieszkańców raz w roku
Liczba uczestników warsztatów i szkoleń	150 os./rok	Listy uczestnictwa

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 4

Przystanek historia – skansen kolejnictwa w Prądówce

Od wielu lat jesteśmy świadkami pustoszenia dworców i stacji kolejowych. Wiele budynków pełniących niegdyś funkcje od zwykłych stacji kolejowych, po restauracje, bary i zawsze otwarte poczekalnie, dziś porastają mchem i bluszczem, stojąc gdzieś na bezdrożach. Odrapanym, często wręcz zawalającym się budynkom towarzyszą tory prowadzące donikąd, będące pozostałościami po zamkniętych liniach kolejowych. Taką sytuację zaobserwować możemy w Prądówce. Przy trasie linii kolejowej nr 373 relacji Międzychód-Zbąszyń, w zakątku otoczonym lasami i bujną zielenią, znajduje się nieczynna już stacja kolejowa. Linię otwarto w 1908 roku i przez prawie 89 lat kursowały po niej pociągi pasażerskie, a do 1992 także towarowe. Trasa funkcjonowała w czasach, gdy w pobliskich miejscowościach rozkwitał handel bydłem, hodowla owiec oraz wikliniarstwo. Od zamknięcia stacji cały teren pozostaje nieużytkowany. Aby ochronić stację przed całkowitym popadnięciem w ruinę, proponuje się zagospodarowanie jej oraz otaczającego terenu pod nowe funkcje, zachowując przy tym dawne tradycje i pamięć o reprezentacyjnej funkcji budynku.

Nazwa wnioskodawcy

Gmina Miedzichowo

Potencjalni partnerzy

Koło Gospodyń Wiejskich, Sołectwo Prądówka

Lokalizacja przedsięwzięcia

Nieczynna stacja kolejowa wraz z terenem do niej przylegającym w miejscowości Prądówka

Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

Na podstawie analizy wskaźnikowej, przeprowadzonej dla podobszaru rewitalizacji Prądówka, w sferze społecznej zdiagnozowano problemy związane ze starzejącym się społeczeństwem oraz bezrobociem i ubóstwem. Zjawiska to stanowią wyzwania i problemy społeczne XXI wieku. Starzenie się społeczeństwa uznaje się za naturalne i normalne, do czasu, gdy jest ono na tyle mało intensywne by utrzymywała się zastępowalność pokoleń. Spadek umieralności oraz niski wskaźnik dzietności prowadzą do poważnych konsekwencji społecznych, ekonomicznych, a nawet kulturowych. Oprócz rozwiązań mających na celu przywrócenie zastępowalności, takich jak realizacja planów prokreacyjnych, należy zwrócić uwagę na problemy związane z wysokim udziałem osób starszych w ogólnej liczbie ludności. W myśl o nich proponuje się wdrożenie działań zapewniających warunki godnego i zdrowego starzenia się uwzględniając także potrzeby kulturalne. Problemem zdiagnozowanym w Prądówce jest także brak integracji wśród mieszkańców, utworzenie miejsca rekreacji i wypoczynku pozwoliłoby stworzyć przestrzeń na nawiązywanie głębszych relacji wśród mieszkańców. Kolejnym problemem jest bezrobocie i ubóstwo, aby z nimi walczyć należy wdrożyć instrumenty umożliwiające znalezienie nowego

zatrudnienia. Projekt zakłada zatem utworzenie kilku miejsc pracy (np. jako konserwator, dokumentalista, przewodnik, asystent) co będzie bodźcem do dalszej aktywizacji gospodarczej. W sferze przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej zidentyfikowano problemy dotyczące niskiej dostępności infrastruktury publicznej w połączeniu z niezadawalającym poziomem ładu przestrzennego. Wyremontowanie budynków stacji wraz z zagospodarowaniem terenu wokół niej, przyczynią się do rozwiązania wszelkich problemów w tym zakresie.

Oprócz wspomnianych wyżej problemów, na podstawie ankiety udostępnionej mieszkańcom zdiagnozowano również problemy z barierami architektonicznymi występującymi na terenie Prądówki, w związku z czym planuje się dostosować obiekt użyteczności publicznej (Świetlica Wiejska) dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Cel przedsięwzięcia

Celem projektu zintegrowanego nr 4 jest ponowne zagospodarowanie obiektu byłej stacji kolejowej wraz z okolicą, znajdującej się w Prądówce. Dzięki temu obiekty odzyskają dawną funkcjonalność, ale także i utracone walory architektoniczne. W budynku powstanie atrakcyjna przestrzeń publiczna, przyjazna wszystkim odwiedzającym, a to pomoże w aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji. Działania zaplanowane w ramach tego projektu przyczynią się do poprawy jakości życia mieszkańców całej gminy we wszystkich możliwych wymiarach wraz z poprawą promocji i konkurencyjności jednostki.

Zakres realizowanych zadań

Przedmiotem projektu jest przywrócenie świetności zamkniętej stacji kolejowej w Prądówce poprzez jej przebudowę i modernizację. Zakres projektu obejmuje wykonanie kompleksowych prac budowlanych, instalacyjnych i wykończeniowych, dzięki którym obiektowi zostaną nadane nowe funkcje odpowiadające na potrzeby lokalnej społeczności. Budynek dawnej stacji wykorzystywany będzie na potrzeby działalności społecznej, edukacyjnej i kulturalnej.

Zakres rzeczowy projektu zintegrowanego obejmuje trzy powiązane ze sobą moduły:

Moduł I: Adaptacja budynku dawnego dworca kolejowego w Prądówce na budynek użytku publicznego

Działania przewidziane do realizacji w ramach pierwszego modułu dotyczą przebudowy i modernizacji opuszczonego i zaniedbanego budynku dawnej stacji kolejowej i zaadaptowaniu go na miejsce integracji mieszkańców. Celem działań infrastrukturalnych będzie poprawa stanu technicznego, w tym termomodernizacja budynku, remont lub/i przebudowa oraz dostosowanie pomieszczeń do pełnienia nowych funkcji społecznych oraz zwiększenie dostępności obiektu dla osób ze szczególnymi potrzebami. Przed rozpoczęciem prac remontowo-modernizacyjnych należy przeprowadzić wymagane badania techniczne oraz prace przygotowawcze. W przypadku planowanej termomodernizacji konieczne jest opracowanie kompleksowej analizy, która wskaże możliwości oszczędzania energii w budynku (audyt energetyczny budynku), a także uzgodnienie zakresu i sposobu termomodernizacji z Wielkopolskim Konserwatorem Zabytków. Zakres działań obejmuje termomodernizację budynku wraz z wymianą źródeł ciepła na gazowe, w tym montaż OZE (fotowoltaika) oraz m.in:

- prace budowlano-remontowe, w tym instalację oświetlenia wewnętrznego i zewnętrznego, odnowę lub/i wymianę stolarki drzwiowej oraz okien, prace tynkarskie i wykończeniowe,
- wymianę pokrycia dachowego,
- wymianę obróbek blacharskich (rur, parapetów, rynien itd.),
- wydzielenie pomieszczeń na zaplecze gastronomiczne, pomieszczenie sanitarno-higieniczne, szatnie, sale wystawowe, salę integracyjną oraz wydzielenie miejsc noclegowych na piętrze i inne,
- zakup wyposażenia niezbędnego do przyjmowania turystów i osób zwiedzających,

- przeprowadzenie działań informacyjno-promocyjnych,
- zatrudnienie pracowników obiektu,
- dostosowanie przestrzeni dla osób ze szczególnymi potrzebami,
- wprowadzenie elementów małej architektury,

Moduł II: Utworzenie skansenu kolejnictwa

Po rewitalizacji w budynku powstanie skansen historii kolejnictwa z miejscami noclegowymi oraz zapleczem gastronomicznym. Dzięki temu obiekt ten przyczyni się do szerzenia lokalnej historii i tradycji. Wydzielone zostaną w nim specjalnie sale wystawowe, a na ścianach zawisną pamiątkowe zdjęcia z okresu świetności stacji. Oprócz tego sezonowo organizowane będą tu wystawy tematyczne dotyczące m.in. bogactwa tutejszej fauny i flory. Dodatkowo miejsce to udostępnione zostanie dla kół gospodyń wiejskich i innych stowarzyszeń, które w ramach swojej działalności będą mogły organizować w murach skansenu np. imprezy kulturalne nawiązujące do lokalnych tradycji gminy.

Zakres prac tego modułu obejmuje:

- wyposażenie obiektu w materiały muzealne, w tym w interaktywną makietę kolejową,
- przystosowanie pomieszczeń wystawowych dla osób z niepełnosprawnościami (m.in. poprzez zastosowanie tyflografik i piktogramów, utworzenie miejsc odpoczynku),
- utworzenie nowych miejsc pracy dla osób zajmujących się obiektem,
- stworzenie przestrzeni do działania (np. na organizację spotkań i warsztatów) dla lokalnych liderów i miejscowej społeczności,
- organizację lekcji historii prowadzonej przez przewodnika dla zorganizowanych grup zwiedzających,
- organizację konkursów wiedzy na temat historii kolejnictwa,
- prowadzenie działań w ramach oferty społeczno-kulturalnej (działalność wystawiennicza, prowadzenie wystaw stałych i czasowych dotyczącej kolei, fauny i flory),
- pozyskanie w ramach możliwości: rejestrów dotyczących stacji, starych indeksów, świadectw pracy, różnego rodzaju dokumentów, obrazów i zdjęć stacji, informacje BHP, znaków kolejowych itp.

Moduł III: Zagospodarowanie terenu wokół dawnej stacji kolejowej

W Module III uwzględniono ponowne zagospodarowanie terenu wokół stacji kolejowej wraz z zaadaptowaniem budynku dawnego szaletu. Omawiany obiekt znajduje się po południowej stronie od dworca kolejowego, obecnie charakteryzuje go zły stan techniczny (wybite okna, zniszczone drzwi i wałacy się dach). Z uwagi na wydzielenie pomieszczenia sanitarno-higienicznego w stacji kolejowej nie zauważa się potrzeby utrzymania pierwotnej funkcji budynku. Prace remontowo-modernizacyjne pozwolą na utworzenie w jego miejscu budynku gospodarczego pełniącego funkcje magazynowe. Wydzielona zostanie w nim przestrzeń na drewno wykorzystywane do ogniska, kije na kiełbaski, drewniane ławki oraz stoły, a także rowery, wózki dziecięce itp. Oprócz tego znajdzie się miejsce do magazynowania prac i elementów wystawowych skansenu kolejnictwa. Dzięki rewitalizacji budynku szaletu osiągnięta zostanie ciągłość i spójność przestrzenna całego terenu pokolejowego. Kolejnym etapem będzie uporządkowanie terenu wokół budynku stacji kolejowej. Oprócz prac oczyszczających teren oraz remontów budynków, przewiduje się utworzenie przestrzeni dostosowanej do spędzania czasu wolnego dla mieszkańców, w której wszyscy będą mogli dzielić się swoimi doświadczeniami, wartościami i pomysłami, spędzając razem czas wolny. Utworzenie odpowiednich warunków do pełnego uczestnictwa seniorów oraz pozostałych grup wiekowych w życiu społecznym, przyczyni się do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Zakres prac w tym module obejmuje m.in.:

- przebudowę i remont budynku szaletu (w tym prace tynkarskie i wykończeniowe),
- instalację oświetlenia wewnętrznego i zewnętrznego,
- wymianę stolarki drzwiowej oraz okien, pokrycia dachowego i obróbek blacharskich,
- odtworzenie wystroju architektonicznego elewacji,
- oczyszczenie terenu poprzez usunięcie samosiewów oraz starych roślin,

- oczyszczenie terenu z gruzu, śmieci i innych zanieczyszczeń,
- renowacja studni i pompy ręcznej,
- remont i ponowne wydzielenie miejsca na ognisko,
- budowę wiaty drewnianej,
- budowę ciągów pieszo-rowerowych na terenie obiektu,
- wyposażenie terenu w elementy małej architektury,
- nowe nasadzenia zieleni.

Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami

Z uwagi na fakt, iż realizacja projektu ma się przyczynić do zwiększenia liczby miejsc dostępnych dla mieszkańców, zakładając przywrócenie do życia budynku stacji kolejowej wraz z jej otoczeniem, istotne jest, aby uwzględnić w projekcie dostosowanie obiektów i przestrzeni także dla osób ze szczególnymi potrzebami. Główne prace w tym zakresie dotyczyły będą dostępności architektonicznej oraz informacyjno-komunikacyjnej. Wszelkie wejścia do budynków, ciągi piesze, ciągi komunikacyjne w przestrzeni budynków oraz poza nimi zostaną wybudowane w optymalnej szerokości, wolne od przeszkód. To samo tyczyć się będzie toalety dla osób z niepełnosprawnością. Oprócz tego obiekty wyposażone zostaną w odpowiednie oznakowania.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

Cel 1: Wzrost spójności społecznej obszaru rewitalizacji poprzez działania na rzecz aktywizacji i integracji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji

Kierunek 1.1. Aktywizacja i integracja lokalnej społeczności

Kierunek 1.2. Zwiększenie dostępności i poprawa jakości usług społecznych

Kierunek 1.4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Kierunek 1.5. Wzmocnienie poczucia tożsamości lokalnej mieszkańców oraz identyfikacji z miejscem zamieszkania

Cel 2: Dostosowanie infrastruktury technicznej przestrzeni publicznych do potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizacji w celu zwiększenia dostępu do atrakcyjnych miejsc spędzania czasu wolnego

Kierunek 2.1. Adaptacja budynków podworcowych i pokolejowych wraz z terenami przyległymi na cele społeczne

Kierunek 2.2. Rozwój infrastruktury społecznej, w tym sportowo-rekreacyjnej

Kierunek 2.3. Uporządkowanie przestrzeni publicznych oraz poprawa ich dostępności dla wszystkich mieszkańców

Kierunek 2.4. Podniesienie jakości życia mieszkańców poprzez poprawę ładu przestrzennego i stanu zabudowy

Kierunek 2.5. Stworzenie miejsc odpoczynku i rekreacji

Cel 3: Wzmocnienie tożsamości lokalnej mieszkańców obszaru rewitalizacji z wykorzystaniem zasobów dziedzictwa historycznego regionu

Kierunek 3.1. Racjonalne wykorzystanie obiektów zabytkowych i historycznych do rozwoju funkcji turystycznej, rekreacyjnej i integracyjnej na obszarze rewitalizacji

Kierunek 3.2. Rozpoczęcie działań promocyjnych regionu

Kierunek 3.3. Poprawa wizerunku miejscowości poprzez rewitalizację terenów publicznych

Kierunek 3.4. Ochrona obiektów o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Możliwe źródła finansowania	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 10.000.000,00 zł Moduł II: 6.000.000,00 zł Moduł III: 4.000.000,00 zł Łącznie: 20.000.000,00 zł	- Budżet Gminy Miedzichowo, - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje	Moduł I: 2023-2026 Moduł II: 2026-2028 Moduł III: 2029-2033

(szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	krajowe, pożyczki, kredyty, środki Konserwatora Zabytków),	
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji		
<ul style="list-style-type: none"> wzrost integracji społeczności lokalnej, aktywizacja osób starszych, zapewnienie miejsc do spędzania czasu wolnego wszystkim mieszkańcom i osobom odwiedzającym, promocja obszaru, poprawa konkurencyjności, poprawa estetyki i reprezentacyjności budynku dawnej stacji kolejowej, 		
Wskaźniki produktu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Liczba obiektów przeznaczonych do pełnienia nowych funkcji	2 szt.	Protokół odbioru
Liczba wyremontowanych budynków	2 szt.	Protokół odbioru
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	ok. 8 000 m ²	Protokół odbioru
Liczba wydarzeń, spotkań, imprez zorganizowanych w oparciu o zrewitalizowaną infrastrukturę	5/rok	Prowadzona ewidencja, dane od organizatorów wydarzeń
Wskaźniki rezultatu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Liczba osób korzystających z wybudowanych/wyremontowanych budynków	50 os./rok	Ewidencja prowadzona przez pracowników, ankietyzacja mieszkańców raz w roku
Liczba osób korzystających z rekułtywowanej przestrzeni	50 os./rok	Ewidencja prowadzona przez pracowników, ankietyzacja mieszkańców raz w roku
Liczba uczestników wydarzeń organizowanych w oparciu o zrewitalizowaną infrastrukturę	50 os./rok	Prowadzona ewidencja, dane od organizatorów wydarzeń

PROJEKT I
Nazwa projektu
Ruch to zdrowie – zagospodarowanie placu za Dymarkami Miedzichowskimi pod funkcje sportowo-rekreacyjne
<p>O pozytywnym działaniu aktywności fizycznej na zdrowie opublikowano do tej pory szereg badań. Wynika z nich, że regularnie podejmowana aktywność fizyczna kształtuje odporność i wydolność organizmu, kształtuje zdolności merytoryczne, poprawia jakość snu, redukuje stres, zwiększa siłę mięśni, pomaga kontrolować uzależnienia, dodaje pewności siebie, obniża ryzyko demencji, zwiększa zdolność uczenia się i wiele innych. W odniesieniu do każdej grupy wiekowej zaleca się, aby ograniczać siedzący tryb życia podejmując się różnego rodzaju aktywności fizycznych dostosowanych do swoich potrzeb i możliwości.</p>

World Health Organization (WHO) rekomenduje, aby dzieci w wieku 5-17 lat podejmowały aktywność fizyczną trwającą przynajmniej 60 minut, 3 razy w tygodniu, osoby w wieku 18-64 lata od 150-300 minut tygodniowo, osoby powyżej 65 r.ż. powinny dbać o kondycję w podobnym wymiarze co osoby dorosłe z zachowaniem bezpieczeństwa i asysty osoby trzeciej.

Jednak duża część społeczeństwa nie stosuje się do omawianych rekomendacji. Powodów jest wiele, za najczęstsze uznaje się brak czasu oraz brak miejsca. Brak czasu jest sprawą indywidualną, którą rozwiązać można poprzez reorganizację planu dnia, trudniej jest znaleźć odpowiednią infrastrukturę. W miejscowości Miedzichowo zauważa się brak dogodnej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, która wraz z organizacją ciekawych wydarzeń sportowych przyczyniłaby się do aktywizacji sportowej mieszkańców oraz pomogłaby uświadomić jak ważny jest zdrowy tryb życia u dzieci i dorosłych.

Nazwa wnioskodawcy

Gmina Miedzichowo

Potencjalni partnerzy

Koło Gospodyń Wiejskich, Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Miedzichowskiej, Sołectwo Miedzichowo

Lokalizacja przedsięwzięcia

Plac za Dymarkami Miedzichowskimi

Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

Podczas warsztatów rewitalizacyjnych, na terenie miejscowości Miedzichowo zdiagnozowano problem z dostępnością przestrzeni do aktywnego spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży. Nie od dziś wiadomo, że boiska cieszą się bardzo dużą popularnością zarówno wśród miłośników piłki nożnej jak i klubów sportowych, uczniów szkół, a także innych grup zorganizowanych. W ostatnich latach, na skutek pandemii społeczeństwo zetknęło się z poczuciem wycofania i izolacji, zamknięte przestrzenie publiczne sprawiły, że wśród dzieci i młodzieży znacznie osłabły funkcje poznawcze, a brak aktywności fizycznej przyczynił się do zahamowania zdrowego rozwoju, którego skutkiem była nadmierna masa ciała. W skrajnych przypadkach skutkami odosobnienia były też zaburzenia depresyjne i stany lękowe. Dlatego propagowanie zdrowego i aktywnego trybu życia i ukierunkowanie go w stronę sportu stało się jeszcze ważniejsze.

Cel projektu

Celem projektu jest poprawa warunków wypoczynku i rekreacji oraz zadowolenia dzieci i młodzieży mieszkających na terenie miejscowości Miedzichowo. Rewitalizacja terenu poprzez nadanie mu nowych funkcji przyczyni się również do ożywienia przestrzennego i technicznego tego terenu. Głównym założeniem, jest dążenie do aktywnego, zdrowego trybu życia młodzieży i dorosłych. W wyniku realizacji projektu powstanie nowoczesny kompleks rekreacyjno-sportowy, posiadający szerokie możliwości techniczne do organizacji różnorodnych imprez rekreacyjnych i sportowych.

Zakres realizowanych zadań

Obecnie na terenie objętym opracowaniem znajduje się nieformalne „boisko” o nawierzchni trawiastej, posiadające wytarte miejsca (brak trawy) bez infrastruktury sportowej. Oprócz tego na terenie znajdują się zagłębienia i dziury przez co nie jest ono przestrzenią w pełni bezpieczną. Utrzymanie boiska o nawierzchni z trawą naturalną wymaga sporych nakładów finansowych, a jego eksploatacja jest bardzo ograniczona (szybko się zużywa). Dlatego projekt zakłada budowę nowego, wielofunkcyjnego obiektu sportowo-rekreacyjnego o sztucznej nawierzchni. Budowa nowego obiektu przyczyni się do rozwoju sportowego wszystkich mieszkańców gminy Miedzichowo. Nowe boisko powstać ma na terenie/placu za Dymarkami Miedzichowskimi.

Projekt obejmuje:

- opracowanie projektu zagospodarowania terenu/placu za Dymarkami Miedzichowskimi,

- wypoziomowanie terenu,
- utylizację zastanych śmieci, gruzu i innych zanieczyszczeń,
- montaż energooszczędnego oświetlenia,
- odwodnienie terenu,
- budowę wielofunkcyjnego boiska o powierzchni z propylenu i trawy syntetycznej
- montaż energooszczędnego oświetlenia,
- utworzenie bieżni prostej o nawierzchni poliuretanowej,
- ogrodzenie terenu,
- utwardzenie drogi dojazdowej do obiektu,
- budowę ciągów komunikacyjnych na terenie boiska – chodniki,
- organizację imprez sportowo-kulturalnych,
- utworzenie ścieżki sensorycznej wokół boiska.

Projektowany obiekt będzie ogólnodostępny i służyć będzie celom rekreacyjno-sportowym społeczności lokalnej. Będzie można na nim uprawiać różne dyscypliny sportowe, w tym piłkę nożną i koszykówkę. Teren wyposażony zostanie w odpowiednią infrastrukturę sportową taką jak np. bramki, do gry w piłkę nożną, kosze, siatki, piłkochwyty, betonowe stoły do ping-ponga i gry w chińczyka, elementy małej architektury, stojaki na rowery itp.

Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami

Poprzez odpowiednie ukształtowanie terenu wokół boiska oraz usunięcie barier architektonicznych, nowy obiekt będzie przestrzenią dostępną dla osób z niepełnosprawnościami oraz rodzin z małymi dziećmi i seniorów.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

Cel 1: Wzrost spójności społecznej obszaru rewitalizacji poprzez działania na rzecz aktywizacji i integracji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji

Kierunek 1.1. Aktywizacja i integracja lokalnej społeczności

Kierunek 1.2. Zwiększenie dostępności i poprawa jakości usług społecznych

Cel 2: Dostosowanie infrastruktury technicznej przestrzeni publicznych do potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizacji w celu zwiększenia dostępu do atrakcyjnych miejsc spędzania czasu wolnego

Kierunek 2.2. Rozwój infrastruktury społecznej, w tym sportowo-rekreacyjnej

Kierunek 2.3 Uporządkowanie przestrzeni publicznych oraz poprawa ich dostępności dla wszystkich mieszkańców

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Możliwe źródła finansowania	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
600.000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	- Budżet Gminy Miedzichowo, - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty),	2024-2025 rok

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji

- utworzona wielofunkcyjna powierzchnia do gry m.in.: w piłkę nożną i koszykówkę,
- zwiększenie poziomu aktywności fizycznej wśród mieszkańców miejscowości,
- utworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju sportu i prowadzenia zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży,
- poprawa warunków aktywnego spędzania czasu wolnego.

Wskaźniki produktu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
--------------------	---------	------------------------------

Liczba wybudowanych nowych otwartych obiektów sportowych	1 szt.	Protokoły odbioru
Powierzchnia przygotowana w ramach projektu wykorzystana na utworzenie boiska	7 000 m ²	Protokoły odbioru
Liczba organizowanych imprez kulturalno-sportowych	3/rok	Dane Urzędu Gminy Miedzichowo oraz pozyskiwane od innych organizatorów imprez
Liczba doposażonych obiektów	1 szt.	Protokoły odbioru, dokumentacja fotograficzna
Wskaźniki rezultatu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Liczba osób korzystających z infrastruktury sportowej	500/rok	Dane na podstawie przeprowadzonych ankiet wśród mieszkańców objętych projektem
Liczba osób uczestniczących w imprezach kulturalno-sportowych	800/rok	Dane Urzędu Gminy Miedzichowo oraz pozyskiwane od innych organizatorów imprez

PROJEKT II

Pielęgnując historię – sala tradycji w Jabłonce Starej

Przestrzeń publiczna to szczególnie ważny element otoczenia. Jest to miejsce spotkań integrujące mieszkańców i budujące tożsamość miejsca. Zarządzają nią przedstawiciele mieszkańców (władze gminy/miasta). Sposób jej wykorzystywania jest określony, dostosowany do potrzeb i działań organizacji pozarządowych, instytucji kultury oraz samych mieszkańców. Często podkreśla się, że ma być to miejsce sprzyjające nawiązywaniu nowych przyjaźni, pozwalające na swobodne wygłaszanie poglądów i pomysłów, a zwłaszcza inicjatyw obywatelskich. Jest to także przestrzeń pozwalająca spotkać się różnym grupom wiekowym.

Rolę takiej przestrzeni pełni obecnie w miejscowości Jabłonka Stara nowo wyremontowana Świetlica Wiejska. Bezpośrednio przy niej znajduje się pomieszczenie gospodarcze (ponad 100 letni budynek) pełniące obecnie funkcje magazynowe. Jest on mocno zaniedbany, zaktóca tamtejszy ład i harmonię, znacząco wyróżniając się przy wyremontowanych obiektach. Gruntowny remont i częściowa zmiana jego zagospodarowania stanowiłaby uzupełnienie kompleksu świetlicy jako całości. Przesłanką do ponownego zagospodarowania pomieszczenia jest historia całej gminy Miedzichowo. W XVIII wieku do gminy przybywało i osiedlało się wielu mieszkańców narodowości holenderskiej (olędrzy). Zajmowali się oni głównie karczowaniem lasów, dlatego też w granicach gminy powstało kilka miejscowości na leśnych polanach. Są nimi m.in. wsie Pąchy oraz Silna Nowa należące do sołectwa Jabłonka Stara. Osadnictwo olęderskie pozostawiło po sobie wiele ciekawych obiektów takich jak chaty szachulcowe i malownicze, przydrożne kapliczki. Niegdyś mieszkańcy tych miejscowości spotykali się i dzielili swoimi przeżyciami, historiami w Jabłonce Starej. Dziś brakuje tam miejsca, które przypominałoby o zamierzonych czasach i tamtejszych obyczajach.

Nazwa wnioskodawcy

Gmina Miedzichowo

Potencjalni partnerzy

Koło Gospodyń Wiejskich „Kwiat Jabłoni”, Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Miedzichowskiej, Sołectwo Jabłonka Stara

Lokalizacja przedsięwzięcia

Pomieszczenie gospodarcze przy Świetlicy Wiejskiej w Jabłonce Starej

Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

Podczas warsztatów rewitalizacyjnych przeprowadzonych z mieszkańcami gminy, na terenie wsi Jabłonka Stara, w sferze społecznej zdiagnozowano problem z brakiem miejsc spotkań, brakiem integracji społecznej mieszkańców oraz niskie zaangażowanie w życie społeczne. Wszystko to powoduje powolną utratę tożsamości miejsca, jego historii i tradycji.

W sferze przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej zidentyfikowano występowanie zdegradowanych obiektów i przestrzeni, problem z uporządkowaniem przestrzeni (brak łączności kompozycyjnej), a także brak funkcjonalnych pomieszczeń, w których mieszkańcy mogliby atrakcyjnie spędzać czas wolny, a instytucje pozarządowe takie jak np. Koło Gospodyń Wiejskich promować lokalne produkty. Przykładem takiego KGW jest „Kwiat Jabłoni”, które ze względu na brak miejsca stanowiącego potencjał do rozszerzenia działalności statutowej, nie wykorzystuje w pełni swojego potencjału. Koło Gospodyń Wiejskich produkuje wyroby lokalne takie jak: ocet jabłkowy, syrop z czarnego bzu, syrop z mniszka i keczup.

Należy także pamiętać, że obecnie silnie rozwija się moda na podróże kulinarne, umożliwienie skosztowania charakteru miejsca i poznania lokalnych specjałów wpływa pozytywnie na promocję całej gminy i przyczynia się do przyciągania osób także spoza jej granic.

Cel przedsięwzięcia

Celem projektu jest utworzenie miejsca przeznaczonego zarówno dla organizacji pozarządowych jak i sformalizowanych i niesformalizowanych grupy mieszkańców, które pozwoli na zrozumienie własnej kultury oraz wzbudzi poczucie tożsamości lokalnej społeczności. Dlatego planuje się odnowę budynku gospodarczego znajdującego się tuż przy Świetlicy Wiejskiej w Jabłonce Starej. W oparciu o odnowioną infrastrukturę, możliwe będzie organizowanie wydarzeń historycznych oraz kulinarnych i plastycznych wpasowujących się w charakter całego sołectwa, co skutkować będzie integracją mieszkańców. Celem odnoszącym się do sfery technicznej będzie poprawa jakości, estetyki i funkcjonalności budynku, a także przywrócenie łączności kompozycyjnej.

Zakres realizowanych zadań

Przedmiotem projektu jest podniesienie jakości przestrzeni publicznej przy Świetlicy Wiejskiej w Jabłonce Starej, poprzez poprawę bezpieczeństwa, estetyki i funkcjonalności budynku gospodarczego wykorzystywanego obecnie na cele magazynowe. W ramach projektu planowana jest jego kompleksowa modernizacja oraz remont. Przed rozpoczęciem prac remontowo-modernizacyjnych konieczne będzie przeprowadzenie badań technicznych budynku gospodarczego (badania najważniejszych elementów konstrukcyjnych) oraz kosztorysu prac. W następnym kroku opracowana zostanie dokumentacja projektowa (lub program funkcjonalno-użytkowy) dotycząca remontu budynku oraz przystosowania do pełnienia funkcji poza magazynowych. Prace remontowo-modernizacyjne obejmować będą:

- remont i wymianę pokrycia dachu,
- remont i osuszenie ścian zewnętrznych i wewnętrznych, w tym malowanie elewacji i naprawa ubytków,
- doprowadzenie instalacji grzewczej,
- doprowadzenie instalacji elektrycznej,
- wykonanie robót blacharskich (montaż obróbek blacharskich, parapetów, rynien i rur spustowych),
- dobór i budowa systemu rozsączeniowego wody deszczowej,
- odnowa lub wymiana stolarki drzwiowej oraz okien,
- remont i adaptacja pomieszczeń (prace tynkarskie i wykończeniowe),

- montaż tablic informacyjnych.

W wyremontowanym budynku wygospodarowana zostanie przestrzeń na: pomieszczenie magazynowe służące przechowywaniu stołów, ławek oraz innego sprzętu należącego do Świetlicy Wiejskiej w Jabłonce Starej, a także pomieszczenie wykorzystywane np. przy okazjach wydarzeń i imprez kulturalnych organizowanych na terenie wsi, w którym zaprezentować można będzie lokalne specjały. Dodatkowo osobne pomieszczenie przeznaczone zostanie na salę tradycji wsi polskiej i olęderskiej. Znajdować się tam będą archiwalne dokumenty dotyczące sołectwa Jabłonka Stara, wspomnienia mieszkańców, zdjęcia i przedmioty związane z historiami wsi i poprzednio zamieszkujących je ludności. Obejrzeć tu będzie można również stare sprzęty gospodarstwa domowego. Sala ta będzie pełniła funkcje edukacyjno-poznawcze przybliżające najmłodszym ważne fakty dotyczące całego sołectwa. Sala wyposażona zostanie w piec chlebowy, w którym podczas spotkań mieszkańcy będą mogli wypiekać swoje własne wyroby i tym samym kreować nowe tradycje sołeckie.

Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami

Z uwagi na posadowienie budynku na równi z gruntem, rozwiązania dla osób ze szczególnymi potrzebami dotyczyć będą głównie dostosowania szerokości pomieszczeń oraz wejścia do obiektu spełniającego określone normy, bez potrzeby budowania podjazdów, pochylni czy wind. Oprócz tego w całkowitym możliwym zakresie planuje się wdrożenie zasad dostępności informacyjno-komunikacyjnej – informacja o rozkładzie pomieszczeń budynku wraz z zapewnieniem odpowiednich procedur w razie ewakuacji.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

Cel 1: Wzrost spójności społecznej obszaru rewitalizacji poprzez działania na rzecz aktywizacji i integracji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji

Kierunek 1.5. Wzmocnienie poczucia tożsamości lokalnej mieszkańców oraz identyfikacji z miejscem zamieszkania

Cel 2: Dostosowanie infrastruktury technicznej przestrzeni publicznych do potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizacji w celu zwiększenia dostępu do atrakcyjnych miejsc spędzania czasu wolnego

Kierunek 2.3 Uporządkowanie przestrzeni publicznych oraz poprawa ich dostępności dla wszystkich mieszkańców

Kierunek 2.4. Podniesienie jakości życia mieszkańców poprzez poprawę ładu przestrzennego i stanu zabudowy

Cel 3: Wzmocnienie tożsamości lokalnej mieszkańców obszaru rewitalizacji z wykorzystaniem zasobów dziedzictwa historycznego regionu

Kierunek 3.2. Rozpoczęcie działań promocyjnych regionu

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Możliwe źródła finansowania	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
1 000.000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	- Budżet Gminy Miedzichowo, - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty),	2025-2027

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji

- zwiększenie tożsamości lokalnej i poznanie historii swojej małej ojczyzny,
- zwiększenie integracji mieszkańców poprzez inicjatywy oddolne,
- zabezpieczenie obiektów przed wpływem niekorzystnych czynników, w tym atmosferycznych, a także poprawa ich trwałości, wyglądu i estetyki,

- wzrost możliwości rozwoju organizacji pozarządowych i wykorzystanie ich potencjału,
- pobudzenie aktywności gospodarczej na obszarze rewitalizacji.

Wskaźniki produktu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Liczba budynków poddanych przebudowie lub/i rozbudowie	1 szt.	Protokoły odbioru
Liczba organizacji pozarządowych wspartych podczas projektu	1 szt.	Dane Urzędu Gminy Miedzichowo oraz pozyskiwane od innych organizatorów imprez
Liczba zamontowanych tablic informacyjno-edukacyjnych	3 szt.	Faktury za zakup tablic informacyjno-edukacyjnych
Wskaźniki rezultatu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Liczba osób korzystających ze zmodernizowanego budynku	100 os./rok	Ankietyzacja mieszkańców raz w roku

PROJEKT III

Zagospodarowanie terenu rekreacyjno-sportowego dla społeczności lokalnej

Nazwa wnioskodawcy

Gmina Miedzichowo

Potencjalni partnerzy

Koło Gospodyń Wiejskich Jabłonka Stara, OPS Jabłonka Stara, Sołectwo Jabłonka Stara

Lokalizacja przedsięwzięcia

Działka nr 55/2 w Jabłonce Starej

Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

Na podstawie przeprowadzonych ankiet, w jednostce Jabłonka Stara stwierdzono problem związany z nadużywaniem alkoholu oraz substancji psychoaktywnych. Motywacji skłaniających do picia alkoholu oraz zażywania innych substancji wyróżnić można wiele, jedną z nich jest potrzeba i chęć redukcji stresu. Z badań poświęconych problematyce uzależnień wynika, że stopniowo obniża się wiek inicjacji alkoholowej wraz z popularyzacją picia mocnych alkoholi. Zatem na uzależnienia narażone są nie tylko osoby dorosłe, ale również młodzież. W przypadku ludzi młodych dodatkowym czynnikiem utwierdzającym w podejmowaniu złych decyzji jest chęć akceptacji rówieśników poprzez dorównywanie ich wyczynom. Wzrost popularności spożywania alkoholu w połączeniu z zażywaniem innych substancji psychoaktywnych skutkują także często wzrostem przestępczości. Mowa tu zarówno o zwiększeniu ilości przestępstw drogowych i poza drogowych, jak i również wykroczeń związanych z wandalizmem. Analiza wskaźnikowa przeprowadzona dla obszaru rewitalizacji Jabłonka Stara, wykazała występowanie najwyższego wskaźnika liczby stwierdzonych przestępstw na 1000 mieszkańców wśród wszystkich obszarów rewitalizacji. Pomocą w niwelowaniu stresu oraz niechcianą agresją, a także spożywaniem różnego rodzaju substancji psychoaktywnych może okazać się sport. Pomaga on zastąpić wiele złych nawyków, a przy okazji ma dobry wpływ na zdrowie człowieka. Miejscowość Jabłonka Stara nie posiada aktualnie odpowiedniego terenu wyposażonego w urządzenia pozwalające szerzyć aktywność sportową takich jak skatepark czy boisko wielofunkcyjne. Dlatego powstanie kompleksu sportowo-rekreacyjnego przyczyni się do poprawy zdiagnozowanych zjawisk związanych z alkoholizmem, przestępczością, ubóstwem, a także poprawi integrację społeczną, w tym międzypokoleniową.

Cel przedsięwzięcia

Celem niniejszego projektu jest utworzenie miejsca umożliwiającego aktywność mieszkańców oraz utworzenie odpowiednich warunków infrastrukturalnych do rozwijania zainteresowań i aktywnego wypoczynku. W ramach realizacji projektu powstanie miejsce przystosowane do poprawy sprawności fizycznej, koncentracji, równowagi i ogólnej motoryki całego ciała dla dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych. Miejsce to pomoże także w nawiązywaniu nowych znajomości oraz zacieśniania więzów rodzinnych, co w przyszłości może znacząco przyczynić się do spadku poziomu uzależnień, wzrostu poziomu edukacji, a nawet zmniejszeniu poziomu bezrobocia. W obecnych czasach wzrasta popularność sportów takich jak: jazda na hulajnodze, deskorolkach, rolkach i rowerach BMX. Osoby interesujące się tymi sportami często nie mają miejsca do bezpiecznego realizowania swoich pasji. W konsekwencji dzieci, młodzież, ale także osoby dorosłe niejednokrotnie przyczyniają się do niszczenia osiedlowych placów, chodników, murków, barierek ulicznych itp. Korzystanie z nieprzygotowanych odpowiednio do uprawiania sportu miejsc i nawierzchni stanowi także zagrożenie dla zdrowia i życia użytkowników. Z pewnością budowa skateparku ograniczyłaby tego typu sytuacje, jednocześnie pozytywnie wpływając na integrację społeczną oraz wizerunek miejscowości.

Zakres realizowanych zadań

W miejscowości Jabłonka Stara oferta sportowo-rekreacyjna skierowana dla dzieci i młodzieży sprowadza się do placu zabaw. Brakuje tutaj form spędzania aktywnego czasu wolnego również dla młodzieży. Dlatego w ramach projektu planowana jest budowa skateparku, boiska utwardzonego oraz placu zabaw w jednym miejscu, dzięki temu powstanie kompleks rekreacyjno-sportowy. Mieszkańcy wsi już od dawna wyrażali potrzebę oraz chęci zagospodarowania wolnej działki nr 55/2 na teren sportowo-rekreacyjny. We współpracy z Urzędem Gminy Miedzichowo oraz wyłonionym projektantem i wykonawcą, przestrzeń ta zostanie w pełni zagospodarowana. Obiekt zostanie wybudowany zgodnie z aktualnymi normami i zasadami BHP, tak by zapewnić pełne bezpieczeństwo użytkownikom.

W ramach realizacji niniejszego projektu na działce o numerze 55/2 zlokalizowanej w Jabłonce Starej utworzony zostanie nowoczesny kompleks sportowo-rekreacyjny podzielony na trzy sfery: skateparku, boiska oraz placu zabaw. Tym samym przestrzeń ta pozostanie dostępna dla każdej grupy odwiedzających, od dzieci po seniorów. Powierzchnia skateparku wynosić będzie około 170 m² (wymiary około 8,5x20 m w zależności od projektu), boisko utwardzone około 400 m² (wymiary około 26x15 m w zależności od projektu), a plac zabaw około 490 m² (wymiary około 28x17 m w zależności od projektu). Skatepark wyposażony zostanie w system ramp, poręczy i platform (takich jak np. quartery, banki, funboxy grindboxy, rurki, ławki, minirampy) umożliwiających wykonywanie przejazdów i trików na deskorolce, rolkach, hulajnogach czy rowerach BMX. Planuje się, aby konstrukcja była dostępna dla użytkowników o różnym stopniu zaawansowania. Boisko wielofunkcyjne wykonane zostanie z nawierzchni sztucznej, dostosowane zostanie do gry w piłkę nożną, piłkę ręczną oraz koszykówkę i siatkówkę. Wokół obiektu zamontowane zostaną piłkochwyty, bramki z siatką do piłki nożnej i ręcznej, stojaki do koszykówki wyposażone w tablice, słupki i siatki do siatkówki. Ostatnim z elementów kompleksu jest plac zabaw połączony z siłownią zewnętrzną, którego wyposażenie obejmowało będzie m.in.: huśtawkę wagową, karuzelę, zjeżdżalnię wielofunkcyjną, drabinki, zestaw sprawnościowy oraz elementy uzupełniające takie jak: kosze na śmieci, tablice informacyjne, ławki z oparciami i bez oraz ogrodzenie. Projekt przewiduje zastosowanie ławek i śmietników jako elementów uzupełniających cały kompleks.

Planuje się, że obiekt będzie wykorzystywany przez dzieci, młodzież oraz seniorów zamieszkujących sołectwo Jabłonka Stara, a także osoby przyjeżdżające do miejscowości, co skutkować będzie zmniejszeniu występowania negatywnych zjawisk społecznych wśród tych grup mieszkańców.

Oprócz tego w projekcie uwzględnia się także:

- odwodnienie całego terenu kompleksu sportowo-rekreacyjnego,
- oświetlenie całego terenu kompleksu sportowo-rekreacyjnego,
- budowę ciągów pieszo-rowerowych na terenie kompleksu sportowo-rekreacyjnego,

- utwardzenie drogi łączącej obiekt z drogą dojazdową.

Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami

Z uwagi na potrzebę zachowania wzmożonego bezpieczeństwa, w związku z większym narażeniem na różnego rodzaju kontuzje osób z niepełnosprawnościami uprawiających sport, w ramach projektu przewiduje się zastosowanie czytelnego i zrozumiałego dla każdego systemu informacji o wejściach/wyjściach i drogach ewakuacyjnych, a także łatwego dostępu do urządzeń i sprzętów sportowych. Poza infrastrukturą sportową elementy takie jak ciągi pieszo-rowerowe zostaną wyrównane, przystosowane dla osób z ograniczonymi możliwościami poruszania się (osób z wózkami inwalidzkimi oraz wózkami dla dzieci) a elementy małej architektury, w tym ławki i siedziska, wyposażone zostaną w oparcia ułatwiające siadanie i wstawanie. Oświetlanie obiektu zostanie zaprojektowane w taki sposób, aby zachować jak największy komfort użytkownika obiektu dla wszystkich.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

Cel 1: Wzrost spójności społecznej obszaru rewitalizacji poprzez działania na rzecz aktywizacji i integracji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji

Kierunek 1.1. Aktywizacja i integracja lokalnej społeczności

Kierunek 1.2. Zwiększenie dostępności i poprawa jakości usług społecznych

Cel 2: Dostosowanie infrastruktury technicznej przestrzeni publicznych do potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizacji w celu zwiększenia dostępu do atrakcyjnych miejsc spędzania czasu wolnego

Kierunek 2.2. Rozwój infrastruktury społecznej, w tym sportowo-rekreacyjnej

Kierunek 2.3 Uporządkowanie przestrzeni publicznych oraz poprawa ich dostępności dla wszystkich mieszkańców

Kierunek 2.5. Stworzenie miejsc odpoczynku i rekreacji

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Możliwe źródła finansowania	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Projekt III: 2.000.000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	- Budżet Gminy Miedzichowo, - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty),	Projekt III: 2023-2030

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji

- utworzenie międzypokoleniowego miejsca spędzania czasu wolnego,
- zmniejszenie liczby aktów wandalizmu i przeciwdziałanie nałogom,
- promocja obszaru wsi i całego sołectwa,
- integracja społeczna mieszkańców,
- aktywizacja osób starszych – zajęcia na siłowni zewnętrznej,

Wskaźniki produktu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Powierzchnia działki poddana działaniom rewitalizacyjnym	2500,00 m ²	Dane Urzędu Gminy Miedzichowo, projekt zagospodarowania
Powierzchnia wybudowanego skateparku	ok. 170,00 m ²	Protokoły odbioru, faktury za zakup elementów
Liczba obiektów infrastruktury rekreacyjno-sportowej przystosowanych dla osób ze szczególnymi potrzebami	3 szt.	Protokoły odbioru
Wskaźniki rezultatu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych

Liczba osób korzystających z infrastruktury sportowo-rekreacyjnej	80 os./rok	Szacunki w oparciu o ankietyzację mieszkańców raz w roku
Osoby korzystające z pomocy społecznej dotknięte problemem alkoholizmu	spadek o 5%/rok	Raport Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miedzichowie

Numer i nazwa pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych
1. Budowa toalety publicznej w Miedzichowie
Podmiot realizujący
Gmina Miedzichowo
Lokalizacja
Okolice ul. Poznańskiej 36
Opis przedsięwzięcia
<p>W graniach podobszaru rewitalizacji Miedzichowo zdiagnozowano potrzebę umiejscowienia toalety publicznej, czynnej całodobowo. Jej budowa jest niezbędna z uwagi na całkowity brak takiego obiektu w miejscowości Miedzichowo.</p> <p>Niniejszy projekt polegać będzie na budowie toalety publicznej dostosowanej dla osób ze szczególnymi potrzebami. Zakres prac obejmował będzie m.in.: wykonanie projektu toalety, jej budowę i podłączenie do sieci wod-kan oraz sieci elektrycznej, wyposażenie w środki higieniczno-sanitarne (mydło, ręczniki papierowe, papier toaletowy, przewijak itp.) oraz montaż energooszczędnego oświetlenia, a także jej oznakowanie. Wymiary kabin WC i umywalek dostosowane zostaną do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz dla rodzin z małymi dziećmi. Toaleta będzie półautomatyczna, dwustanowiskowa, bezpieczna, wyposażona w elementy wandaloodporne, czynna 24 godziny na dobę przez wszystkie dni tygodnia. Po wykonaniu projektu planuje się zagospodarowanie terenu wokół toalety poprzez nasadzenie krzewów ozdobnych.</p> <p>Toaleta będzie dostępna dla wszystkich: mieszkańców gminy Miedzichowo, osób spacerujących Szlakiem Wikliny, rodzin z dziećmi, seniorów, petentów instytucji publicznych, a także turystów.</p> <p>Projekt odpowie na potrzeby lokalnej społeczności, przyczyni się do poprawy komfortu użytkowania przestrzeni wspólnej oraz poprawy infrastruktury technicznej. Jego realizacja wpisuje się w kierunki działań 1.2, 2.3 oraz 3.3 niniejszego Gminnego Programu Rewitalizacji.</p>

Numer i nazwa pozostałych dopuszczalnych projektów rewitalizacyjnych
2. Bez barier. Podniesienie standardu funkcjonowania Świetlicy Wiejskiej w Prądnówce
Podmiot realizujący
Gmina Miedzichowo
Lokalizacja
Świetlica Wiejska w Prądnówce
Opis przedsięwzięcia

Według słownika PWN za bariery architektoniczne uznaje się „trudności i przeszkody występujące przy korzystaniu z obiektów budowlanych, a także przeszkody utrudniające lub uniemożliwiające poruszanie się w przestrzeni zurbanizowanej”. Z takimi problemami zmagają się Świetlica Wiejska w Prądówce. Osoby z trudnościami w poruszaniu się nie są obecnie w stanie brać udziału w organizowanych tam wydarzeniach kulturalnych, ponieważ bez pomocy osoby trzeciej nie mogą wejść do budynku.

Przedmiot projektu obejmuje modernizację istniejącego obiektu Świetlicy Wiejskiej w Prądówce oraz poprawę jakości technicznej całego budynku, a także wyposażenie w niezbędny sprzęt. Dzięki temu, w organizowanych w Świetlicy Wiejskiej wydarzeniach udział brać będą mogli wszyscy mieszkańcy, co z kolei przyczyni się do zwiększenia aktywności obywatelskiej i zaangażowania w sprawy lokalne.

Zakres prac projektu obejmuje wszelkie prace remontowo-budowlane mające na celu dostosowanie budynku do przepisów ppoż., oraz zastosowanie udogodnień dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Głównym celem projektu jest wzrost bezpieczeństwa i poczucia komfortu mieszkańców wsi poprzez poprawę dostępności obiektów kulturowo-rekreacyjnych na terenie Prądówki. Realizacja projektu odpowiada na kierunki działań 1.4, 2.3 i 3.3 niniejszego Gminnego Programu Rewitalizacji.

2.2. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033 z innymi dokumentami strategicznymi, z uwzględnieniem ich celów ochrony środowiska i wyznaczanych kierunków działań

Cele strategiczne i szczegółowe oraz działania zaplanowane do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033, są powiązane z ochroną środowiska. Według założeń, podejmowane działania korzystnie wpłyną na poprawę stanu środowiska, racjonalną gospodarkę zasobami, ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, a także ochronę walorów przyrodniczych Gminy Miedzichowo. Wykreowane cele i kierunki są także zgodne z celami ochrony środowiska wyznaczanymi przez dokumenty wyższego szczebla.

Traktat Lizboński jest dokumentem, w którym Unii Europejskiej nadano jednolitą strukturę i osobowość prawną. Traktat wyposażył Unię w instrumenty potrzebne do sprostania przyszłym wyzwaniom, z którymi przyjdzie zmierzyć się Wspólnocie, a także te, dzięki którym spełnione mogą zostać oczekiwania społeczeństwa. W dokumencie zawarto kilka priorytetowych zasad funkcjonowania Unii Europejskiej. Podkreślono, że kształtowanie się zjednoczonej Europy musi odbywać się na przejrzystych i demokratycznych zasadach, sprawnie działającej unii państw członkowskich. Zgodnie z treścią traktatu Wspólnotę Europejską należy budować w myśl zasady: „*Europa praw i wartości, wolności, solidarności i bezpieczeństwa*”. Traktat zakłada także zwiększenie się znaczenia Europy na arenie międzynarodowej. Najważniejszym, z perspektywy ochrony środowiska, jest fakt, iż Traktat Lizboński wprowadził specjalną podstawę prawną dotyczącą „solidarności energetycznej” oraz podkreślił konieczność zwalczania zmian klimatycznych (bez konkretnych zobowiązań krajów członkowskich). W świetle Traktatu Lizbońskiego w projekcie GPR we właściwy sposób uwzględniono kwestie poruszane w jednym z najważniejszych dokumentów Unii Europejskiej.

Najważniejszym opracowaniem w zakresie ograniczenia nasilania się zjawiska globalnego ocieplenia, powstałym na poziomie międzynarodowym, jest **Ramowa konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC)**. Dokument ten został sporządzony 9 maja 1992 roku w Nowym Jorku i przyjęty przez 192 kraje. Konwencja określa zasady, którymi powinny kierować się państwa w celu osiągnięcia bezpiecznych poziomów emisji gazów cieplarnianych w atmosferze, niepowodujących zmian szkodliwych dla środowiska.

Na konferencji w Kioto 11 grudnia 1997 roku przyjęto nowe uzgodnienie określone jako **Protokół z Kioto**. Ten dokument, uzupełniający Ramową Konwencję Klimatyczną UNFCCC, zawiera normy dotyczące obniżenia emisji gazów cieplarnianych i opis działania proponowanych mechanizmów rynkowych, mających wspomóc osiągnięcie wyznaczonych celów:

- Handel Emisjami (ET – *Emissions Trading*);
- Mechanizm Czystego Rozwoju (CDM - *Clean Development Mechanism*);
- Mechanizm Wspólnych Wdrożeń (JI - *Joint Implementation*).

Kraje ratyfikujące postanowienia Protokołu z Kioto zobowiązały się do redukcji emisji gazów cieplarnianych do 2012 roku o 5,2% w stosunku do roku bazowego z 1990 roku.

Za kluczowy dokument strategiczny na poziomie unijnym uznaje się **Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu**. Strategia stanowi odpowiedź na kryzys gospodarczy, jednocześnie uwzględnia nowe wyzwania związane z procesem globalizacji oraz rosnącą potrzebą racjonalnego wykorzystania surowców. W celu osiągnięcia powyższych założeń opracowano trzy podstawowe, powiązane ze sobą priorytety: wzrost inteligentny, zrównoważony rozwój oraz wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu. W zakresie zmian klimatu i zrównoważonego wykorzystania energii przyjęto następujące założenia:

- zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych o 20% w stosunku do poziomu emisji z roku 1990;
- zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w ogólnym zużyciu energii o 20%;
- poprawa efektywności energetycznej o 20%.

Zadania zaplanowane do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033 przyczynią się do osiągnięcia ww. założeń w zakresie zmian klimatu i zrównoważonego wykorzystania energii. W projekcie GPR zaplanowano następujące projekty, które mogą przyczynić się do realizacji założeń wymienionych w Strategii Europa 2020:

- Adaptacja budynku po dawnej stacji kolejowej w Lewiczyńku na Centrum Integracji Wiejskiej,
- Adaptacja budynku przy ul. Poznańskiej 19 w Miedzichowie na cele społeczne,
- Adaptacja budynku dawnego dworca kolejowego w Prądówce na budynek użytku publicznego.

Cele polityki energetycznej na szczeblu Unii Europejskiej określają obecnie **Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030**. Najważniejsze z nich to:

- ograniczenie o co najmniej 40% emisji gazów cieplarnianych (w stosunku do poziomu z 1990 r.);
- zapewnienie co najmniej 32% udziału energii ze źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii;
- poprawa efektywności energetycznej o co najmniej 32,5%.

Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych o 40% jest realizowane za pomocą unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji, rozporządzenia w sprawie wspólnego wysiłku redukcyjnego z celami redukcyjnymi państw członkowskich i rozporządzenia w sprawie użytkowania gruntów, zmiany użytkowania gruntów i leśnictwa. Tym sposobem wszystkie sektory przyczynią się do osiągnięcia 40% celu redukcji poprzez zmniejszenie emisji CO₂ i zwiększenie pochłaniania gazów cieplarnianych.

Cele wyznaczone do osiągnięcia w ramach GPR są w pełni zgodne z celami polityki energetycznej wskazanymi w Ramach polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 (ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, wzrost wykorzystania energii z OZE, poprawa efektywności energetycznej). Należą do nich przede wszystkim projekty dotyczące adaptacji budynków na cele społeczne w ramach których zaplanowano między innymi ich termomodernizację oraz montaż OZE.

Inicjatywy polityczne które mają pomóc UE osiągnąć neutralność klimatyczną do 2050 r. przedstawia z kolei Komunikat Komisji Europejskiej o europejskim zielonym ładzie. UE zobowiązała się osiągnąć neutralność klimatyczną do 2050 r. Realizacja tego celu będzie wymagała transformacji społeczno-gospodarczej w Europie: racjonalnej kosztowo i sprawiedliwej oraz zrównoważonej społecznie. **Europejski Zielony Ład** (EZŁ, ang. European Green Deal) to strategia rozwoju, która ma przekształcić Unię Europejską w obszar neutralny klimatycznie. Jest odpowiedzią na kryzys klimatyczny i silne procesy degradacji środowiska. Europejski Zielony Ład zawiera plan działań umożliwiających:

- bardziej efektywne wykorzystanie zasobów dzięki przejściu na czystą gospodarkę o obiegu zamkniętym;
- przeciwdziałanie utracie różnorodności biologicznej i zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń.

W Komunikacie omówiono konieczne inwestycje i dostępne narzędzia finansowe. Wyjaśniono, w jaki sposób zapewnić transformację, która będzie sprawiedliwa i sprzyjająca włączeniu społecznemu. Do 2050 r. UE chce stać się kontynentem neutralnym dla klimatu. Osiągnięcie tego celu będzie wymagało działań we wszystkich sektorach gospodarki, takich jak:

- inwestycje w technologie przyjazne dla środowiska;
- wspieranie innowacji przemysłowych;
- wprowadzanie czystszych, tańszych i zdrowszych form transportu prywatnego i publicznego;
- obniżenie emisyjności sektora energii;
- zapewnienie większej efektywności energetycznej budynków;

- współpraca z partnerami międzynarodowymi w celu poprawy światowych norm środowiskowych.

Realizacja przedsięwzięć zaplanowanych w GPR oraz osiągnięcie celów nakreślonych w dokumencie przyczynią się do osiągnięcia neutralności klimatycznej Unii Europejskiej do 2050 roku (m.in. dzięki obniżeniu emisyjności sektora energii, zapewnieniu większej efektywności energetycznej budynków, inwestycje w technologie przyjazne środowisku). W realizacji założeń dokumentu EZŁ mogą pomóc następujące projekty wymienione w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033:

- Odnowa i uporządkowanie terenów zieleni wraz z rozwojem infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej,
- Utworzenie miejsca aktywizacji i wypoczynku – ZIELONA PRZYSTAŃ w Lewiczyнку,
- Utworzenie miejsca rekreacji i wypoczynku na terenie miejscowości Lewiczynek „Zagroda Leśna”,
- Zagospodarowanie terenu wokół dawnej stacji kolejowej.

Głównym celem **Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020)** jest zapewnienie wysokiej jakości życia obecnych i przyszłych pokoleń z uwzględnieniem ochrony środowiska oraz stworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju nowoczesnego sektora energetycznego, zdolnego zapewnić Polsce bezpieczeństwo energetyczne oraz konkurencyjną i efektywną gospodarkę.

Cele szczegółowe i kierunki interwencji Strategii, które odnoszą się do aspektów zmian klimatycznych i są spójne z zapisami Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033:

Cel 2. Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię

- Kierunek interwencji 2.2. Poprawa efektywności energetycznej.
- Kierunek interwencji 2.6. Wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii.
- Kierunek interwencji 2.7. Rozwój energetyczny obszarów podmiejskich i wiejskich.

Cel 3. Poprawa stanu środowiska

- Kierunek interwencji 3.3. Ochrona powietrza, w tym ograniczenie oddziaływania energetyki.
- Kierunek interwencji 3.4. Wspieranie nowych i promocja polskich technologii energetycznych i środowiskowych.
- Kierunek interwencji 3.5. Promowanie zachowań ekologicznych oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy.

Wszelkie działania podejmowane w ramach GPR będą spójne z założeniami SPA2020. Do realizacji zaplanowane zostały zadania, których celem jest przede wszystkim poprawa stanu środowiska, zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska czy zapewnienie bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię. W ramach GPR zaplanowano następujące działania, które wpisują się w założenia SPA2020:

- Adaptacja budynku po dawnej stacji kolejowej w Lewiczyнку na Centrum Integracji Wiejskiej,
- Adaptacja budynku przy ul. Poznańskiej 19 w Miedzichowie na cele społeczne,
- Adaptacja budynku dawnego dworca kolejowego w Prądówce na budynek użytku publicznego.

W ramach wymienionych wyżej działań zaplanowano między innymi termomodernizację budynków, a także montaż OZE.

Europejska Konwencja Krajobrazowa została sporządzona we Florencji 20 października 2000 r. Jest jedynym aktem międzynarodowym w całości dedykowanym tematyce krajobrazu. Konwencja została ratyfikowana przez Polskę 27 września 2004 r., a weszła w życie 1 stycznia 2005 r. Celem Europejskiej Konwencji Krajobrazowej jest promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu oraz organizowanie współpracy europejskiej w tym zakresie, opartej na wymianie doświadczeń, specjalistów i tworzeniu dobrej praktyki krajobrazowej. Konwencja traktuje krajobraz jako ważny element życia ludzi zamieszkujących w miastach i na wsiach, na obszarach zdegradowanych, pospolitych, jak również odznaczających się wyjątkowym pięknem, dlatego swoim zasięgiem obejmuje terytorium całej Polski.

W celu realizacji zapisów Konwencji, Strony podejmują działania zmierzające m.in. do:

- prawnego uznania krajobrazów jako istotnego komponentu otoczenia ludzi;
- ustanowienia procedur udziału społeczeństwa w procesach planowania i zarządzania krajobrazem;
- uwzględniania kwestii krajobrazowych we wszelkich działaniach związanych z zarządzaniem przestrzenią.

Ponadto Strony Konwencji zobowiązane są do identyfikacji, charakterystyki oraz oceny własnych krajobrazów, określenia dla nich celów jakości, a także podnoszenia świadomości społecznej oraz współpracy transgranicznej.

Wszystkie działania zaplanowane w ramach GPR będą uwzględniać lokalne warunki krajobrazowe, tak aby ukierunkowywać i harmonizować rozwój przestrzenny i gospodarczy ze specyfiką terenu gminy. Zmiany gospodarcze i społeczne, a także środowiskowe to nakładające się na siebie czynniki, których nie da się niekiedy uniknąć, ale powinno się je ograniczyć w stosunku do oddziaływania na krajobraz. W Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033 zaplanowano następujące działania, które są spójne z Europejską Konwencją Krajobrazową:

- Odnowa i uporządkowanie terenów zieleni wraz z rozwojem infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej,
- Utworzenie miejsca aktywizacji i wypoczynku – ZIELONA PRZYSTAŃ w Lewiczyнку,
- Utworzenie miejsca rekreacji i wypoczynku na terenie miejscowości Lewiczynek „Zagroda Leśna”,
- Zagospodarowanie terenu wokół dawnej stacji kolejowej.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Strategia ta jest zbiorem wspólnych wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-

gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Dokument określa systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrzregionalne. Odegra on w nadchodzących latach ważną rolę w procesie programowania środków publicznych, w tym funduszy.

Głównym celem Strategii jest *efektywne wykorzystanie wewnętrznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym*. Dookreśla on zatem II cel szczegółowy SOR – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony. Cel główny polityki regionalnej do roku 2030 będzie realizowany w oparciu o trzy uzupełniające się cele szczegółowe:

Cel szczegółowy I: Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym;

Cel szczegółowy II: Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;

Cel szczegółowy III: Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Działania zaplanowane w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033 wpisują się w cele zaplanowane w KSRR. Spośród wszystkich celów tego dokumentu odniesiono się do nich poprzez zaplanowanie działań związanych z rozwojem infrastruktury komunalnej mającej na celu poprawę jakości środowiska, powietrza, a także z efektywnym wykorzystaniem energii i zmniejszaniem zapotrzebowania na tradycyjne źródła energii:

- Adaptacja budynku po dawnej stacji kolejowej w Lewiczyнку na Centrum Integracji Wiejskiej,
- Adaptacja budynku przy ul. Poznańskiej 19 w Miedzichowie na cele społeczne,
- Adaptacja budynku dawnego dworca kolejowego w Prądówce na budynek użytku publicznego.
- Odnowa i uporządkowanie terenów zieleni wraz z rozwojem infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej,
- Utworzenie miejsca aktywizacji i wypoczynku – ZIELONA PRZYSTAŃ w Lewiczyнку,
- Utworzenie miejsca rekreacji i wypoczynku na terenie miejscowości Lewiczynek „Zagroda Leśna”,
- Zagospodarowanie terenu wokół dawnej stacji kolejowej.

Na poziomie ogólnopolskim obowiązuje również **Krajowy Program Ochrony Powietrza**. Głównym celem tego dokumentu jest poprawa jakości powietrza na terenie kraju, w szczególności na obszarach, w których zostały przekroczone standardy emisyjne. W Programie za jeden z kluczowych problemów uznano emisję pyłów zawieszonych PM10, PM2,5 oraz benzo(a)pirenu. W celu rozwiązania problemów zaproponowano rozwiązania techniczne, finansowe i organizacyjne. Polityka ochrony powietrza koordynowana będzie za pomocą Partnerstwa na rzecz poprawy jakości powietrza w Polsce, która zrzesza organy rządowe i

samorządowe. W Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033 przewidziano zadania, które mogą przyczynić się do realizacji założeń Krajowego Programu Ochrony Powietrza. Są to działania polegające na termomodernizacji budynków czy montażu odnawialnych źródeł energii.

Polityka energetyczna Polski do 2040 r. wyznacza ramy transformacji energetycznej w Polsce. Zawiera strategiczne przesądzenia w zakresie doboru technologii służących budowie niskoemisyjnego systemu energetycznego. Ustawowym celem polityki energetycznej państwa jest bezpieczeństwo energetyczne, przy zapewnieniu konkurencyjności gospodarki, efektywności energetycznej i zmniejszenia oddziaływania sektora energii na środowisko.

Cele szczegółowe PEP2040 obejmują cały łańcuch dostaw energii – od pozyskania surowców, przez wytwarzanie i dostawy energii (przesył i rozdział), po sposób jej wykorzystania i sprzedaży. Każdy z ośmiu celów szczegółowych PEP2040 przyczynia się do realizacji trzech elementów celu polityki energetycznej państwa i służy transformacji energetycznej Polski.

Działania zaplanowane w GPR wpisują się przede wszystkim w cel szczegółowy 6. Rozwój odnawialnych źródeł energii oraz cel szczegółowy 8. Poprawa efektywności energetycznej, w ramach których przewidziano działania polegające na termomodernizacji budynków oraz wyposażenie ich w odnawialne źródła energii. Inwestycje polegające w szczególności na termomodernizacji budynków wpłyną zarówno na zapewnienie bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię oraz poprawę stanu środowiska. W GPR zaplanowano następujące kierunki, które wpisują się w założenia Polityki energetycznej Polski do 2040 r:

- Adaptacja budynku po dawnej stacji kolejowej w Lewiczyнку na Centrum Integracji Wiejskiej,
- Adaptacja budynku przy ul. Poznańskiej 19 w Miedzichowie na cele społeczne,
- Adaptacja budynku dawnego dworca kolejowego w Prądówce na budynek użytku publicznego.

Głównym celem **Polityki Ekologicznej Państwa 2030 - strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej** jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Państwa poprzez stworzenie ram dla zrównoważonego rozwoju. Dokument zakłada trzy etapy zaplanowanych do realizacji celów, od realizacji celów krótkoterminowych poprzedzających ubieganie się o członkostwo w UE aż do realizacji celów długoterminowych obejmujących założenia Strategii zrównoważonego rozwoju Polski do 2025 roku. Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033 wspiera przebudowę modelu produkcji i konsumpcji w kierunku poprawy efektywności energetycznej oraz minimalizacji negatywnego oddziaływania gospodarki na zdrowie i środowisko, co w znacznym stopniu wpływa na realizację założeń Polityki Ekologicznej Państwa. W GPR zaplanowano następujące kierunki działań, które wpisują się w założenia Polityki ekologicznej Państwa do 2030 r:

- Adaptacja budynku po dawnej stacji kolejowej w Lewiczyнку na Centrum Integracji Wiejskiej,
- Adaptacja budynku przy ul. Poznańskiej 19 w Miedzichowie na cele społeczne,

- Adaptacja budynku dawnego dworca kolejowego w Prądówce na budynek użytku publicznego.
- Odnowa i uporządkowanie terenów zieleni wraz z rozwojem infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej,
- Utworzenie miejsca aktywizacji i wypoczynku – ZIELONA PRZYSTAŃ w Lewiczyнку,
- Utworzenie miejsca rekreacji i wypoczynku na terenie miejscowości Lewiczynek „Zagroda Leśna”,
- Zagospodarowanie terenu wokół dawnej stacji kolejowej.

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku to dokument w większym stopniu niż dotychczas planistyczny, w którym kładzie się nacisk na współzarządzanie i lepszą koordynację polityk publicznych. Strategia jest odpowiedzią na stojące przed Wielkopolską wyzwania. Globalizacja i rewolucja gospodarczo-technologiczna – rozwój technologii przemysłowych i cyfrowych – zmieniają sposób funkcjonowania gospodarek i społeczeństw. Dzięki nowoczesnym technologiom wzrasta wydajność i produktywność gospodarek, ale pojawiają się nowe formy wykluczenia lub marginalizacji jak wykluczenie cyfrowe, „bezrobocie technologiczne”. Wyzwaniem jest podnoszenie jakości i efektywne wykorzystanie kapitału ludzkiego. Kluczowe staje się także przeciwdziałanie negatywnym skutkom procesów demograficznych i dezintegracji społecznej, konieczność wzmacniania tożsamości regionalnej i dążenie do większej spójności społecznej. Starzenie się społeczeństwa wpływa na stabilność systemów zabezpieczenia społecznego, poziom popytu i wydatków na świadczenia zdrowotne, których niezaspokojenie nasila napięcia i osłabia spójność społeczną. Niedobór ludności aktywnej zawodowo skłania do podjęcia przemyślanej polityki migracyjnej. Wyzwaniem jest także poprawa warunków życia i warunków dla rozwoju gospodarki, w szczególności zagwarantowanie bezpieczeństwa energetycznego. Działania te muszą przebiegać z poszanowaniem środowiska przyrodniczego. Przeciwdziałanie i adaptacja do zmian klimatu ma uchronić przed niedoborami wody i żywności.

Dokument jakim jest Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033 wpisuje się w założenia następujących celów wskazanych w Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego:

Cel operacyjny 3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski (kierunki interwencji: poprawa jakości powietrza, ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej, w tym zasobów leśnych oraz zapewnienie trwałości i ciągłości systemu przyrodniczego);

Cel operacyjny 3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej (kierunki interwencji: zwiększenie wykorzystania alternatywnych źródeł energii, w tym OZE i wodoru, optymalizacja gospodarowania energią, zapewnienie stabilnych dostaw paliw i energii).

Program ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego do roku 2030 został sporządzony w celu realizacji polityki ochrony środowiska, zgodnie z wymogami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. W Programie dokonano diagnozy aktualnego stanu środowiska, infrastruktury ochrony środowiska, analizy czynników wewnętrznych i zewnętrznych mających wpływ na dalsze planowanie strategii województwa w zakresie ochrony środowiska - mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń w postaci

analizy SWOT. W oparciu o diagnozę stanu środowiska województwa wielkopolskiego, zdefiniowane zagrożenia i problemy oraz prognozowane zmiany stanu środowiska, cele i kierunki interwencji Programu oraz typy zadań zgłoszonych przez samorządy dla poszczególnych obszarów interwencji. Realizacja zaproponowanych zadań nie dotyczy wszystkich jednostek i będzie uzależniona od uwarunkowań prawnych oraz środowiskowych. Wszystkie cele oraz kierunki działań zaplanowane w dokumencie pn „Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033” są spójne z założeniami Programu ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego do roku 2030.

W dniu 25 marca 2019 r. uchwałą Nr V/70/19, Sejmik Województwa Wielkopolskiego uchwalił **Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+** wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego jest najważniejszym dokumentem Samorządu Województwa Wielkopolskiego określającym politykę przestrzenną w granicach administracyjnych regionu, w tym dla miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego. Plan określa model rozwoju przestrzennego, cele polityki przestrzennej i kierunki zagospodarowania przestrzennego województwa oraz rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, a także zasady zagospodarowania obszarów funkcjonalnych. Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033 wpisuje się w założenia Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego poprzez planowane działania rewitalizacyjne, które w efekcie przyczynią się do pełnienia nowych funkcji społecznych oraz zwiększenia dostępności obiektów dla osób ze szczególnymi potrzebami

Dokument pn. „**Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej**” został przyjęty na podstawie Uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego nr XXI/391/20 z dnia 13 lipca 2020 r. (uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego w dniu 20 lipca 2020 r. pod poz. 5954). Dokument opracowano dla substancji zanieczyszczających powietrze, dla których w ocenie rocznej za rok 2018 w strefie wielkopolskiej wskazano przekroczenia norm jakości powietrza i stwierdzono konieczność realizacji działań naprawczych mających na celu poprawę jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi, czyli: pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz benzo(a)pirenu. Program ochrony powietrza jest dokumentem określającym działania, których realizacja ma doprowadzić do osiągnięcia wartości dopuszczalnych i docelowych substancji w powietrzu.

Działania zaplanowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033 przyczynią się do ograniczenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery poprzez realizację zadań dotyczących termomodernizacji budynków czy montażu odnawialnych źródeł energii. Kierunki określone w GPR będą zgodne z Programem ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej.

W Programie ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej określone zostały kierunki działań, możliwe do podjęcia, szczególnie w obszarach przekroczeń substancji w powietrzu, ale także poza tymi obszarami, które będą skutkować redukcją poziomów substancji w powietrzu.

W programie ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej wskazano następujące działania naprawcze:

1. Ograniczenie emisji z ogrzewania indywidualnego w komunalnym zasobie mieszkaniowym i budynkach użyteczności publicznej - w ramach działania należy systematycznie likwidować stare nisko sprawne kotły, piece i paleniska zasilane paliwem stałym na ogrzewanie proekologiczne w komunalnym zasobie mieszkaniowym i w budynkach użyteczności publicznej we wszystkich gminach strefy wielkopolskiej;
2. Zachęty finansowe na modernizację budynków mieszkalnych oraz na wymianę kotłów, pieców i palenisk w gminach strefy wielkopolskiej - W ramach działania gmina powinna pozyskiwać środki finansowe z programów NFOŚiGW oraz innych. Dodatkowo w miarę potrzeb należy kontynuować sukcesywne udzielanie dotacji końcowym odbiorcom (odpowiednim podmiotom i osobom fizycznym) na wymianę starych nisko sprawnych kotłów, pieców i palenisk zasilanych paliwem stałym;
3. Inwentaryzacja źródeł ogrzewania indywidualnego na terenie gmin;
4. Kontrola realizacji uchwały ograniczającej stosowanie paliw stałych;
5. Termomodernizacja budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej - Zmniejszenie zapotrzebowania na energię cieplną przez ograniczenie strat ciepła w wyniku termomodernizacji budynków ogrzewanych indywidualnie oraz obiektów należących do mienia miejskiego ogrzewanych indywidualnie. Termomodernizacja budynków ogrzewanych centralnie ciepłem sieciowym przynosi znikomy efekt ekologiczny w postaci redukcji emisji zanieczyszczeń do powietrza;
6. Obniżenie emisji komunikacyjnej poprzez regularne utrzymywanie czystości ulic oraz zakaz używania spalinowych i elektrycznych dmuchaw do liści w gminach miejskich i miastach w gminach miejsko-wiejskich;
7. Ochrona i zwiększanie udziału zieleni w przestrzeni gmin miejskich strefy wielkopolskiej;
8. Edukacja ekologiczna.

3. AKTUALNY STAN ŚRODOWISKA NA TERENIE GMINY MIEDZICHOWO

3.1. Położenie

Gmina Miedzichowo jest gminą wiejską. Jej obszar położony jest w zachodniej części województwa wielkopolskiego, w powiecie nowotomyskim. W skład administracyjny Gminy Miedzichowo wchodzi 13 sołectw i 21 miejscowości: Błaki, Zawada, Bolewice, Bolewico, Sępolno, Grudna, Węgielnia, Jabłonka Stara, Pąchy, Silna Nowa, Lewiczynek, Łęčno, Toczeń, Lubień, Miedzichowo, Piotry, Prądówka, Stary Folwark, Trzciel Odbudowa, Szklarka Trzcielska, Zachodzko.

Rysunek 1 Położenie Gminy Miedzichowo oraz gmin sąsiednich

Źródło: opracowanie własne

Gmina Miedzichowo sąsiaduje z gminą Międzychód (od północy), gminą Pszczew (od północy), gminą Lwówek (od wschodu), gminą Trzciel (od zachodu), gminą Zbąszyń (od południa) oraz gminą Nowy Tomyśl (od południa).

Według podziału fizyczno-geograficznego J. Kondrackiego gmina Miedzichowo, podobnie jak powiat nowotomyski, położona jest w makroregionie Pojezierza Wielkopolskiego, w mezoregionie Pojezierze Poznańskie oraz w makroregionie Pojezierze Lubuskie, w mezoregionie Bruzda Zbąszyńska.

3.2. Demografia

Stan ludności Gminy Miedzichowo w 2022 roku według danych GUS wynosił 3 878 osób (z czego 1945 to mężczyźni a 1933 to kobiety). Od 2017 zaobserwować można wzrost liczby mieszkańców gminy. Na przestrzeni lat 2017-2022 liczba mieszkańców zwiększyła się o 198 osób. Czynniki określające sytuację demograficzną w gminie to przede wszystkim: współczynnik przyrostu naturalnego, saldo migracji, gęstość zaludnienia, współczynnik feminizacji, struktura wieku, migracje. Dane statystyczne w zakresie podstawowych czynników kształtujących lokalną sytuację demograficzną przedstawiono w poniższych zestawieniach.

Tabela 2 Dane demograficzne Gminy Miedzichowo

Wyszczególnienie:	jednostka	2017	2018	2019	2020	2021	2022
liczba ludności	osoba	3 680	3 696	3 695	3 817	3 839	3 878
gęstość zaludnienia	osoba/km ²	17,7	17,7	17,7	18,3	18,4	18,6
urodzenia żywe na 1000 ludności	-	14,42	13,04	11,39	10,58	9,93	bd
zgony na 1000 ludności	-	10,61	11,96	9,76	12,17	16,98	bd
przyrost naturalny na 1000 ludności	-	3,81	1,09	1,63	-1,59	-7,06	bd
współczynnik przyrostu naturalnego	-	14	4	6	-6	-27	bd
saldo migracji na 1000 ludności	-	-2,72	2,17	-4,61	8,73	8,10	13,2
zameldowania	osoba	33	61	42	68	68	87
wymeldowania	osoba	43	53	59	35	37	36
liczba kobiet	osoba	1 814	1 830	1 840	1 898	1 918	1 933
liczba mężczyzn	osoba	1 866	1 866	1 855	1 919	1 921	1 945
współczynnik feminizacji	osoba	103	102	101	101	100	99

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Na podstawie danych demograficznych przedstawionych powyżej wnioskuje się, że w latach 2020-2021 na terenie Gminy Miedzichowo występował ujemny przyrost naturalny, co oznacza, że w tym okresie więcej osób umarło niż się urodziło. Wyjątkiem były lata 2017-2019, gdzie przyrost naturalny miał wartość dodatnią. Gęstość zaludnienia od 2020 roku wynosi ponad 18 osób na km².

Liczba mężczyzn przeważa nad liczbą kobiet. Współczynnik feminizacji w ostatnich latach utrzymuje się na podobnym poziomie – na 100 mężczyzn w gminie przypada od 99-103 kobiet. Saldo migracji na 1000 osób w roku 2017 i 2019 było ujemne.

3.3. Infrastruktura techniczna

3.3.1. Transport i komunikacja

Układ drogowy Gminy Miedzichowo tworzą drogi publiczne: autostrada A2, droga krajowa nr 92, droga wojewódzka nr 160 i nr 305 oraz drogi powiatowe i gminne. Ponadto w obszarze gminy występują drogi wewnętrzne, obsługujące tereny zabudowy miejskiej i wiejskiej.

Struktura drogową na obszarze gminy przedstawia się następująco:

- autostrada A2: 4,47 km,
- droga krajowa nr 92 relacji Rzepin - Świebodzin - Pniewy - Poznań: 20,25 km,
- drogi wojewódzkie:
  - ✓ nr 160 relacji Suchań – Drezdenko – Międzychód – Miedzichowo: 9,4 km (od granicy z Powiatem Międzychodzkiem do drogi krajowej nr 92),
  - ✓ nr 305 relacji Bolewicko – Wolsztyn – Wschowa – Wroniniec: 1 km (od drogi krajowej nr 92 do granicy z gminą Nowy Tomyśl),
- drogi powiatowe: 65,0 km,
- drogi gminne: 101,60 km.

Położenie Gminy Miedzichowo jest bardzo korzystne ze względu na europejskie korytarze komunikacyjne. Przez teren gminy przebiega drogowy węzeł komunikacyjny - autostrada A2 stanowiąca fragment drogi międzynarodowej E30. W niewielkiej odległości od miejscowości Miedzichowo znajdują się lotniska: Międzynarodowy Port Lotniczy Poznań - Ławica, odległy o 81 km oraz Port Lotniczy Zielona Góra – Babimost, odległy o 65 km.

Przez teren gminy obecnie nie przebiega żadna linia kolejowa. Linia kolejowa łącząca Międzychód ze Zbąszyniem uległa zniszczeniu w stopniu uniemożliwiającym jej wykorzystanie. W przeszłości przewozy komercyjne realizowane były na odcinku Międzychód - Łowyń - Lewice- Lewicynek.

3.3.2. Zaopatrzenie w ciepło, energię elektryczną i paliwo gazowe

---

Na terenie Gminy nie funkcjonuje miejska sieć ciepłownicza. Ciepło na cele grzewcze pochodzi przede wszystkim ze spalania węgla, drewna oraz gazu ziemnego, a do ogrzewania wody dodatkowo wykorzystuje się energię elektryczną.

W północno zachodniej części gminy przebiega gazociąg Jamał - Europa Zachodnia. W gminie obecnie z sieci gazowej korzysta 6,2 % mieszkańców (dane GUS za 2021 rok). Większość korzysta z butli gazowych na propan butan. Na terenie gminy sieć gazowa istnieje w Bolewicach i Bolewicku. Obecnie trwa opracowywanie koncepcji gazyfikacji Miedzichowa od strony Gminy Trzciel. Sieć dystrybucyjną na terenie gminy Miedzichowo eksploatuje Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.

Długość czynnej sieci gazowej w 2021 roku na terenie Gminy Miedzichowo wynosiła 20,297 km. Ogółem na terenie gminy występowało 76 czynnych przyłączy do budynków, z czego 71 szt. to przyłącza do budynków mieszkalnych. Zużycie gazu przez gospodarstwa domowa w 2021 roku wyniosło 979,4 MWh. Według danych GUS za 2021 rok, z sieci gazowej zlokalizowanej na terenie Gminy Miedzichowo korzystały 232 osoby.

Gmina Miedzichowo ma dobrze rozwiniętą sieć energetyczną, która wchodzi w skład jednolitego systemu krajowego. Energia elektryczna dostarczana jest liniami elektroenergetycznymi średniego napięcia przez linię napowietrzną. Dostawcą energii elektrycznej dla mieszkańców Gminy jest firma ENEA S.A.

Odbiorcy indywidualni zasilani są bezpośrednio poprzez linie napowietrzne i kablowe 0,4 kV wychodzące ze stacji transformatorowych 15/0,4 kV. Większość tych stacji zasilana jest liniami elektroenergetycznymi 15 kV wychodzącymi ze stacji transformatorowych 110/15 kV, znajdujących się poza obszarem Gminy Miedzichowo.

3.4. Istniejący stan środowiska przyrodniczego

3.4.1. Ochrona klimatu i jakość powietrza

3.4.1.1. Ochrona klimatu

Gmina Miedzichowo leży w strefie przejściowej i objęta jest przeważnie wpływami Atlantyku oraz kontynentu euroazjatyckiego. Według podziału rolniczo - klimatycznego Polski Gumińskiego Gmina leży w dzielnicy środkowej (VIII), w jej cieplejszej części. Klimat gminy cechuje przejściowość między oceanicznym klimatem Europy Zachodniej, a kontynentalnym klimatem Europy Wschodniej uwidaczniający się poprzez zmiany pogody związane z częstym przemieszczaniem się frontów atmosferycznych. Region leży w strefie o przewadze cyrkulacji z zachodu i południowego zachodu, co w rezultacie daje przewagę wpływów oceanicznych nad kontynentalnymi i rzutuje na wartość wskaźników klimatu.

Średnia roczna temperatura dla Niziny Wielkopolskiej waha się w granicach 7,5-8,4⁰C. W znajdującej się w zachodniej części Wielkopolski gminie Miedzichowo temperatura ta wynosi 8,1⁰C. Okres wegetacyjny, (gdy średnia temperatura jest wyższa niż 5⁰C) trwa średnio 220 dni i rozpoczyna się zwykle między 28 marca a 4 kwietnia. Średnioroczna wartość opadów z wielolecia kształtuje się na poziomie 550 mm. Największe sumy opadów przypadają na okres od czerwca do sierpnia i wynoszą 190 mm. W ciągu roku najniższe opady (95 mm) odnotowuje się zimą między grudniem a lutym. Sumy opadów w okresie wegetacyjnym wynoszą około 310 mm.

Na terenie gminy Miedzichowo przeważają wiatry o kierunku zachodnim i południowo zachodnim. Najrzadsze są wiatry południowo wschodnie oraz północne i północno wschodnie. Ze względu na małe zróżnicowanie rzeźby terenu nie obserwuje się zasadniczych różnic w średnich prędkościach wiatru, które wahają się w przedziale 2,5 - 3 m/s.

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 wskazuje na cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podejmować w następujących sektorach:

- gospodarce wodnej;
- rolnictwie;
- leśnictwie;
- różnorodności biologicznej;
- zdrowiu;
- energetyce;
- budownictwie;
- transporcie;
- gospodarce przestrzennej i obszarach:
  - prawnie chronionych;
  - obszarach górskich;
  - strefie wybrzeża;
  - obszarach zurbanizowanych.

Wrażliwość tych sektorów została określona w oparciu o przyjęte dla SPA 2020 scenariusze zmian klimatu. Zaproponowano cele, kierunki działań oraz konkretne działania, które korespondują z dokumentami strategicznymi, w szczególności Strategią Rozwoju Kraju - Polska 2030 oraz innymi strategiami rozwoju i jednocześnie stanowią ich niezbędne uzupełnienie w kontekście adaptacji.

Do podstawowych działań o charakterze horyzontalnym, tj. takich, które powinny być realizowane we wszystkich województwach kraju należą:

- edukacja społeczeństwa w zakresie spodziewanych zmian i ograniczenia ich skutków;
- monitoring zmian wrażliwości gospodarki i społeczeństwa oraz postępu we wdrażaniu strategii adaptacyjnej;
- planowanie przestrzenne na poziomie regionalnym i lokalnym z uwzględnieniem zmian klimatu i adaptacji;
- rozwój usług zdrowotnych ze szczególnym uwzględnieniem wrażliwości mieszkańców na występowanie fal upałów;
- ograniczenie skutków zagrożeń w rolnictwie, lasach i ekosystemach wynikających z pojawiania się inwazyjnych szkodników i chorób, a także uwzględnienie przystosowania gatunkowego lasów do oczekiwanego wzrostu temperatury w procesie zalesień;
- właściwe gospodarowanie na obszarach rolnych, chronionych, górskich (wsparcie technologiczne gospodarstw oraz doradztwo technologiczne uwzględniające aspekty dostosowania budownictwa i produkcji rolnej do zmieniających się warunków klimatycznych);
- modernizacja systemu energetycznego uwzględniająca zwiększone ryzyko występowania zjawisk ekstremalnych;

- uwzględnienie trendów klimatycznych i gospodarczych w procesie projektowania i budowy infrastruktury transportowej;
- uwzględnienie konieczności zapewnienia korytarzy wentylacyjnych w miastach i kotlinach górskich w celu ograniczenia skutków rozwoju wyspy ciepła i wzrostu koncentracji zanieczyszczeń powietrza oraz zwiększania obszarów wodnych i zieleni w miastach.

Dla Gminy Miedzichowo nie opracowano Planu adaptacji do zmian klimatu.

3.4.1.2. Jakość powietrza

Uchwałą Nr XXI/391/2020 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 roku został przyjęty Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej. Program ochrony powietrza jest dokumentem, który wskazuje istotne powody (źródła) wystąpienia przekroczeń norm jakości powietrza w odniesieniu do ww. zanieczyszczeń w strefie wielkopolskiej oraz określa skuteczne i możliwe do zrealizowania działania, których wdrożenie spowoduje poprawę jakości powietrza i dotrzymanie norm określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (tj. Dz.U. z 2021 poz. 845).

Ocena jakości powietrza dokonywana jest w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Ocena jakości powietrza prowadzona jest pod kątem ochrony zdrowia i pod kątem ochrony roślin.

Ocena jakości powietrza wykonywana jest na obszarze stref. Dla terenu województwa wielkopolskiego obowiązują wymienione niżej strefy:

- strefa aglomeracja poznańska obejmująca Poznań – miasto o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy,
- strefa miasto Kalisz – miasto o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy,
- strefa wielkopolska obejmująca pozostały obszar województwa.

W województwie wielkopolskim wszystkie strefy stanowią obszary zwykłe, tj. obszary stref nie będące obszarami ochrony uzdrowiskowej.

Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia, jak i kryteriów dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z poniższych klas:

- klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych;
- klasy B – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji;
- klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny powiększony o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalny i poziomy docelowy;
- klasy D1 – jeżeli poziom stężeń ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego;
- klasy D2 – jeżeli poziom stężeń ozonu przekracza poziom celu długoterminowego.

Na terenie Gminy Miedzichowo nie znajduje się żadna stacja pomiarowa wchodząca w skład systemu monitoringu jakości powietrza w województwie wielkopolskim prowadzonym przez GIOŚ. Najbliższa stacja pomiarowa wchodząca w skład systemu monitoringu powietrza znajduje się w Nowym Tomysłu. Ponadto, na stronie internetowej www.syngeos.pl można na bieżąco monitorować jakość powietrza atmosferycznego w punkcie pomiarowym zlokalizowanym przy ul. Nowej 1 w Bolewicach.

Określając stan jakości powietrza na terenie Gminy Miedzichowo kierowano się wynikami pomiarów dla strefy wielkopolskiej.

Oceny przeprowadza się z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych:

- ze względu na ochronę zdrowia ludzi – dla wszystkich stref,
- ze względu na ochronę roślin – dla strefy wielkopolskiej.

Ocena pod kątem ochrony zdrowia obejmuje: dwutlenek azotu NO₂, dwutlenek siarki SO₂, benzen C₆H₆, ołów Pb, arsen As, nikiel Ni, kadm Cd, benzo(a)piren B(a)P, pył PM₁₀, pył PM_{2,5}, ozon O₃, tlenek węgla CO. W ocenie pod kątem ochrony roślin uwzględnia się: dwutlenek siarki SO₂, tlenki azotu NO_x, ozon O₃.

Pomiary, na podstawie których wykonywane są oceny, prowadzone są metodą automatyczną i manualną, w oparciu o metodyki referencyjne, a urządzenia podlegają stałemu nadzorowi metrologicznemu Centralnego Laboratorium Badawczego. Oceny wspomagane są modelowaniem matematycznym.

Dla poziomu dopuszczalnego dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, ołowiu, benzenu, tlenku węgla oraz poziomu docelowego ozonu, kadmu, arsenu, niklu, pyły PM₁₀ strefę wielkopolską w roku 2022 zaliczono do klasy A. W 2022 roku stwierdzono przekroczenia poziomu docelowego dla benzo(α)pirenu a strefę wielkopolską zaliczono do klasy C. Dokonując oceny dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} dla poziomu dopuszczalnego I fazy – wartości obowiązującej dla roku 2022 – strefa wielkopolska uzyskała klasę A1.

Dokonując klasyfikacji dodatkowej:

- w przypadku ozonu odnosząc otrzymane wyniki do poziomu celu długoterminowego strefę wielkopolską zaliczono do klasy D2;
- w przypadku pyłu PM_{2,5} dla poziomu dopuszczalnego I fazy – strefa wielkopolska uzyskała klasę A.

Tabela 3 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia (dane za rok 2022)

Nazwa strefy	Symbol klasy dla poszczególnych substancji											
	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM ₁₀	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM _{2,5}
wielkopolska	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A ¹

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Raport za rok 2022

Ocena pod kątem ochrony roślin prowadzona jest wyłącznie dla strefy wielkopolskiej. Klasyfikację wykonano na podstawie wyników pomiarów automatycznych prowadzonych w stałych punktach pomiarowych. Jako metodę uzupełniającą na potrzeby rocznej oceny jakości

powietrza w województwie wykorzystano modelowanie jakości powietrza oraz obiektywne szacowanie.

W efekcie oceny przeprowadzonej dla 2022 roku w zakresie dwutlenku siarki, tlenków azotu oraz ozonu strefę wielkopolską zaliczono do klasy A. W dodatkowej klasyfikacji w odniesieniu do poziomu celu długoterminowego strefie przypisano klasę D2.

Tabela 4 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin (dane za rok 2022)

Nazwa strefy	Symbol klasy dla poszczególnych substancji		
	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆
wielkopolska	A	A	A

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Raport za rok 2022

Zgodnie z Programem ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej wyodrębniono obszary przekroczeń średniorocznego poziomu docelowego B(a)P w strefie wielkopolskiej w 2018 roku. Jednym z tych obszarów jest obszar oznaczony kodem Wp18sWpB(a)Pa23 obejmujący obszar gminy wiejskiej Miedzichowo i fragment gminy miejsko-wiejskiej Nowy Tomyśl. Maksymalna wartość stężenia z obliczeń dla B(a)P śr. roczna dla tego obszaru wynosi 2,7 ng/m³. Jako główną przyczynę zanieczyszczeń wskazano emisję związaną z indywidualnym ogrzewaniem budynków.

Duże znaczenie w ogólnej emisji posiadają zarówno emisja powierzchniowa, punktowa jak i liniowa. Jakość powietrza w województwie wielkopolskim zależy również od napływów zanieczyszczeń z pozostałego obszaru Polski oraz Europy. Emisję do powietrza powoduje eksploatacja zasobów naturalnych węgla brunatnego, gazu ziemnego i soli kamiennej, a także złóż piasków, żwirów i surowców ilastych ceramiki budowlanej. Wielkopolska jest województwem o dużym udziale rolnictwa w gospodarce, więc i ten sektor gospodarki wpływa znacząco na emisję z obszaru województwa.

Z danych KOBiZE wynika, że największy udział źródeł emisji w poszczególnych zanieczyszczeniach powietrza należy przypisać emisji komunalno-bytowej w zakresie benzo(a)pirenu, pyłu zawieszonego PM_{2,5} i PM₁₀. Znaczący udział w emisji tlenków siarki ma emisja punktowa, a tlenków azotu transport drogowy. Na terenie województwa wielkopolskiego, jak wcześniej wspomniano, znajdują się wyrobiska i hałdy, które są źródłem emisji pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5}.

W emisji punktowej znaczący udział mają instalacje do spalania paliw o mocy nominalnej ponad 50 MW, są to m.in.: elektrownie: Pątnów I, Pątnów II, Konin i Elektrociepłownia II Karolin w Poznaniu. Źródłem emisji liniowej są szlaki komunikacyjnych: autostrada A2, drogi ekspresowe S5 i S11, drogi krajowe oraz wojewódzkie.

18 grudnia 2017 roku Sejmik Województwa Wielkopolskiego podjął Uchwałę nr XXXIX/941/17 w sprawie wprowadzenia, na obszarze województwa wielkopolskiego, ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, tzw. Uchwałę

Antysmogową. Zgodnie z wyżej wymienioną uchwałą od 1 maja 2018 r. obowiązuje zakaz stosowania najgorszej jakości paliw stałych np. bardzo drobnego mialu lub węgla brunatnego czy flotokoncentratu. Ponadto, wprowadzone zostały ograniczenia dla kotłów oraz tzw. miejscowych ogrzewaczy np. kominków i pieców. Wszystkie nowe kotły po 1 maja 2018 r. muszą zapewnić możliwość wyłącznie automatycznego podawania paliwa, wysoką efektywność energetyczną oraz dotrzymanie norm emisyjnych. Nie mogą również posiadać rusztu awaryjnego oraz możliwości jego zamontowania. Zgodnie z zapisami uchwały kotły zainstalowane przed wejściem w życie uchwały antysmogowej i nie spełniające jej wymagań będą musiały być wymienione w 2 etapach:

- do 1 stycznia 2024 r. – w przypadku kotłów bezklasowych,
- do 1 stycznia 2028 r. – w przypadku kotłów spełniających wymagania dla klasy 3 lub 4 według normy PN-EN 303-5:2012.

Kotły tzw. 5 klasy, zainstalowane przed wejściem w życie uchwał, będą mogły być użytkowane dożywotnio. Ponadto miejscowe ogrzewacze pomieszczeń (piece, kominki, kozy) zainstalowane przed wejściem w życie uchwały antysmogowej i nie spełniające ich wymagań będą musiały być wymienione do 1 stycznia 2026 r. Przedmiotowa Uchwała została zmieniona Uchwałą nr XXXVII/700/21 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 29 listopada 2021 r.

3.4.2. Zagrożenia hałasem

Pojęcie hałasu definiuje ustawa Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 ze zm.), za hałas uznaje się wszystkie dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16 000 Hz. Emisja hałasu jest jednym ze źródeł zanieczyszczeń środowiska, który może być szkodliwy dla zdrowia człowieka oraz stanu środowiska.

Na podstawie definicji hałasu określonej w Dyrektywie 2002/49/WE odnoszącej się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku, hałas w środowisku można podzielić wg źródła powstawania na:

- hałas emitowany przez środki transportu: ruch drogowy, ruch kolejowy, ruch samolotowy;
- hałas pochodzący z obszarów działalności przemysłowej.

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska, ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności poprzez:

- utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie;
- zmniejszanie poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

Głównym źródłem informacji o hałasie w środowisku jest Państwowy Monitoring Środowiska. Jest to system pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia i rozpowszechniania informacji o środowisku, powołany na podstawie ustawy Prawo ochrony środowiska. Innym ze źródeł są Mapy akustyczne przedstawiające oddziaływanie hałasu komunikacyjnego przygotowywane przez zarządców dróg, linii kolejowych i portów lotniczych.

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t. j. Dz.U. 2014 poz. 112). Źródłami hałasu, dla których ustalono dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku są:

- drogi lub linie kolejowe, w tym torowiska tramwajowe poza pasem drogowym,
- starty, lądowania i przeloty statków powietrznych,
- linie elektroenergetyczne,
- instalacje i pozostałe obiekty oraz grupy źródeł hałasu.

Główny Inspektor Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w latach 2018-2021 przeprowadził na terenie województwa wielkopolskiego monitoring hałasu, jednak na terenie Gminy Miedzichowo ani powiatu nowotomyskiego nie zlokalizowano żadnego punktu pomiarowego.

3.4.2.1. Hałas przemysłowy

Zagadnienia dotyczące hałasu przemysłowego są dobrze rozpoznane, istniejące konflikty mają zwykle charakter lokalny, a obowiązujące regulacje prawne oraz dostępne technologie i metody zmniejszania hałasu, umożliwiają na ogół skuteczną eliminację istniejących zagrożeń. Działalność zakładów przemysłowych nie może powodować przekroczenia standardów emisyjnych, jeśli zostały ustalone, ani też powodować przekraczania standardów jakości środowiska poza terenem, do którego zarządzający ma tytuł prawny, a w przypadku utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania, poza tym obszarem. W przypadku stwierdzonego pomiarowo przekraczania dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, spowodowanego działalnością zakładu, wydawana jest przez organy ochrony środowiska decyzja o dopuszczalnym poziomie hałasu. W celu przeciwdziałania nadmiernej emisji hałasu do środowiska inspektorzy Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska przeprowadzają kontrole podmiotów posiadających decyzje o dopuszczalnym poziomie hałasu. Za przekraczanie poziomów hałasu określonych w wydanych decyzjach Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska wymierza w drodze decyzji administracyjne kary pieniężne. Niezależnie od sankcji karnych z tytułu niedotrzymywania dopuszczalnych poziomów hałasu, w przypadku pogorszenia stanu środowiska w znacznych rozmiarach lub zagrożenia życia lub zdrowia ludzi, Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska może wstrzymać działalność w zakresie, w jakim jest to niezbędne dla zapobieżenia pogarszaniu stanu środowiska. Hałas przemysłowy na terenie gminy stanowi zagrożenie o charakterze lokalnym, występuje głównie na terenach sąsiadujących z podmiotami gospodarczymi.

3.4.2.2. Hałas komunikacyjny

Głównym źródłem hałasu, który wpływa na klimat akustyczny jest hałas związany z transportem, który jest hałasem typu liniowego. Stanowi on jednocześnie jedno z najpowszechniejszych i najbardziej uciążliwych źródeł hałasu, ze względu na obszar, na który oddziałuje oraz liczbę ludności narażoną na jego oddziaływanie. Ponadto wraz ze wzrostem liczby samochodów

wzrasta znacznie natężenie ruchu drogowego. Z badań wynika, że narażenie na hałas stanowi istotne zagrożenie dla zdrowia publicznego oraz wykazuje tendencję wzrostową.

Na poziom hałasu drogowego wpływa przede wszystkim:

- natężenie ruchu komunikacyjnego,
- udział transportu ciężkiego w strumieniu ruchu,
- prędkość ruchu pojazdów,
- typ i stan techniczny pojazdów,
- nachylenie drogi,
- stan nawierzchni oraz płynność ruchu.

W rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2014 r., poz. 112), określono standardy akustyczne dla poszczególnych rodzajów terenów, różniących się sposobem zagospodarowania i pełnionymi funkcjami. W przypadku hałasu drogowego i kolejowego, obowiązujące wartości wskaźników długookresowych określone przywołanym rozporządzeniem Ministra Środowiska, mieszczą się w przedziałach:

- dla poziomu dziennie-wieczorno-nocnego LDWN – 50–70 dB,
- dla długookresowego poziomu hałasu w porze nocy LN – 45–65 dB,
- dla wskaźnika krótkookresowego poziomu równoważnego w porze dnia LAeqD – 50–68 dB,
- dla wskaźnika krótkookresowego poziomu równoważnego w porze nocy LAeqN – 45–60 dB,

Wymagania względem hałasu lotniczego przedstawiają się następująco:

- wartość dopuszczalna poziomu dziennie-wieczorno-nocnego LDWN odpowiada wartości dopuszczalnej równoważnego poziomu hałasu w porze dnia LAeqD – 55–60 dB,
- wartość dopuszczalna długookresowego poziomu hałasu w porze nocy LN odpowiada wartości dopuszczalnej równoważnego poziomu hałasu w porze nocy LAeqN – 45–50 dB.

Na potrzeby oceny stanu klimatu akustycznego środowiska, na obszarach objętych przekroczeniami dopuszczalnych wartości poziomu hałasu w środowisku przyjmuje się następującą klasyfikację:

- przekroczenie wartości dopuszczalnej poziomu hałasu do 10 dB – stan niedobry,
- przekroczenie wartości dopuszczalnej poziomu hałasu powyżej 10 dB i do 20 dB – stan zły,
- przekroczenie wartości dopuszczalnej poziomu hałasu powyżej 20 dB – stan bardzo zły.

Zachowanie wartości dopuszczalnych poziomu hałasu nie zawsze gwarantuje eliminację uciążliwości akustycznych w środowisku. Ustalone normy są kompromisem pomiędzy potrzebą zachowania komfortu akustycznego a aktualnymi technicznymi, technologicznymi i ekonomicznymi możliwościami ograniczania emisji hałasu.

Układ drogowy Gminy Miedzichowo tworzą drogi publiczne: autostrada A2, droga krajowa nr 92, droga wojewódzka nr 160 i nr 305 oraz drogi powiatowe i gminne. Ponadto w obszarze gminy występują drogi wewnętrzne, obsługujące tereny zabudowy miejskiej i wiejskiej.

Struktura drogową na obszarze gminy przedstawia się następująco:

- autostrada A2: 4,47 km,
- droga krajowa nr 92 relacji Rzepin - Świebodzin - Pniewy - Poznań: 20,25 km,
- drogi wojewódzkie:
  - ✓ nr 160 relacji Suchań – Drezdenko – Międzychód – Miedzichowo: 9,4 km (od granicy z Powiatem Międzychodzkiem do drogi krajowej nr 92),
  - ✓ nr 305 relacji Bolewicko – Wolsztyn – Wschowa – Wroniniec: 1 km (od drogi krajowej nr 92 do granicy z gminą Nowy Tomysł),
- drogi powiatowe: 65,0 km,
- drogi gminne: 101,60 km.

Generalny Pomiar Ruchu 2020/21 na sieci dróg wojewódzkich został przeprowadzony według metody zapewniającej porównywalność wyników z drogami krajowymi. Pomiar przeprowadzono na sieci drogowej o długości 27 678 km, podzielonej na 3111 odcinków pomiarowych. Poniżej przedstawiono wyniki pomiaru ruchu dla dróg wojewódzkich nr 160 i 305 dla odcinków pomiarowych przebiegających przez teren Gminy Miedzichowo.

Tabela 5 Ruch kołowy na drogach wojewódzkich przebiegających przez Gminę Miedzichowo

Opis odcinka			SDRR poj. silnik. ogółem	Rodzajowa struktura ruchu pojazdów silnikowych						
Dł. (km)	Nazwa	Nr drogi		Motocykle	Sam. osob. mikrobus	Lekkie sam. ciężarowe (dostawcze)	Sam. ciężarowe		Autobusy	Ciągniki rolnicze
							bez przycz.	z przycz.		
26,504	GORZYŃ /DK24/ - MIEDZICHOWO /DK92/	160	2361	19	1855	300	60	98	19	10
2,155	BOLEWICKO /DK92/ - W. NOWY TOMYŚL /A2/	305	8456	61	5665	955	177	1566	25	7

Źródło: Generalny Pomiar Ruchu 2020/2021

Średni dobowy ruch roczny (SDRR) pojazdów silnikowych w GPR 2020/21 na drogach wojewódzkich we wskazanych punktach zlokalizowanych na terenie Gminy Miedzichowo wynosił 5408 poj./dobę. W rodzajowej strukturze ruchu, droga ta jest w znacznie większym stopniu wykorzystywana przez samochody osobowe. Ich udział w strukturze ruchu na analizowanym odcinku wyniósł około 69,52%. Drugie miejsce w strukturze rodzajowej pojazdów zajmują samochody ciężarowe (z przyczepą) – około 15,38%.

Generalny Pomiar Ruchu 2020/21 został przeprowadzony również na sieci dróg krajowych. Pomiary przeprowadzono na sieci drogowej o długości 18 259 km, podzielonej na 2289 odcinków pomiarowych. Poniżej przedstawiono wyniki pomiaru ruchu dla dróg krajowych (autostrady A2 oraz DK nr 92) dla punktów pomiarowych zlokalizowanych na terenie Gminy Miedzichowo.

Tabela 6 Ruch kołowy na drogach krajowych przebiegających przez Gminę Miedzichowo

Opis odcinka			SDRR poj. silnik. ogółem	Rodzajowa struktura ruchu pojazdów silnikowych						
Dł. (km)	Nazwa	Nr drogi		Motocykle	Sam. osob. mikrobus	Lekkie sam. ciężarowe (dostawcze)	Sam. ciężarowe		Autobusy	Ciągniki rolnicze
							bez przycz.	z przycz.		
15,823	W. TRZCIEL /DP1339F/ - W. NOWY TOMYŚL /DW305/	A2	23394	17	13758	2579	256	6735	49	0
6,665	TRZCIEL /DW137/ - MIEDZICHOWO /DW160/	92	6368	42	2754	972	130	2454	8	8
9,400	MIEDZICHOWO /DW160/ - BOLEWICKO /DW305/	92	6662	53	2928	1022	148	2499	6	6
10,413	BOLEWICKO /DW305/ - LWÓWEK /JL. POWSTAŃCÓW WIELKOPOLSKICH/	92	8225	42	4456	1147	150	2396	23	11

Źródło: Generalny Pomiar Ruchu 2020/2021

Średni dobowy ruch roczny (SDRR) pojazdów silnikowych w GPR 2020/21 na drogach krajowych we wskazanych punktach zlokalizowanych na terenie Gminy Miedzichowo wynosił 11 162 poj./dobę. Najwyższy średni dobowy ruch odnotowano na odcinku W. TRZCIEL /DP1339F/ - W. NOWY TOMYŚL /DW305/ (23394 pojazdów/dobę). W rodzajowej strukturze ruchu, drogi te są w znacznie większym stopniu wykorzystywane przez samochody osobowe. Ich udział w strukturze ruchu na analizowanych odcinkach wyniósł około 53,52%. Na drugim miejscu znajdują się samochody ciężarowe z przyczepą, których udział wynosi około 31,54%.

Uchwałą L/1121/18 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 24 września 2018 r. przyjęto Uchwałę w sprawie określenia Programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracją miasta Poznań, na których poziom hałasu przekracza poziom dopuszczalny, położonych wzdłuż autostrady A2 od km 107+900 do km 257+219, obejmującego aktualizację Programu ochrony środowiska przed hałasem dla dwóch odcinków autostrady A2. Głównym celem Programu jest identyfikacja obszarów w otoczeniu autostrady A2, na odcinku od Nowego Tomysła do Konina, dla terenów poza aglomeracją miasta Poznania, zagrożonych ponadnormatywnym oddziaływaniem hałasu drogowego oraz wskazanie na tych obszarach działań o charakterze naprawczym, których skutkiem byłaby poprawa warunków akustycznych, a docelowo obniżenie na tych obszarach poziomu hałasu do wartości dopuszczalnych. Działania te polegają na budowie nowych, bądź rozbudowie istniejących ekranów akustycznych. Jak wynika z Mapy A2 2017, przekroczenia wartości dopuszczalnych w badanych lokalizacjach nie są duże, nie większe niż 5 dB. Mapa A2 2017 wskazała na występowanie przekroczeń dopuszczalnych wartości wskaźników hałasu w miejscach, gdzie ekrany zostały już zastosowane, co wskazuje na ich niewystarczającą skuteczność dla aktualnego natężenia ruchu pojazdów. Dla tych lokalizacji zaproponowano modyfikacje w postaci odpowiedniego przedłużenia ekranu, zwiększenia wymiarów ekranu lub przesunięcie ekranu w pobliże źródła hałasu (jest to preferowany wariant lokalizacji ekranu akustycznego, umożliwiający osiągnięcie najwyższej efektywności dla tego typu rozwiązania).

W ww. programie ochrony środowiska przed hałasem analizowano odcinek autostrady A2 zlokalizowany na terenie Gminy Miedzichowo: Trzciel - Nowy Tomyśl. Na terenie Gminy Miedzichowo nie występował punkt pomiarowy.

Jak wskazano w Programie, w mapie akustycznej autostrady A2 z 2017 roku, dla punktów pomiarowych zlokalizowanych na odcinku autostrady A2 Trzciel-Nowy Tomyśl obserwowany jest wyraźny wzrost rejestrowanych poziomów dźwięku, który wystąpił bez wyjątku we wszystkich punktach pomiarowych w tym obszarze. Punkty pomiarowe dla tego odcinka zlokalizowane były na obszarze następujących gmin: Kuślin (4 punkty), Dopiewo (2 punkty) oraz Komorniki (1 punkt).

Dla autostrady A2, na odcinku przebiegającym przez Gminę Miedzichowo, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad nie opracowała w ramach IV rundy mapowania - strategicznych map hałasu 2022.

W wyniku przeprowadzonych analiz w ramach opracowania pn. „Strategiczna Mapa Hałasu dla odcinka I autostrady A2 Nowy Tomyśl – Konin km 107+900 – 257+560” wykonanego przez Autostradę Wielkopolską S.A., odnotowano łącznie około 100 mieszkańców narażonych na przekroczenia dopuszczalnych wartości wskaźników LDWN i LN przy czym wszystkie te osoby narażone są na niewielkie przekroczenia o wartości poniżej 5 dB. Zidentyfikowane w obszarze oddziaływania autostrady obszary przekroczeń obejmują w większości otoczenie budynków pojedynczych siedlisk mieszkalnych zlokalizowanych wokół drogi w miejscowościach: Jaroszyn, Sługocin oraz Sługocinek. Z uwagi na małe wartości przekroczeń, odnotowane przede wszystkim na pojedynczych terenach rozproszonej zabudowy siedliskowej, nie przekraczające niepewności zastosowanych metod obliczeniowych i statystycznych nie wskazuje się konkretnych działań minimalizujących oddziaływanie akustyczne. Zaleca się natomiast dalsze monitorowanie natężenia ruchu pojazdów w ciągu drogi oraz monitorowanie

klimatu akustycznego wokół autostrady A2 w ramach kolejnej strategicznej mapy hałasu. W miejscu, gdzie w ramach niniejszego opracowania stwierdzono możliwość występowania niewielkich przekroczeń dopuszczalnych wartości hałasu, zaleca się dodatkowo przeprowadzenie pomiarów akustycznych podczas realizacji kolejnej strategicznej mapy hałasu.

Uchwała Nr L/1122/18 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 24 września 2018 r. w sprawie określenia Programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów wzdłuż odcinków dróg wojewódzkich znajdujących się na terenie województwa wielkopolskiego, obejmującego aktualizację Programu ochrony środowiska przed hałasem dla dróg wojewódzkich o natężeniu ruchu ponad 3 000 000 pojazdów na rok znajdujących się na terenie województwa wielkopolskiego na lata 2014-2023. Głównym celem Programu jest wskazanie kierunków i działań, których konsekwentna realizacja spowoduje dostosowanie poziomu hałasu do dopuszczalnego, na terenach, na których nastąpiły przekroczenia obowiązujących norm. Dokument wskazuje również kierunki działań, mające na celu zapobieganie powstawaniu nowych rejonów konfliktów akustycznych. Program swoim zakresem obejmuje wszystkie odcinki dróg wojewódzkich na terenie województwa wielkopolskiego, po których przejeżdża ponad 3 000 000 pojazdów rocznie, w otoczeniu których występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu wyrażonych wskaźnikami LDWN i LN.

W Programie tym ujęto drogę wojewódzką nr 305 na odcinku od 0+000 do 1+600, gdzie SDR wyniósł 8475 pojazdów oraz na odcinku od 1+600 do 5+400, gdzie SDR wyniósł 9313 pojazdów. W Programie dla tych odcinków dróg wskazano następujące zadania:

- ograniczenie prędkości do 40 km/h na odcinku: od km 3+600 do km 5+400,
- nałożenie obowiązku sporządzenia i przedłożenia przeglądu ekologicznego przez zarządzającego drogą na odcinku: - od km 3+600 do km 5+40,
- prowadzenie przeglądów stanu nawierzchni drogowej,
- kontrola przestrzegania przepisów odnośnie dopuszczalnej prędkości,
- uwzględnianie zasad kształtowania przestrzeni w otoczeniu źródeł hałasu dla nowotworzonych planów zagospodarowania przestrzennego.

3.4.3. Pola elektromagnetyczne (PEM)

Zagadnienia związane z ochroną przed polami elektromagnetycznymi reguluje ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 ze zm.), która definiuje pola elektromagnetyczne jako pola elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwości od 0 Hz do 300 GHz, które tworzą zakres promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego.

Zgodnie z zapisami ww. ustawy ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na utrzymaniu poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach, a także zmniejszenie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Monitoring pól elektromagnetycznych w środowisku prowadzony jest przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w sposób ujednolicony dla całego kraju od 2008 roku. Monitoring pól elektromagnetycznych realizowany jest w oparciu o rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2020 poz. 2311).

Na terenie Gminy Miedzichowo w ostatnich latach nie były przeprowadzane pomiary natężenia pól elektromagnetycznych. W 2021 roku takie pomiary były wykonywane na terenie Nowego Tomysła (ul. Musiała i Plac Niepodległości). Zmierzony poziom wyniósł odpowiednio 0,8 V/m oraz <0,5 V/m, zatem nie wystąpiło przekroczenie poziomu dopuszczalnego wynoszącego dla wysokich częstotliwości od 28 V/m do 61 V/m. Pomiary pól elektromagnetycznych wykonywane na terenie województwa wielkopolskiego przez GIOŚ w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska nie wykazują przekroczeń dopuszczalnych norm. Mierzone wartości natężenia PEM są dużo niższe od poziomów dopuszczalnych. Dokonując porównania wszystkich wyników pomiarów PEM na przestrzeni ostatnich lat nie obserwuje się znaczących zmian średnich poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

3.4.4. Gospodarowanie wodami

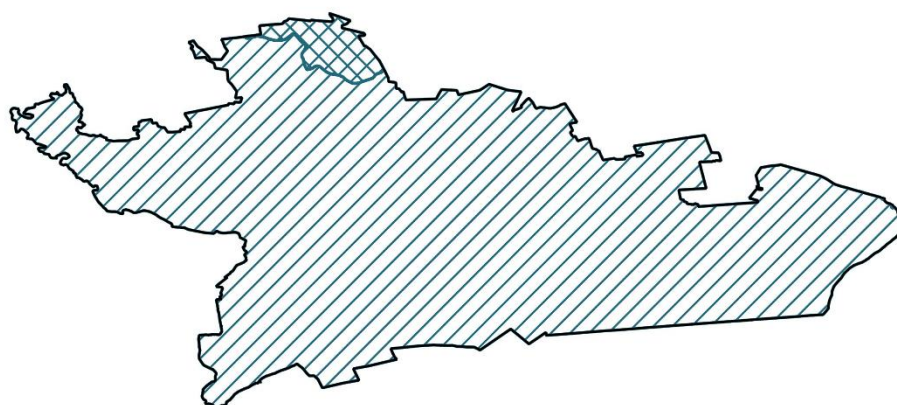
Teren Gminy Miedzichowo należy do dorzecza Odry oraz do zlewni rzeki Obry. Gmina Miedzichowo posiada rozbudowaną sieć hydrograficzną. Wynika to z prowadzenia od drugiej połowy XIX wieku intensywnych prac melioracyjnych i włączenia znacznych obszarów, uprzednio bezodpływowych, do systemu odwodnieniowego Obry. Strefą o małej gęstości sieci rzecznej jest porośnięta borami sosnowymi równina sandrowa na zachodzie i w północnej części gminy oraz Wał Lwówecko - Rakowiecki, który tworzy wyraźny obszar wododziałowy. Gmina Miedzichowo położona jest w zlewni rzeki Obry i jej prawego dopływu - rzeki Czarnej Wody.

Teren Gminy Miedzichowo zlokalizowany jest na obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 144 - Dolina Kopalna Wielkopolska o reżimie wysokiej ochrony (OWO). Główny zbiornik wód podziemnych (GZWP), naturalny zbiornik wodny znajdujący się pod powierzchnią ziemi, gromadzący wody podziemne i spełniający szczególne kryteria ilościowe i jakościowe. GZWP mają strategiczne znaczenie w gospodarce wodnej kraju.

3.4.4.1. Charakterystyka JCWPd i JCWP

Ramowa Dyrektywa Wodna (RDW), jest dokumentem, który porządkuje i nadzoruje istniejące europejskie przepisy prawne w zakresie wód oraz ma na celu ochronę wszystkich wód przed zanieczyszczeniami u źródła. Na jej podstawie wyznaczone zostały jednolite części wód: powierzchniowych (JCWP) oraz podziemnych (JCWPd), które stanowią podstawowe jednostki gospodarki wodnej. JCWP obejmuje wody powierzchniowe, takie jak: rzeki, jeziora, wody przybrzeżne i przejściowe. Głównym celem wyodrębnienia tych jednostek jest ocena stanu jakościowego i ilościowego wód w obszarze danej JCW.

Według tego podziału Gmina Miedzichowo położona jest w obrębie trzech JCWPd nr 41, 59 i 60. Krótką charakterystykę tych obszarów przedstawia poniższy rysunek oraz tabela.

0 2,5 5 km

- Granica Gminy Miedzichowo
- PLGW600059
- PLGW600041
- PLGW600060

Rysunek 2 Jednolite Części Wód Podziemnych występujących na terenie Gminy Miedzichowo

Źródło: opracowanie własne

Tabela 7 Charakterystyka JCWPd na obszarze Gminy Miedzichowo

Lp.	Numer JCWPd	Kod UE	Stan	Stan chemiczny	Stan ilościowy	Cel dla stanu chemicznego	Cel dla stanu ilościowego	Termin osiągnięcia celów środowiskowych	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Aktualna jakość wód podziemnych w punkcie pomiarowym położonym najbliżej Gminy Miedzichowo
1.	41	PLGW600041	dobry	dobry	dobry	dobry stan chemiczny	dobry stan ilościowy	2015	niezagrożona	wody zadawalającej jakości (badanie na terenie gm. Międzychód w m. Międzychód w 2022 roku)
2.	59	PLGW600059	słaby	słaby	słaby	dobry stan chemiczny	dobry stan ilościowy	2015	niezagrożona	wody zadawalającej jakości (badanie na terenie gm. Siedlec w m. Tuchorza w 2022 roku)
3.	60	PLGW600060	dobry	dobry	dobry	dobry stan chemiczny	dobry stan ilościowy	2015	niezagrożona	wody zadawalającej jakości (badanie na terenie gm. Duszniki w m. Duszniki w 2022 roku)

Źródło: <http://mjwp.gios.gov.pl/>

Zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną (RDW), implementowaną ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne, jednolite części wód podziemnych są jednostkami wydzielonymi dla potrzeb zarządzania wodami, w tym planowania w gospodarowaniu wodami. Dla tych jednostek w kolejnych cyklach planistycznych sporządzane są programy działań, służące osiągnięciu ustalonych dla nich celów środowiskowych. W odniesieniu do wód podziemnych (art. 59 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r.– Prawo wodne) celem środowiskowym jest:

- zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń;
- zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu;
- ich ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan.

Monitoring jakości wód podziemnych jest częścią Państwowego Monitoringu Środowiska, koordynowanego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ). Badania wykonywane są na poziomie krajowym w ramach monitoringu diagnostycznego i operacyjnego. Badania jakości wód podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzone są przez Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie. Na terenie Gminy Miedzichowo nie znajdują się punkty pomiarowe w ramach prowadzonych badań wód podziemnych w poszczególnych punktach monitoringowych.

Strefę ochronną ujęcia wody podziemnej ustanawia się w celu zapewnienia odpowiedniej jakości wody ujmowanej do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz zaopatrzenia zakładu wymagającego wody wysokiej jakości, a także ze względu na ochronę zasobów wodnych. Strefa ochronna stanowi obszar, na którym obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów oraz korzystania z wody.

Strefa ochronna obejmuje:

- 1) teren ochrony bezpośredniej i teren ochrony pośredniej,
- 2) wyłącznie teren ochrony bezpośredniej.

Strefę ochronną obejmującą teren ochrony bezpośredniej i pośredniej ustanawia Wojewoda, w drodze aktu prawa miejscowego, na wniosek i koszt właściciela ujęcia wody lub z urzędu, jeżeli z przeprowadzonej analizy ryzyka wynika potrzeba jej ustanowienia. Wniosek powinien zawierać uzasadnienie potrzeby ustanowienia strefy ochronnej, wraz z propozycją granic terenu wskazując zakazy, nakazy, ograniczenia oraz obszary, na których obowiązują (art. 130 ust. 1, ustawy Prawo wodne).

Strefę ochronną obejmującą wyłącznie teren ochrony bezpośredniej ustanawia właściwy organ Wód Polskich w drodze decyzji.

Na terenie Gminy Miedzichowo nie ma strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej.

Ocenę stanu wód powierzchniowych wykonuje się w odniesieniu do jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) na podstawie wyników klasyfikacji stanu lub potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego, uzyskanych w reprezentatywnym punkcie pomiarowo-kontrolnym. Jednolita część wód powierzchniowych to oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych taki jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych. Zarówno stan ekologiczny naturalnych jednolitych części wód oraz potencjał ekologiczny silnie zmienionych i sztucznych jednolitych części wód określa się na podstawie wyników badań elementów biologicznych oraz na podstawie wyników badań elementów wspierających, czyli elementów hydromorfologicznych i elementów fizykochemicznych. Stan ekologiczny jednolitych części wód klasyfikuje się nadając im jedną z pięciu klas jakości.

Stan chemiczny określany jest na podstawie wyników badań substancji priorytetowych i innych zanieczyszczeń chemicznych, prowadzonych w reprezentatywnych punktach pomiarowo-kontrolnych w odniesieniu do środowiskowych norm jakości określonych aktualnym rozporządzeniem Ministra Środowiska.

Zgodnie z danymi PGW Wody Polskie Gmina Miedzichowo położona jest w obrębie 13 jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) rzecznych oraz jeziornych. Wykaz tych JCWP przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 8 Charakterystyka JCWP w obszarze Gminy Miedzichowo

Lp.	Jednolita Część Wód Powierzchniowych		Typ JCWP	Status	Klasyfikacja stanu/potencjału ekologicznego	Klasyfikacja stanu chemicznego	Ocena stanu	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Wyznaczone cele środowiskowe
	Nazwa	Kod							
1.	Obra od Kanału Dzwińskiego do Czarnej Wody	PLRW6000181878719	rzeka w systemie rzeczno-jeziorowym Pojezierzy	naturalna część wód	zły stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły	zagrożona	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Obra od ujścia Czarnej Wody do jez. Wielkowiejskiego (dla węgorza europejskiego) stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [związki tributyllocyny(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
2.	Mogilnica Zachodnia	PLRW6000101856869	potok lub strumień nizinny piaszczysty	silnie zmieniona część wód	słaby potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły	zagrożona	dobry potencjał ekologiczny dobry stan chemiczny
3.	Szarka	PLRW60001018785329	potok lub strumień nizinny piaszczysty	silnie zmieniona część wód	umiarkowany potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły	zagrożona	dobry potencjał ekologiczny stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w),benzo(b)fluoranten(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
4.	Dormowska Struga	PLRW600010175032	potok lub strumień nizinny piaszczysty	naturalna część wód	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	stan chemiczny dobry	brak danych	zagrożona	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D dobry stan chemiczny
5.	Czarna Woda od dopływu spod	PLRW60001118787299	rzeka nizinna	naturalna część wód	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły	zagrożona	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest

	Chudobczyc do ujścia								monitorowany wskaźnik diadromiczny D stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [związki tributylocyny(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
6.	Dopływ ze Starej Jabłonki	PLRW60001918787514	potok w systemie rzeczno-jeziorowym Pojezierzy łososiowy	naturalna część wód	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny dobry	zły	zagrożona	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny
7.	Kamionka	PLRW60001518769	potok lub struga w dolinie o dużym udziale torfowisk	naturalna część wód	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły	zagrożona	dobry stan ekologiczny stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(g,h,i)perylen(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
8.	Dopływ z jez. Chłop	PLRW600019187875929	potok w systemie rzeczno-jeziorowym Pojezierzy łososiowy	naturalna część wód	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny dobry	zły	zagrożona	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych dobry stan chemiczny
9.	Wędromierz	PLLW10362	jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości współczynnika Schindlera, stratyfikowane	naturalna część wód	zły stan ekologiczny	stan chemiczny dobry	zły	zagrożona	dobry stan ekologiczny stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren (w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
10.	Lutol	PLLW10350	jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości współczynnika	naturalna część wód	brak danych	stan chemiczny poniżej dobrego	zły	zagrożona	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym (węgorz europejski) dobry stan chemiczny

			Schindlera, stratyfikowane						
11.	Wielkie-Rybojadło	PLLW10353	jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości współczynnika Schindlera, stratyfikowane	naturalna część wód	zły stan ekologiczny	stan chemiczny dobry	zły	zagrożona	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym (węgorz europejski) stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren (w) fluoranten (w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
12.	Konin	PLLW10354	jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości współczynnika Schindlera, stratyfikowane	silnie zmieniona część wód	brak danych	stan chemiczny poniżej dobrego	zły	zagrożona	dobry potencjał ekologiczny dobry stan chemiczny
13.	Chłop	PLLW10360	jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości współczynnika Schindlera, stratyfikowane	naturalna część wód	dobry stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły	zagrożona	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny

Źródło: karty.apgw.gov.pl

Wszystkie JCWP występujące w granicach Gminy Miedzichowo mają zły stan wód oraz w ocenie ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych wszystkie występują jako zagrożone. W ocenie stanu JCWP uwzględnia się wyniki klasyfikacji stanu lub potencjału ekologicznego (stan ekologiczny – dla wód naturalnych, potencjał ekologiczny – dla wód sztucznych i silnie zmienionych) oraz stanu chemicznego.

W celu prawidłowego gospodarowania wodami tworzy się Plany gospodarowania wodami dla obszaru dorzecza. Gmina Miedzichowo położona jest na obszarze dorzecza Odry. Obowiązujący obecnie zaktualizowany Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (PGW) został zatwierdzony przez Radę Ministrów i opublikowany w dniu 23 lutego 2023 r. w drodze rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. 2023 poz. 335). Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry ustala następujące cele środowiskowe:

- dla jednolitych części wód – będących w dobrym stanie/potencjalnie ekologicznym, utrzymanie tego stanu/potencjału;
- dla naturalnych części wód – osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego;
- dla silnie zmienionych i sztucznych części wód – osiągnięcie co najmniej dobrego potencjału ekologicznego, utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.

3.4.4.2. Zagrożenia powodziowe

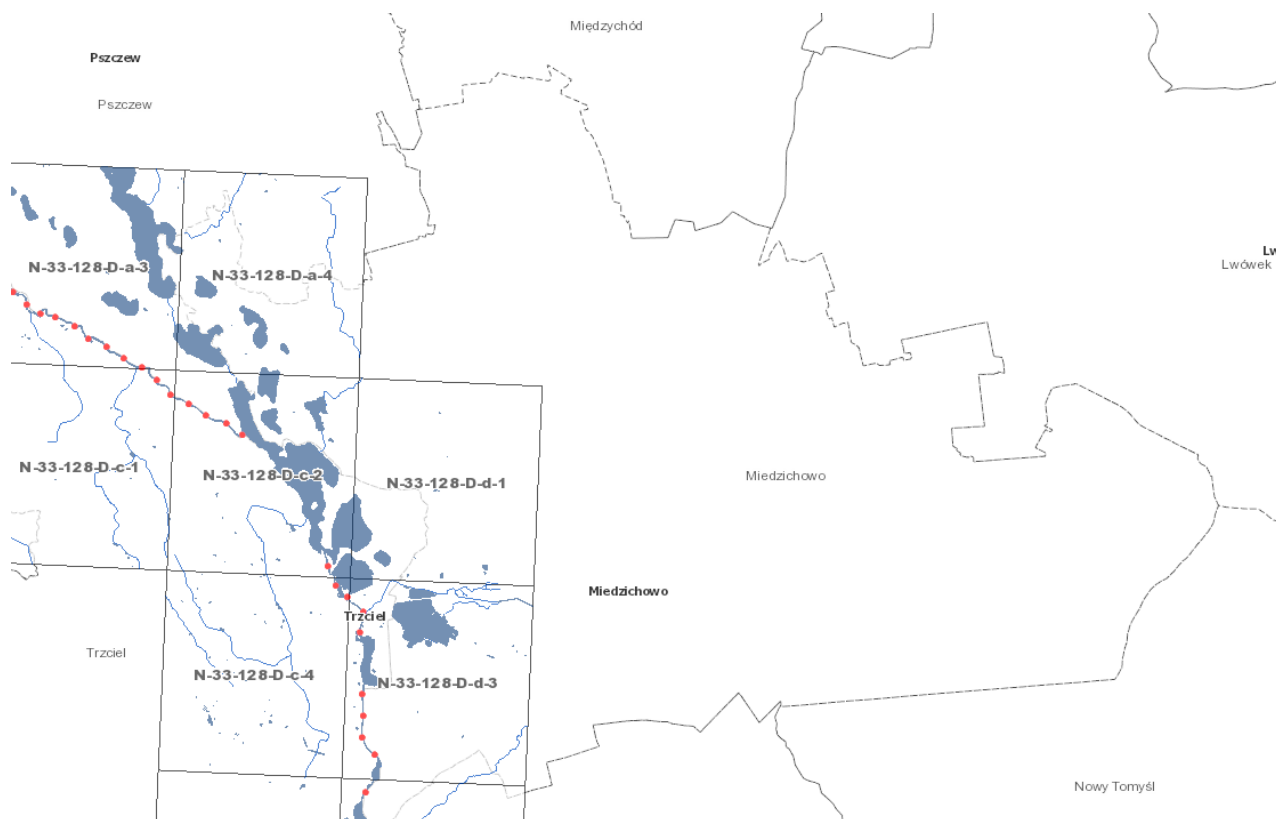
Powódź to w rozumieniu art. 16 pkt. 43 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2625 ze zm.) czasowe pokrycie przez wodę terenu, który w normalnych warunkach nie jest pokryty wodą, w szczególności wywołane przez wezbranie wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach oraz od strony morza, z wyłączeniem pokrycia przez wodę terenu wywołanego przez wezbranie wody w systemach kanalizacyjnych.

Mapy zagrożenia powodziowego (MZP) i mapy ryzyka powodziowego (MRP) to dokumenty planistyczne, których obowiązek opracowania wynika z dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (Dyrektywa Powodziowa). Za sporządzenie projektów map zagrożenia powodziowego oraz mapy ryzyka powodziowego odpowiedzialne jest Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. Mapy zagrożenia powodziowego sporządza się dla obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, wskazanych we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego, tj. obszarów na których stwierdza się istnienie znaczącego ryzyka powodziowego lub jego wystąpienie jest prawdopodobne. Mapy ryzyka powodziowego określają wartości potencjalnych strat powodziowych oraz przedstawiają obiekty narażone na zalanie w przypadku wystąpienia powodzi o określonym prawdopodobieństwie wystąpienia. Są to obiekty, które pozwalają na ocenę ryzyka powodziowego dla zdrowia i życia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego i działalności gospodarczej, czyli grupy, dla których należy ograniczyć negatywne skutki powodzi zgodnie z celami Dyrektywy Powodziowej.

Zgodnie art. 16 pkt 34 lit. a) – d) ustawy Prawo wodne (t.j. Dz.U. 2022 poz. 2625 ze zm.) pod pojęciem obszaru szczególnego zagrożenia powodzią należy rozumieć:

- a) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- b) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
- c) obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224, stanowiące działki ewidencyjne,
- d) pas techniczny.

Na terenie Gminy Miedzichowo zagrożenie powodziowe, w rozumieniu przepisów z zakresu prawa wodnego, stwarza rzeka Obra. Rzeka została zakwalifikowana do sporządzenia mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego w I etapie planistycznym. Dlatego też w związku z powyższym oraz w związku z realizacją obowiązku ustalonego przepisami zostały sporządzone mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego.

Rysunek 3 Mapa zagrożenia powodziowego na terenie gminy Miedzichowo

Źródło: <https://wody.isok.gov.pl>

Na tych obszarach obowiązują zakazy wykonywania robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe oraz lokalizowania nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Tylko w szczególnych przypadkach Dyrektor RZGW w Poznaniu, jeżeli nie utrudni to zarządzania ryzykiem powodziowym oraz nie spowoduje zagrożenia dla jakości wód w przypadku wystąpienia powodzi, może zwolnić od ww. zakazów.

Uwzględniając zapisy art. 77 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2022 r. poz. 2625 ze zm.) na terenach zagrożenia powodziowego zakazuje się:

- a) gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, oraz prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania,
- b) lokalizowania nowych cmentarzy.

3.4.4.3. Susze

Susza to zjawisko naturalne, wywołane przez długie okresy bez opadów deszczu lub śniegu. Jest jednym z ekstremalnych zjawisk meteorologicznych i hydrologicznych i obok powodzi jest jednym z najbardziej dotkliwych zjawisk naturalnych oddziałujących na społeczeństwo, środowisko i gospodarkę. Zjawisko to może prowadzić do zaburzenia stosunków wodnych w obszarze dorzecza. Jednym z jej skutków może być ograniczenie dostępu ludzi do wody pitnej, a także przesuszenie gleb. Podczas trwania suszy z uwagi na warunki meteorologiczne i

klimatyczne, problemy rolnicze, warunki hydrologiczne i skutki gospodarcze wydziela się cztery etapy jej rozwoju: suszę atmosferyczną, glebową, hydrologiczną i hydrogeologiczną.

RZGW w Poznaniu opracował „Plan przeciwdziałania skutkom suszy w regionie wodnym Warty”. Celem Planu jest identyfikacja i hierarchizacja obszarów zagrożonych wystąpieniem zjawiska suszy w regionie wodnym Warty, ocena potrzeb w zakresie ochrony przed suszą oraz opracowanie zestawu działań mających na celu przeciwdziałanie i łagodzenie skutków suszy w regionie wodnym.

W Planie przedstawiono także Program działań służących ograniczeniu skutków suszy w regionie wodnym Warty. Program odnosi się do zdiagnozowanych, zhierarchizowanych problemów związanych ze stopniem narażenia na skutki suszy gmin, sektorów gospodarczych i środowiska przyrodniczego i zawiera propozycję działań łagodzących dla nich skutki suszy. Opracowany Program działań zawiera m.in. propozycje budowy, rozbudowy bądź przebudowy urządzeń wodnych wynikających z potrzeb przeciwdziałania skutkom suszy. Na obszarze Gminy Miedzichowo zaproponowano następujące rozwiązania służące ograniczaniu skutków suszy:

- ograniczanie utraty naturalnej retencji i zachęcanie do jej odtwarzania na terenach zurbanizowanych;
- odtwarzanie naturalnych możliwości retencyjnych zlewni (zadrzewianie);
- utrzymanie i odtwarzanie naturalnych możliwości retencyjnych ekosystemów wodnych i ekosystemów zależnych od wód;
- zwiększanie retencji zlewni (mikroretencja);
- budowa zbiorników wodnych małej i dużej retencji;
- budowa/rozbudowa systemów zaopatrzenia w wodę ludności;

Zgodnie z załącznikiem nr 2 do Planu – Wykaz gmin i obszarów zagrożonych suszą i narażonych na suszę, Gmina Miedzichowo została zaklasyfikowana jako obszar zagrożony suszą w stopniu znaczącym, w poniższej tabeli przedstawiono szczegółowe informacje.

GMINA	Stopień zagrożenia suszą - wg. rodzaju suszy				Sumaryczny stopień narażenia na skutki suszy sektorów i obszarów								
	Atmosferyczna	Rolnicza	Hydrologiczna	Hydrogeologiczna	Gospodarka komunalna	Przemysł	Rolnictwo	Gospodarka stawowa	Leśnictwo	Energetyka wodna	Turystyka	Środowisko i zasoby przyrodnicze	Gmina
Miedzichowo	4	2	3	1	3	1	2	2	2	1	2	3	3

Rysunek 4 Wykaz obszarów zagrożonych suszą i narażonych na suszę na obszarze Gminy Miedzichowo

Źródło: Plan przeciwdziałania skutkom suszy w regionie wodnym Warty

3.4.5. Gospodarka wodno-ściekowa

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego za 2021 rok, łączna długość czynnej sieci wodociągowej na terenie Gminy Miedzichowo wynosiła 36,5 km, natomiast liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wynosiła 901 szt. Stopień zwodociągowania Gminy Miedzichowo w 2021 r. wynosił 76,1 %. Zużycie wody w gospodarstwach domowych na terenie gminy, w przeliczeniu na jednego mieszkańca, wynosiło w 2021 roku 21,4 m³.

Na terenie gminy zlokalizowane jest ponad 600 ujęć wody, w tym zbiorowe, zakładowe i zagrodowe. Stacje uzdatniania wody usytuowane są w 2 miejscowościach:

- sieć wodociągowa Bolewice w miejscowości: Bolewice - Bolewicko - Grudna,
- sieć wodociągowa Miedzichowo w miejscowości: Miedzichowo - Zachodzko - Stary Folwark - Leśny Folwark - Jabłonka Stara - Trzciel Odbudowa - Silna Nowa.¹

Łączna długość czynnej sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Miedzichowo wynosiła 20,0 km, natomiast liczba przyłączy kanalizacyjnych do budynków mieszkalnych wynosiła 950 szt. Stopień skanalizowania Gminy Miedzichowo wynosi 66,7%. Łącznie z kanalizacji sanitarnej w 2021 r. korzystało 2504 osób (dane GUS za 2021 r.).

Spośród miejscowości znajdujących się na obszarze gminy, jedynie Bolewice i Miedzichowo posiadają w pełni uregulowaną gospodarkę ściekową. Wsie: Bolewicko, Grudna i Jabłonka Stara, gdzie funkcjonuje wodociąg zbiorowy ze względu na ilość ścieków > 20 m³/d kwalifikują się do posiadania zbiorowego systemu gospodarki ściekowej. Docelowo długość sieci kanalizacyjnej na terenie gminy ma wynosić 33304 mb.²

Na terenie Gminy Miedzichowo funkcjonują dwie biologiczne oczyszczalnie ścieków zlokalizowane w Miedzichowie oraz Bolewicach.

Na terenach pozbawionych dostępu do sieci kanalizacyjnej lub tam, gdzie budowa sieci kanalizacyjnej jest niekorzystna ekonomicznie, wykorzystywane są zbiorniki bezodpływowe oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2021 roku na terenie Gminy Miedzichowo funkcjonowało 389 zbiorników bezodpływowych oraz 140 przydomowych oczyszczalni ścieków.

3.4.6. Zasoby geologiczne

Pod pojęciem kopaliny rozumie się naturalnie nagromadzone surowce mineralne, skały oraz inne substancje (np. gazowe, ciekłe), których wydobycie może przynieść korzyści gospodarcze (Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze [t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 633 ze zm.]). Wśród nich wyróżnić można kopaliny główne oraz towarzyszące, których nie eksploatuje się samodzielnie, a jedynie równocześnie z kopaliną główną. Kopaliny to nieodnawialne zasoby przyrody. Ich ochrona jest niezbędna nie tylko ze względów środowiskowych, ale również dla

¹ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2027 z perspektywą do roku 2030

² Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2027 z perspektywą do roku 2030

zabezpieczenia potrzeb gospodarczych i bytowych oraz dla zachowania zrównoważonego rozwoju, który polega na zapewnieniu dostępu do surowców mineralnych kolejnym pokoleniom.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 ze zm.) definiuje ochronę złóż kopalin, która polega na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz ich kompleksowym wykorzystaniu. Według zapisów ustawy eksploatację złoża powinno prowadzić się w przypadku gospodarczo uzasadnionym, przy zastosowaniu środków ograniczających szkody w środowisku i przy zapewnieniu racjonalnego wydobywania i zagospodarowania kopaliny. Wydobywający kopaliny jest zobowiązany m.in. do rekultywacji terenów poeksploatacyjnych.

Na obszarze Gminy Miedzichowo pod utworami kenozoicznymi występują głównie osady jury górnej Monokliny Przedsudeckiej. W rejonie Trzciela pojawiają się osady doggeru. Przeważają margle i mułowce przechodzące w wapienie margliste i rafowe (jura górna), margle i wapienie margliste (dogger) oraz margle szare (kreda górna). Nietypowo na utworach mezozoicznych zalega seria utworów trzeciorzędowych: zielone i szare piaski oligocenu przykryte piaskami z wkładkami ilów i lignitów miocenu, na których spoczywają pstry iły poznańskie pliocenu. Powierzchnia utworów trzeciorzędowych zapada się wyraźnie w kierunku zachodnim. W Lwówku powierzchnia tych utworów notowana jest na poziomie „0” m n.p.m., a w Trzcielu - 75 m n.p.m. Osady trzeciorzędowe są przykryte utworami czwartorzędowymi o miąższości od kilkudziesięciu do 100 m. Znaczną część profilu stanowią utwory przepuszczalne: piaski i żwiry. Forma dominującą jest równina sandrowa w środkowej i zachodniej części terenu (piaski i żwiry wodnolodowcowe), do której od wschodu przylega wał morenowy typu ostańcowego. Wał Lwówecko-Rakoniewicki leżący na wschód od Bolewic zbudowany jest z piasków żwirów i glin. Podobny utwór znajduje się na południe od Bolewic przy granicy gminy. Przy wschodniej części wzniesienia zbudowanej z gliny zwałowej i na południe od Trzciela zgromadziły się piaski eoliczne. W części południowej gminy wyraźnie zaznaczają się pagórki wydmowe, zbudowane z piasków, żwirów i mułków rzecznych. W zachodniej części gminy oraz na terenach nadrzecznych wykształciły się torfy. Jedynie tereny nadrzeczne leżące we wschodniej części gminy (okolice Węgielni i Bolewicka oraz tereny leżące na północ od Bolewic) pokrywają namuły. Na północ od Silnej Nowej znajdują się również dwa ozy zbudowane z piasków i żwirów.³

Rejon Gminy Miedzichowo jest stosunkowo ubogi w surowce mineralne. Wynika to z budowy geologicznej i częściowo z istniejących stosunków wodnych. W utworach czwartorzędowych pojawiają się jedynie surowce okrucowe - piaski i żwiry. Na terenie gminy występują dwa złoża: Piotry oraz Bolewice.⁴

3.4.7. Gleby

Na przeważającym obszarze gminy występują gleby zbudowane z piaszczysto żwirowych utworów plejstoceniowych i utworów organicznych holoceniowych. Są to gleby ubogie, głównie

---

³ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2027 z perspektywą do roku 2030

⁴ jw.

rdzawe i bielcowe. Wyspowo spotyka się gleby brunatne zalegające na piaskach luźnych. Występują również gleby torfowisk niskich i gleby murszowe pochodzenia aluwialnego. Wykształciły się one w dolinach dawnych i istniejących rzek oraz jezior. Gleby występujące na obszarze Gminy Miedzichowo uwzględniając strukturę geologiczną są mało urodzajne. Jakość gleby, czyli jej zdolność produkcyjną wyraża klasa bonitacji, która jest oficjalnym miernikiem kwalifikacji gleb. Na terenie gminy Miedzichowo ponad 86% zajmują gleby klasy V i VI.

Na terenie gminy pod względem odczynu gleb przeważają gleby o odczynie lekko kwaśnym. Nadmierna kwasowość powodowana jest najczęściej przez naturalne czynniki klimatyczno - glebowe, w mniejszym stopniu przez zanieczyszczenia kwasotwórcze powstające przez zanieczyszczenia przemysłowe i komunikacyjne lub przez niektóre nawozy.⁵

Zgodnie z informacjami zawartymi w Systemie Informacji Przestrzennej Urzędu Gminy Miedzichowo, na terenie Gminy Miedzichowo nie stwierdzono występowania osuwisk oraz terenów zagrożonych ruchami masowymi.

3.4.8. Gospodarowanie odpadami i zapobieganie ich powstawaniu

Odpady komunalne, zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 roku o odpadach (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 699 ze zm.) to odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych. Odpady komunalne wytwarzane są przede wszystkim przez gospodarstwa domowe oraz obiekty infrastruktury (handel, usługi i rzemiosło, targowiska, szkolnictwo itp.).

Zgodnie z ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2022 r. poz. 2519, ze zm.) gmina odpowiedzialna jest za zorganizowanie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych, a mieszkaniec/ właściciel nieruchomości (lub w jego imieniu administrator lub zarządca nieruchomości) wpłaca na konto gminy opłatę za gospodarowanie odpadami. Objęcie gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi nieruchomości niezamieszkałych jest natomiast fakultatywne.

Za odbiór oraz wywóz odpadów komunalnych z terenu Gminy Miedzichowo w roku 2022 odpowiedzialne było Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych TRANS-KOM Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu. Odpady zbierane są w sześciu frakcjach z podziałem na: zmieszane odpady komunalne, odpady ulegające biodegradacji w tym odpady zielone, tworzywa sztuczne, w tym odpady z metali, opakowania metalowe, odpady opakowaniowe tworzyw sztucznych, opakowania wielomateriałowe, papier i tektura w tym odpady z papieru oraz tektury, odpady opakowaniowe z papieru, odpady opakowaniowe z tektury, szkło, w tym odpady ze szkła bezbarwnego i kolorowego, odpady opakowaniowe ze szkła.

---

⁵ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2027 z perspektywą do roku 2030

Mieszkańcy Gminy w 2022 roku mogli korzystać z Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych zlokalizowanego na terenie oczyszczalni ścieków ul. Młyńska w miejscowości Bolewice.

Z informacji zawartych w opracowaniu pn. „Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi za rok 2022” obejmującym Gminę Miedzichowo wynika, że w 2022 r. wszystkie odpady zmieszane komunalne przekazywane są do instalacji będącej sortownią odpadów zmieszanych i selektywnie zebranych: Składowisko Odpadów w Mnichach – Zakład Utylizacji Odpadów Clean City Sp. z o.o. Mnichy 100, 64-421 Kamionna. Proces odzysku zastosowanego to R12 (tzn. wymiana odpadów w celu poddania ich któremukolwiek z procesów wymienionych w pozycji R1-R11). W 2022 roku na terenie Gminy Miedzichowo zebrano łącznie 1 265,39 Mg odpadów, z czego ponad 70% stanowiły odpady niesegregowane (zmieszane) o kodzie 20 03 01. W PSZOK zebrano łącznie 176,23 Mg odpadów, z czego największy udział miały odpady o kodzie 20 03 07 Odpady wielkogabarytowe – prawie 65%.

Odpady zawierające azbest, jako odpady niebezpieczne, wymagają szczególnego sposobu postępowania i dlatego powinny być objęte programem likwidacji azbestu i odpadów zawierających azbest. Jeśli włókna azbestu nie są uwalniane do powietrza minerał ten nie stanowi zagrożenia zdrowotnego dla ludzi. W czasie obróbki mechanicznej (np. kruszenie, cięcie itp.) następuje uwalnianie się włókien azbestowych do powietrza i zachodzi niebezpieczeństwo ich wchłaniania, dlatego też proces usuwania wyrobów zawierających azbest powinien być przeprowadzony ze szczególnym zachowaniem zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, przez wyspecjalizowane i uprawnione w tym zakresie firmy. Azbest wprowadzony do środowiska utrzymuje się w nim bardzo długo dzięki swoim właściwościom. Podstawowymi źródłami przedostawania się azbestu do środowiska w wyniku działalności człowieka jest transport, a także usuwanie oraz przeróbka odpadów przemysłowych. Obowiązek inwentaryzacji i usuwania wyrobów zawierających azbest ciąży na właścicielu nieruchomości.

Narzędziem do gromadzenia i przetwarzania informacji uzyskanych z inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest oraz monitorowania realizacji zadań wynikających z „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032” jest prowadzona przez Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii Baza Azbestowa.

Baza Wyrobów Azbestowych pozwoliła zweryfikować ilość azbestu na terenie Gminy Miedzichowo. Do czerwca 2023 roku unieszkodliwiono 204 005 Mg azbestu, natomiast do unieszkodliwienia zostało jeszcze 387 865 Mg.

3.4.9. Zasoby przyrodnicze

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 916 ze zm.) reguluje kwestie związane z ochroną przyrody, która według ustawowej definicji polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody, m.in. roślin, zwierząt, siedlisk ich bytowania, krajobrazu, tworów przyrody nieożywionej, czy zieleni miejskiej i wiejskiej. Celem ochrony przyrody jest m.in. zachowanie bioróżnorodności, utrzymanie właściwego stanu siedlisk i ekosystemów, ochrona walorów krajobrazowych, czy kształtowanie świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Powierzchnia lasów na terenie Gminy Miedzichowo wynosi 14 910,60 ha (wg danych GUS stan na 31.12.2021 r.). Stopień lesistości Gminy Miedzichowo wynosi 70,1%. Jest to wartość zdecydowanie wyższa niż stopień lesistości w Polsce (29,6%), województwie wielkopolskim (25,80%) oraz powiecie nowotomyskim (38,3%). Lasy gminy administracyjnie należą do Nadleśnictwa Bolewice oraz Nadleśnictwa Trzciel.

Naturalne zbiorowiska roślinne są odbiciem całokształtu warunków geograficznych, a więc klimatu, stosunków wodnych i troficzności podłoża. Uzupelnieniem zespołów roślinności naturalnej jest urządzona roślinność parków, cmentarzy, ogrodów działkowych oraz liczne zadrzewienia przywodne, śródpolne i przydrożne. W otwartym krajobrazie rolniczej części gminy pełni ona nie tylko funkcję krajobrazowo-estetyczną, ale także ekologiczną, korzystnie wpływając na mikroklimat oraz walory użytkowe środowiska rolniczego.

Środowisko przyrodnicze Gminy Miedzichowo charakteryzuje się niskim stopniem antropopresji. Cechuje się ponadprzeciętnymi walorami przyrodniczo - krajobrazowymi. Większość obszaru gminy jest zajęta przez: lasy, łąki, pastwiska i ekosystemy wodne. Są to tereny tworzące środowisko życia bogatej fauny i flory. Kluczowym elementem są lasy zajmujące 70% powierzchni gminy. Są to w większości duże, zwarte kompleksy. Potwierdzeniem dużej wartości przyrody gminy jest zakwalifikowanie znacznego jej obszaru do struktur systemów i programów ochrony na poziomie ogólnokrajowym oraz europejskim.

Na terenie Gminy Miedzichowo występuje około 600 gatunków roślin naczyniowych. Większość gatunków jest związana z ekosystemami leśnymi. Tereny bezleśne w gminie zajmują około 30% powierzchni. Obszary łąkowe stanowią 5,1% powierzchni. Są to ekosystemy łąk świeżych wilgotnych, turzycowisk, torfowiska oraz źródliska. Bogactwem florystycznym charakteryzują się także ekosystemy wodne.

Występowanie łąk świeżych zwiększa znacznie różnorodność biologiczną regionu z uwagi na udział takich gatunków rzadkich jak: storczyki, pełnik europejski, goździk pyszny oraz mieczyki.

Z ekosystemami łąk są także związane typowe dla tych zbiorowisk gatunki: jaskry, firletka poszarpana, rdest wężownik, komonica, ostrożeń, a na łąkach o mniejszym uwilgotnieniu - koniczyny i chabry. W miejscach o bardzo silnym uwilgotnieniu spotyka się kępy mchów torfowców.

Najcenniejsze płaty łąk, szczególnie z udziałem storczyków lub pełnika europejskiego, powinny zostać poddane szczególnej ochronie. Sprowadza się ona do ochrony czynnej polegającej na tradycyjnym sposobie użytkowania.

Na terenie Gminy Miedzichowo w bezodpływowych zagłębieniach terenu wykształciły się mszary torfowiskowe. Występują one w postaci zwartych i silnie uwilgotnionych kobierców torfowców o dość dużej powierzchni. Towarzyszą one dystroficznym zbiornikom wodnym.

Typowymi dla mszarów gatunkami są: przygiętka biała, modrzewnica, rosiczki, turzyca bagienna, bagno zwyczajne, żurawina, oraz bagnica torfowa. Są to ekosystemy szczególnie cenne z punktu widzenia przyrodniczego. W związku z tym należy położyć nacisk na zapobieganie degradacji.

Inwentaryzacja terenu wykazała ciekawe zjawisko rozdziału przestrzennego gatunków dębu szypułkowego i bezszypułkowego (*Q. petraea*). Na północ od drogi krajowej nr 2 zaobserwowano przewagę dębu szypułkowego, natomiast na południe od wyżej wymienionej trasy dębu bezszypułkowego. Ponadto należy zwrócić szczególną uwagę na gatunki:

- Rosiczka okrągłolistna (*Drosera rotundifolia*) jest byliną osiągająca 6-25 cm wysokości. Rośnie na torfowiskach wysokich i przejściowych, wilgotnych piaskach oraz mulistych brzegach jezior. Na obszarze Polski występuje na rozproszonych stanowiskach na niżu oraz rzadko w górach. Jest rośliną leczniczą.
- Widłak spłaszczony (*Diaphanastrum complanatum*) jest zimozieloną byliną do 40 cm wysokości rosnącą w suchych i widnych lasach iglastych, zwłaszcza borach sosnowych. Na terenie naszego kraju występuje w rozproszonych stanowiskach na niżu oraz w niższych partiach górskich.
- Buławnik czerwony (*Cephalanthera rubra*) bylina zaliczana do storczyków. Osiąga 20-60 cm wysokości. Jej siedliskiem są widne lasy liściaste i mieszane, ciepłolubne zarośla. Preferuje podłoża bogate w węglan wapnia. Można ją spotkać na rozproszonych stanowiskach na terenie całego kraju.
- *Listera jajowata* (*Listera ovata*) jest storczykiem o wysokości 30-60 cm, występującym w lasach liściastych i iglastych, zaroślach, oraz na wilgotnych i suchych łąkach, polanach śródleśnych. Często na glebach bogatych w węglan wapnia. Obecny na terenie całego kraju, w górach aż po piętro subalpejskie.
- Kukułka krwista (*Dactylorhiza incarnata*) jest byliną o wysokości 20-60 cm rosnącą na łąkach i torfowiskach na terenie całego kraju, a szczególnie często na wschodzie.
- Kukułka plamista (*Dactylorhiza maculata*) jest storczykiem o wysokości 10-70 cm, występującym na suchych i wilgotnych łąkach, pastwiskach, w żyznych lasach liściastych zwłaszcza na glebach kwaśnych na terenie całego kraju w górach aż po piętro regla dolnego.
- Kukułka szerokolistna (*Dactylorhiza majalis*) jest podobnie jak poprzedni gatunek storczykiem o wysokości od 10-70 cm, rosnącym na wilgotnych łąkach i torfowiskach często na podłożu bogatym w węglan wapnia. Spotyka się ją na terenie całego kraju, w górach po piętro regla górnego.⁶

Fauna występująca na obszarze gminy Miedzichowo cechuje się bogactwem i różnorodnością. Teren gminy jest zróżnicowany siedliskowo, stwarzając dogodne warunki życia dla wielu grup zwierząt, zarówno kręgowców jak i bezkręgowców. Występują tu gatunki związane z zbiorowiskami otwartymi, środowiskiem wodnym oraz gatunki typowo leśne. Duże kręgowce zasiedlają kompleksy leśne. Na obszarze Gminy Miedzichowo stwierdzono występowanie 154 gatunków zwierząt. Dominującą grupę zwierząt w zamieszczonych liście stanowią ptaki. Badania prowadzone na tym terenie wykazały występowanie ponad 100 przedstawicieli awifauny. Jak już wspomniano, bogactwo to związane jest ze stosunkowo niewielkim stopniem przekształcenia środowiska naturalnego. Drugą, istotną przyczyną tak bogatej awifauny jest sąsiedztwo ostoi ptaków, jaką jest Jezioro Wielkie. Większość z tych gatunków jest związana z lasami, terenami podmokłymi i jeziorami. Siedliska te są poddane stosunkowo małej

---

⁶ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2027 z perspektywą do roku 2030

antropopresji, wobec czego ptaki znajdują tam korzystne do gniazdowania i bytowania miejsca. Do cenniejszych gatunków należy zaliczyć orła bielika, bociana czarnego, kanię czarną i rudą, dzięcioła zielonego oraz żurawia. Miejsca gniazdowania wyżej wymienionych gatunków objęte są strefami ochronnymi na mocy Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie listy gatunków objętych ochroną gatunkową z dnia 26 września 2001 roku. Jezioro Wielkie wraz z Jeziorami Konin i Rybojady oraz otaczającym je terenem stanowią ostoję ptactwa. Występuje tu 140 gatunków ptaków, z czego 82 to gatunki gniazdujące, m.in. 100 par kormorana czarnego (*Phalacrocorax carbo*), 2 rewiry bąka (*Botaurus stellaris*), 1 para bączka (*Ixobrychus minutus*), 30-50 par czapli siwej (*Ardea cinerea*), 5-10 par gęgawy (*Anser anser*), 2-5 par gągoła (*Bucephala clangula*), 1 para trzmielojada (*Pernis apivorus*), 1-2 pary kani czarnej (*Milvus migrans*), 2-3 pary błotniaka stawowego (*Circus aeruginosus*). W okresie jesiennym gromadzi się tu do 5000 kaczek, łyszek (*Fulica astra*) i gęsi. Na terenie gminy Miedzichowo stwierdzono występowanie 10 gatunków płazów oraz 5 gatunków gadów. Stanowi to większość gatunków reprezentujących te gromady na terenie Polski. Liczne występowanie płazów i gadów uwarunkowane jest istnieniem siedlisk stwarzających im optymalne warunki rozwoju. Należy zaznaczyć, iż pojawiająca się tutaj żmija zygzakowata (*Vipera berus*) jest gatunkiem aktualnie zwiększającym swój zasięg na terenie naszego kraju i możliwy jest wzrost liczebności jej populacji na tym terenie. Spośród występujących tu ponad 30 gatunków ssaków na szczególną uwagę zasługują: jenot (*Nyctereutes procyonides*), wilk (*Canis lupus*) i bóbr (*Castor fiber*). Jenot jest gatunkiem pochodzącym z dorzecza Amuru, Mandżurii i Japonii. Introdukowany do europejskiej części ZSRR rozprzestrzenił się dalej na zachód. W Polsce pojawił się w 1955 roku i od tamtego czasu zauważalna jest jego ekspansja w kierunku zachodnim na obszarze naszego kraju. Jeszcze kilka lat temu na tym terenie gminy nie odnotowywano śladów bytowania jenota. Obecnie jest już stwierdzany przez służby Lasów Państwowych. Pojedyncze osobniki przechodnie wilka pochodzą z populacji z Puszczy Nadnoteckiej. Do pojawiania się osobników tego drapieżnika na tym terenie dochodzi jednak sporadycznie. Wśród gatunków zasługujących na szczególną uwagę należy wyróżnić również bobra. Jest on gatunkiem mocno przekształcającym swoje otoczenie. Do tej pory jego obecność była stwierdzona tylko na jednym stanowisku. Z uwagi jednak na specyfikę biologii gatunku i odpowiednie dla niego środowisko na terenie gminy może nastąpić migracja osobników i powstanie nowych koloni na tym obszarze.⁷

Zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody prowadzonym przez Generalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska, na terenie Gminy Miedzichowo znajdują się 2 obszary Natura 2000 (Rynna Jezior Obrzańskich PLH080002 oraz Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry PLB080005), 1 park krajobrazowy (Miedzichowski Park Krajobrazowy), 1 zespół przyrodniczo-krajobrazowy (Glińskie Góry), 4 obszary chronionego krajobrazu (Gorzycko, I Międzyrzecz – Trzciel, Pojezierze Sławskie, Pradolina Obry i Rynna Zbąszyska oraz H (Międzychód)), 21 użytków ekologicznych oraz 25 pomników przyrody oraz korytarz ekologiczny (Lasy Zachodniej Wielkopolski).

Szczegółową charakterystykę poszczególnych form ochrony przyrody znajdujących się na terenie Gminy Miedzichowo przedstawiono w dalszej części rozdziału.

---

⁷ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2027 z perspektywą do roku 2030

Tabela 9 Charakterystyka Obszarów Natura 2000 znajdujących się na terenie Gminy Miedzichowo

OBSZAR NATURA 2000 RYNNA JEZIOR OBRZAŃSKICH	
Kod obszaru	PLH080002
Data wyznaczenia	2008-01-15
Rodzaj ochrony	Dyrektywa siedliskowa
Powierzchnia	15305,7300 ha
Plan zadań Ochronnych (cele działań ochronnych oraz identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń)	<p>Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 29 kwietnia 2014r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Rynna Jezior Obrzańskich PLH080002 [Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego z 2014r. Poz. 979] [Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego z 2014r. Poz. 2885]</p> <p>Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 20 lutego 2017r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Rynna Jezior Obrzańskich PLH080002 [Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego z 2017r. Poz. 426] [Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego z 2017r. Poz. 1444]</p>

Cele działań ochronnych

Lp.	Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
1.	3150 Starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiornikami z <i>Nymphaion, Potamion</i>	Poprawa stanu ochrony siedliska przyrodniczego, poprzez ograniczenie pogorszenia jakości wód zbiorników wodnych (hipertrofii) oraz wykluczenie fizycznej degradacji fitocenozy strefy brzegowej siedlisk przyrodniczych.
2.	6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	Poprawa stanu ochrony siedliska przyrodniczego, poprzez utrzymanie i/lub wprowadzenie określonej formy użytkowania gospodarczego, na powierzchni nie mniejszej niż 50% zasobów siedliska w obszarze.
3.	6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostylian alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	Utrzymanie istniejącego, właściwego stanu ochrony siedliska przyrodniczego w obszarze.
4.	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	Poprawa stanu ochrony siedliska przyrodniczego, poprzez utrzymanie i/lub wprowadzenie określonej formy użytkowania gospodarczego, na powierzchni nie mniejszej niż 50% zasobów siedliska w obszarze.
5.	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>)	Poprawa stanu ochrony siedliska przyrodniczego, poprzez odtworzenie i utrzymanie bezleśnego, otwartego charakteru siedliska w obszarze.
6.	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum</i>)	Poprawa stanu ochrony siedliska przyrodniczego, poprzez odtworzenie zasobów martwego drewna w ekosystemie oraz zapewnienie kształtowania struktury siedliska przez spontaniczne procesy naturalne, na powierzchni nie mniejszej niż 10% całkowitych zasobów ekosystemu w obszarze.
7.	9190 Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robur-petraeae</i>)	Poprawa stanu ochrony siedliska przyrodniczego, poprzez odtworzenie zasobów martwego drewna w ekosystemie oraz zapewnienie kształtowania struktury siedliska przez spontaniczne procesy naturalne, na powierzchni nie mniejszej niż 50% całkowitych zasobów ekosystemu w obszarze.

8.	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Anenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródłiskowe	Poprawa stanu ochrony siedliska przyrodniczego, poprzez odtworzenie zasobów martwego drewna w ekosystemie oraz zapewnienie kształtowania struktury siedliska przez spontaniczne procesy naturalne, na powierzchni nie mniejszej niż 50% całkowitych zasobów ekosystemu w obszarze.
9.	1188 Kumak nizinny (<i>Bombina bombina</i>)	Utrzymanie istniejącego, właściwego stanu ochrony gatunku w obszarze.
10.	1337 Bóbr europejski (<i>Castor fiber</i>)	Utrzymanie istniejącego, właściwego stanu ochrony gatunku w obszarze.
11.	1149 Koza (<i>Cobitis taenia</i>)	Uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie określenia wielkości zasobów gatunku występujących w obszarze oraz dokonanie oceny stanu jego ochrony wraz ze wskazaniem zagrożeń i w uzasadnionym przypadku, dodatkowych działań ochronnych.
12.	1355 Wydra (<i>Lutra lutra</i>)	Utrzymanie istniejącego, właściwego stanu ochrony gatunku w obszarze.
13.	1324 Nocek duży (<i>Myotis myotis</i>)	Utrzymanie istniejącego, właściwego stanu ochrony gatunku w obszarze.

Załącznik nr 3
do Zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
w Gorzowie Wielkopolskim
i
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
w Poznaniu z dnia 29 kwietnia 2014 r.

Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony obszaru

L.p.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
		Istniejące	Potencjalne	
1.	3150 Starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nymphetion</i> , <i>Potamion</i>	H01 Zanieczyszczenie wód powierzchniowych, K02.02 Nagromadzenie materii organicznej F02.03 Wędkarstwo,		Zagrożenie związane z pogorszeniem struktury i funkcji siedliska przyrodniczego (zanik typowych gatunków oraz całych fitocenoz) na skutek zmian jakości fizykochemicznych wód zbiorników wodnych. Zagrożenie związane z pogorszeniem struktury i funkcji siedliska przyrodniczego, na skutek fizycznej degradacji typowych dla zbiorników wodnych zbiorowisk roślinnych podczas budowy pomostów i/lub kładek wędkarskich.

		G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku, rekreacji, uprawiane w plenerze		Intensyfikacja aktywności turystyczno - rekreacyjnej w obszarze, na skutek rozbudowy infrastruktury letniskowej skutkującej znaczącymi zmianami jakości wód siedliska oraz fizyczną degradacją typowych dla przedmiotowego ekosystemy zbiorowisk roślinnych.
			F02 Rybołówstwo i zbieranie zasobów wodnych, I01 Nierodzące gatunki inwazyjne	Zagrożenie związane z pogorszeniem struktury i funkcji siedliska przyrodniczego, na skutek zarybiania zbiorników wodnych obcymi dla rodzimej ichtiofauny i typu danego zbiornika gatunkami ryb.
2.	6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	A03.03 Zaniedbanie / brak koszenia, A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu		Pogorszenie struktury i funkcji siedliska przyrodniczego oraz stopniowe ograniczenie jego powierzchni w obszarze, na skutek spontanicznie zachodzącej sukcesji naturalnej (głównie drzew i krzewów oraz niepożądanych gatunków roślin zielnych).
			J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie, J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie	Zagrożenie związane z pogorszeniem struktury i funkcji siedliska przyrodniczego na skutek zaburzeń hydrologicznych obszaru (intensywny drenaż, odwodnienie i osuszenie obszaru).
			B01 Zalesianie terenów otwartych	Zagrożenie związane z fizyczną degradacją siedliska przyrodniczego i zmniejszeniem jego powierzchni w obszarze, na skutek zalesienia lub wprowadzenia roślinności krzewiastej w miejscach występowania siedliska w obszarze.
			A02 Zmiana sposobu uprawy	Zagrożenie związane z fizyczną degradacją siedliska przyrodniczego i zmniejszeniem jego powierzchni w obszarze, na skutek

				zamiany trwałych użytków zielonych, stanowiących płaty siedliska przyrodniczego na grunty ome.
3.	6430 Ziolorośla górskie (<i>Adenostylin alliariae</i>) i ziolorośla nadrzeczne (<i>Convolvulata a sepium</i>)	X Brak zagrożeń i nacisków		-
			J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie, J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie	Zagrożenie związane z pogorszeniem struktury i funkcji siedliska przyrodniczego na skutek zaburzeń hydrologicznych obszaru (intensywny drenaż, odwodnienie i osuszenie obszaru).
4.	6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	A03.03 Zaniedbanie / brak koszenia A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu		Pogorszenie struktury i funkcji siedliska przyrodniczego oraz stopniowe ograniczenie jego powierzchni w obszarze, na skutek spontanicznie zachodzącej sukcesji naturalnej (głównie drzew i krzewów oraz niepożądanych gatunków roślin zielnych).
			J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie, J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie	Zagrożenie związane z pogorszeniem struktury i funkcji siedliska przyrodniczego na skutek zaburzeń hydrologicznych obszaru (intensywny drenaż, odwodnienie i osuszenie obszaru).
			B01 Zalesianie terenów otwartych	Zagrożenie związane z fizyczną degradacją siedliska przyrodniczego i zmniejszeniem jego powierzchni w obszarze, na skutek zalesienia lub wprowadzenia roślinności krzewiastej w miejscach występowania siedliska w obszarze.
			A02 Zmiana sposobu uprawy	Zagrożenie związane z fizyczną degradacją siedliska przyrodniczego i zmniejszeniem jego powierzchni w obszarze, na skutek zamiany trwałych użytków zielonych,

				stanowiących płaty siedliska przyrodniczego na grunty orne.
5.	7140 Torfowiska przejściowe i tuzsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)	K02 Ewolucja biocenotyczna, sukcesja		Zagrożenie związane z utratą naturalnego, otwartego charakteru siedliska przyrodniczego na skutek spontanicznego wkraczania zbiorowisk leśnych i formacji krzewiastych.
			J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie, J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie	Zagrożenie związane z pogorszeniem struktury i funkcji siedliska przyrodniczego na skutek zaburzeń hydrologicznych obszaru (intensywny drenaż, odwodnienie i osuszenie obszaru).
6.	9170 Ґrad środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska		Zagrożenie związane z pogorszeniem struktury i funkcji siedliska przyrodniczego (zubożenie różnorodności biologicznej), na skutek deficytu martwego, rozkładającego się drewna w ekosystemie.
			I01 Obce gatunki inwazyjne	Zagrożenie związane z pogorszeniem struktury i funkcji siedliska przyrodniczego (jego naturalności), na skutek wprowadzania do struktury ekosystemu, obcych ekologicznie i/lub geograficznie gatunków drzew i krzewów podczas wykonywania prac leśnych.
7.	9190 Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robur-petraeae</i>)	J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska		Zagrożenie związane z pogorszeniem struktury i funkcji siedliska przyrodniczego (zubożenie różnorodności biologicznej), na skutek deficytu martwego, rozkładającego się drewna w ekosystemie.

			I01 Obce gatunki inwazyjne	Zagrożenie związane z pogorszeniem struktury i funkcji siedliska przyrodniczego (jego naturalności), na skutek wprowadzania do struktury ekosystemu, obcych ekologicznie i/lub geograficznie gatunków drzew i krzewów podczas wykonywania prac leśnych.
8.	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnion glutinoso-macrae</i>) i olsy źródłiskowe	J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska		Zagrożenie związane z pogorszeniem struktury i funkcji siedliska przyrodniczego (zubożenie różnorodności biologicznej), na skutek deficytu martwego, rozkładającego się drewna w ekosystemie.
			J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie, J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie	Zagrożenie związane z pogorszeniem struktury i funkcji siedliska przyrodniczego na skutek zaburzeń hydrologicznych obszaru (intensywny drenaż, odwodnienie i osuszenie obszaru).
9.	1188 Kumak nizinny (<i>Bombina bombina</i>)	X Brak zagrożeń i nacisków	K02 Ewolucja biocenotyczna, sukcesja	Zagrożenie związane z pogorszeniem jakości siedlisk gatunku, na skutek spontanicznego rozwoju drzew i krzewów w strefie brzegowej mokradel, powodujących niekorzystne zmiany świetlne (ocienienie) i termiczne zbiorników.
			J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie, J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie	Zagrożenie związane z likwidacją lub ewentualnym pogorszeniem jakości siedlisk gatunku, na skutek intensywnego drenażu i odwodnienia obszaru.
10.	1337 Bóbr europejski	X Brak zagrożeń i nacisków	X Brak zagrożeń i nacisków	-

	(<i>Castor fiber</i>)			
11.	1149 Koza (<i>Cobitis taenia</i>)	X Brak zagrożeń i nacisków	X Brak zagrożeń i nacisków	-
12.	1355 Wydra (<i>Lutra lutra</i>)	X Brak zagrożeń i nacisków	X Brak zagrożeń i nacisków	-
13.	1324 Nocek duży (<i>Myotis myotis</i>)	K02.02 Nagromadzenie materii organicznej		Zagrożenie związane z nagromadzeniem dużej ilości odchodów norków dużych tworzących kolonie rozrodczą, powodujące w wieloletniej perspektywie czasowej pogorszenie jakości siedliska gatunku, a także osłabienie struktury zadaszania budynku.
			C03.03 Produkcja energii wiatrowej, G05.11 Śmierć lub uraz w wyniku kolizji	Farmy wiatrowe w większości przypadków nie muszą stanowić zagrożenia dla norków dużych (jest to nietoperz zaliczany do gatunków o niskim stopniu kolizyjności), jednak niektóre, szczególnie niekorzystne lokalizacje mogą powodować utratę zerowisk, zmiany tras migracji oraz przypadki śmiertelności w wyniku kolizji.
			E06.02 Odbudowa, remont budynków	Zagrożenie związane z likwidacją kolonii na skutek niewłaściwie wykonanego remontu strychu lub dachu w wyniku którego nastąpiłaby likwidacja wlotów lub zmiana warunków mikroklimatycznych bądź światlnych na strychu. Istotnym zagrożeniem dla kolonii, jest także prowadzenie prac remontowych w obrębie strychu i dachu w okresie rozrodu lub przebywania nietoperzy, tj. od 15.04 do 15.09.

Charakterystyka a obszar

Obszar Natura 2000 Rynna Jezior Obrzańskich PLH080002 o powierzchni 15 305,73 ha to rozległe obniżenie pomiędzy Wielkopolską a Ziemią Lubuską, tzw. Bruzda Zbąszyńska, rozdzielająca Pojezierze Łagowskie od Pojezierza Poznańskiego. Ponad 30% powierzchni Obszaru stanowią wody i powiązane z nimi siedliska – torfowiska, podmokłe łąki, bagna, szuwały i lasy łąkowe i bagienne. Obszar charakteryzuje się skomplikowanym układem hydrograficznym. W jego południowej części Obra wcina się w południkowo zorientowaną rynnę, przepływając przez szereg jezior, w tym największe Jez. Zbąszyńskie (742 ha). Jeziora doliny Obry są płytkie (średnia głębokość 1 – 2 m), silnie zeutrofizowane, otoczone rozległymi obszarami bagiennymi i lasami. Na kilku z nich (Wielkie, Lutol, Chobienickie) występują zalesione wyspy. W części północnej, poza doliną Obry, znajduje się ciąg jezior nieco głębszych, słabiej zeutrofizowanych, a nawet mezotroficznymi. Lesistość obszaru jest znaczna, wynosi około 45%, przeważają lasy sosnowe. Zaludnienie jest niewielkie, w gospodarce dominuje leśnictwo, rolnictwo oraz hodowla ryb. W ostatnich latach wzrasta, istotna z punktu widzenia ochrony ptaków, presja rekreacji i zabudowy lotniskowej terenu. Obszary i obiekty chronione: rezerваты przyrody Dąbrowa na Wyspie, Jeziora Gołyńskie, Jezioro Wielkie, Wyspa na Jez. Chobienickim, Pszczewski Park Krajobrazowy oraz obszary chronionego krajobrazu.

Przedmioty ochrony

Siedliska:

- 2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (*Corynephorus*, *Agrostis*);
- 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic *Charetea* ssp.
- 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*;
- 3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne;
- 3270 Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością *Chenopodium rubri* p.p. i *Bidention* p.p.;
- 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*);
- 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylyon alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*);

- 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*);
- 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Cl. Scheuchzerio-Caricetea nigrae);
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Ass. Galio sylvatici-Carpinetum betuli, Ass. Tilio cordatae-Carpinetum betuli);
- 9190 Kwaśne dąbrowy (All. Quercion robori-petraeae);
- 91D0 Bory i lasy bagienne (Ass. Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Ass. Vaccinio uliginosi-Pinetum sylvestris, Ass. Pino mugo-Sphagnetum, Ass. Sphagno girgensohnii-Piceetum i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne);
- 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albobfragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe;
- 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*);
- 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Ass. Salicetum albobfragilis, Ass. Populetum albae, SubAll. Alnenion glutinoso-incanae, olsy źródliskowe)
- 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (Ass. Ficario-Ulmetum minoris).

Gatunki roślin i zwierząt:

- 1188 Kumak nizinny *Bombina bombina*;
- 1337 Bóbr europejski *Castor fiber*;
- 1088 Koziróg dębosz *Cerambyx cerdo*;
- 1149 Koza pospolita *Cobitis taenia*;
- 1042 Zalotka większa *Leucorrhinia pectoralis*;
- 1355 Wydra *Lutra lutra*;
- 1145 Piskorz *Misgurnus fossilis*;
- 1324 Nocek duży *Myotis myotis*;
- 1084 Pachnica dębowa *Osmoderma eremita*;
- 5339 Różanka europejska *Rhodeus amarus*;
- 1166 Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*;

OBSZAR NATURA 2000 JEZIORA PSZCZEWSKIE I DOLINA OBRY

Kod obszaru	PLB080005
Data wyznaczenia	2007-10-13
Rodzaj ochrony	Dyrektywa ptasia
Powierzchnia	14793,2800 ha
Plan zadań Ochronnych (cele działań ochronnych oraz identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 28 marca 2014r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry PLB080005. [Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego z 2014r. Poz. 878] [Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego z 2014r. Poz. 2243]

Cele działań ochronnych

Lp.	Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
1.	A067 Gągoł <i>Bucephala clangula</i> (pop. lęgowa)	Przywrócenie właściwego stanu ochrony gatunku poprzez zwiększenie ilości dogodnych miejsc gniazdowania w obszarze oraz zapewnienie bezpieczeństwa (spokoju) ptakom w obszarach ich siedlisk, przed antropopresją.
2.	A073 Kania czarna <i>Milvus migrans</i>	Przywrócenie właściwego stanu ochrony gatunku poprzez zwiększenie ilości dogodnych miejsc gniazdowania w obszarze oraz zapewnienie bezpieczeństwa (spokoju) ptakom w obszarach ich siedlisk, przed antropopresją.
3.	A094 Rybolów <i>Pandion haliaetus</i>	Przywrócenie właściwego stanu ochrony gatunku poprzez zwiększenie ilości dogodnych miejsc gniazdowania w obszarze oraz zapewnienie bezpieczeństwa (spokoju) ptakom w obszarach ich siedlisk, przed antropopresją.
4.	A060 Podgorzałka <i>Aythya nyroca</i>	Uzupełnienie stanu wiedzy o gatunku w zakresie ustalenia oceny stanu jego ochrony, identyfikacji zagrożeń oraz zaplanowanie w uzasadnionym przypadku, odpowiednich działań ochronnych.
5.	A005 Perkoz dwuczuby <i>Podiceps cristatus</i> (pop. lęgowa i przelotna), A021 Bąk <i>Botaurus stellaris</i> , A022 Bązek <i>Ixobrychus minutus</i> , A028 Czapla siwa <i>Ardea cinerea</i> , A043 Gęgawa <i>Anser anser</i> , A053 Krzyżówka <i>Anas platyrhynchos</i> (pop. przelotna), A067 Gągoł <i>Bucephala clangula</i> (pop. przelotna), A081 Błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i> , A125 Łyska <i>Fulica atra</i>	Utrzymanie istniejącego, właściwego stanu ochrony gatunków w obszarze.

Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków zwierząt i ich siedisk będących przedmiotami ochrony obszaru

L.p.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
		Istniejące	Potencjalne	
1.	A005 Perkoz dwuczuby <i>Podiceps cristatus</i> (pop. legowa)	J01 Obce gatunki inwazyjne;		Zagrożenie związane z obniżeniem zdolności reprodukcyjnej populacji, na skutek strat w łęgach, będących efektem drapieżnictwa norki amerykańskiej (<i>Mustela vison</i>) oraz szopa (<i>Procyon lotor</i>);
			G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku, rekreacji, uprawiane w plenerze;	Intensyfikacja aktywności turystyczno - rekreacyjnej w obszarze, na skutek rozbudowy infrastruktury lotniskowej (w tym także zaplecza wędkarskiego), skutkującej znaczącym dla populacji płoszeniem i niepokojeniem ptaków w okresie legowym;
			J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska;	Zmniejszenie powierzchni siedliska gatunku w obszarze, na skutek trwałej likwidacji powierzchni szuwaru wysokiego i/lub niskiego w strefie brzegowej jezior oraz innych zbiorników wodnych;
			H01 Zanieczyszczenie wód powierzchniowych;	Zagrożenie związane z pogorszeniem jakości bazy pokarmowej jak również sanych warunków zerowania;

2.	A005 Perkoz dwuczuby <i>Podiceps cristatus</i> (pop. przelotna)	Nie stwierdzono;	Nie stwierdzono;	-
3.	A021 Bąk <i>Botaurus stellaris</i>	J01 Obce gatunki inwazyjne;		Zagrożenie związane z obniżeniem zdolności reprodukcyjnej populacji, na skutek strat w łęgach, będących efektem drapieżnictwa norki amerykańskiej (<i>Mustela vison</i>) oraz szopa (<i>Procyon lotor</i>);
			G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku, rekreacji, uprawiane w plenerze;	Intensyfikacja aktywności turystyczno - rekreacyjnej w obszarze, na skutek rozbudowy infrastruktury lotniskowej (w tym także zaplecza wędkarskiego), skutkującej znaczącym dla populacji płoszeniem i niepokojeniem ptaków w okresie legowym;
			J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska;	Zmniejszenie powierzchni siedliska gatunku w obszarze, na skutek trwałej likwidacji powierzchni szuwaru wysokiego i/lub niskiego w strefie brzegowej jezior oraz innych zbiorników wodnych;
4.	A022 Bączek <i>Exobrychus minutus</i>	J01 Obce gatunki inwazyjne;		Zagrożenie związane z obniżeniem zdolności reprodukcyjnej populacji, na skutek strat w łęgach, będących efektem drapieżnictwa norki amerykańskiej (<i>Mustela vison</i>) oraz szopa (<i>Procyon lotor</i>);
			G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku, rekreacji, uprawiane w plenerze;	Intensyfikacja aktywności turystyczno - rekreacyjnej w obszarze, na skutek rozbudowy infrastruktury lotniskowej (w tym także zaplecza wędkarskiego), skutkującej znaczącym dla populacji płoszeniem i niepokojeniem ptaków w okresie legowym;
			J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska;	Zmniejszenie powierzchni siedliska gatunku w obszarze, na skutek trwałej likwidacji powierzchni szuwaru wysokiego i/lub niskiego w strefie brzegowej jezior oraz innych zbiorników wodnych;

5.	A028 Czapla siwa <i>Ardea cinerea</i>	J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska;		Zmniejszenie powierzchni siedliska gatunku w obszarze, na skutek usunięcia drzewostanu wykorzystywanego jako miejsce rozrodu i regularnego przebywania;
			Nie stwierdzono;	-
6.	A043 Gęgawa <i>Anser anser</i>	I01 Obce gatunki inwazyjne;		Zagrożenie związane z obniżeniem zdolności reprodukcyjnej populacji, na skutek strat w łęgach, będących efektem drapieżnictwa norki amerykańskiej (<i>Mustela vision</i>) oraz szopa (<i>Procyon lotor</i>);
			G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku, rekreacji, uprawiane w plenerze;	Intensyfikacja aktywności turystyczno - rekreacyjnej w obszarze, na skutek rozbudowy infrastruktury lotniskowej (w tym także zaplecza wędkarskiego), skutkującej znaczącym dla populacji płoszeniem i niepokojeniem ptaków w okresie lęgowym;
		J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska;		Zmniejszenie powierzchni siedliska gatunku w obszarze, na skutek trwałej likwidacji powierzchni szwaru wysokiego i/lub niskiego w strefie brzegowej jezior oraz innych zbiorników wodnych;
			C03.03 Produkcja energii wiatrowej; G05.11 Śmierć lub uraz w wyniku kolizji;	Wzrost śmiertelności gatunku na skutek lokalizacji w obszarze lub w bezpośredniej jego bliskości zespołów siłowni wiatrowych;
7.	A053 Krzyżówka <i>Anas platyrhynchos</i> (pop. przelotna)	Nie stwierdzono;	Nie stwierdzono;	-
8.	A060 Podgorzałka <i>Aythya nyroca</i>	Nie ustalono;	Nie ustalono;	-

9.	A067 Gagol <i>Bucephala clangula</i> (pop. lęgowa)	J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska;		Zagrożenie związane z niedoborem odpowiednich miejsc gniazdowania w obszarze tj. drzewostanów powyżej 100 lat, cechujących się wysokim udziałem drzew dziuplastych zlokalizowanych w strefie do 100 m od jeziora i/lub innego zbiornika wodnego;
		G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku, rekreacji, uprawiane w plenerze; G01.03 Pojazdy zmotoryzowane;		Zagrożenie związane z poddaniem zerowisk, a także potencjalnych miejsc rozrodu gatunku - silnej presji antropogenicznej, związanej z turystyką i rekreacją, skutkującej płoszeniem i niepokojeniem ptaków;
		I01 Obce gatunki inwazyjne;		Zagrożenie związane z obniżeniem zdolności reprodukcyjnej populacji, na skutek strat w łęgach, będących efektem drapieżnictwa norki amerykańskiej (<i>Mustela vision</i>) oraz szopa (<i>Procyon lotor</i>);
10.	A067 Gagol <i>Bucephala clangula</i> (pop. przelotna)	Nie stwierdzono;	Nie stwierdzono;	-
11.	A073 Kania czarna <i>Milvus migrans</i>	J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska;		Zagrożenie związane z niedoborem odpowiednich miejsc gniazdowania w obszarze tj. drzewostanów powyżej 100 lat, zlokalizowanych w strefie do 100 m od jeziora i/lub innego zbiornika wodnego;
		G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku, rekreacji, uprawiane w plenerze; G01.03 Pojazdy zmotoryzowane;		Zagrożenie związane z poddaniem zerowisk, a także potencjalnych miejsc rozrodu gatunku - silnej presji antropogenicznej, związanej z turystyką i rekreacją, skutkującej płoszeniem i niepokojeniem ptaków;

			C03.03 Produkcja energii wiatrowej; G05.11 Śmierć lub uraz w wyniku kolizji;	Wzrost śmiertelności gatunku na skutek lokalizacji w obszarze lub w bezpośredniej jego bliskości zespołów siłowni wiatrowych;
12.	A081 Błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i>	Nie stwierdzono;	G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku, rekreacji, uprawiane w plenerze; J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska;	Intensyfikacja aktywności turystyczno-rekreacyjnej w obszarze, na skutek rozbudowy infrastruktury letniskowej (w tym także zaplecza wędkarskiego), skutkującej znaczącym dla populacji płożeniem i niepokojeniem ptaków w okresie legowym; Zmniejszenie powierzchni siedliska gatunku w obszarze, na skutek trwałej likwidacji powierzchni szuwara wysokiego i/lub niskiego w strefie brzegowej jezior oraz innych zbiorników wodnych;
			C03.03 Produkcja energii wiatrowej; G05.11 Śmierć lub uraz w wyniku kolizji;	Wzrost śmiertelności gatunku na skutek lokalizacji w obszarze lub w bezpośredniej jego bliskości zespołów siłowni wiatrowych;
13.	A094 Rybołów <i>Pandion haliaetus</i>	J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska;	G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku, rekreacji, uprawiane w plenerze; G01.03 Pojazdy zmotoryzowane;	Zagrożenie związane z brakiem odpowiednich miejsc gniazdowania w obszarze tj. drzewostanów sosnowych powyżej 150 lat, zlokalizowanych w strefie do 1000 m od jeziora i/lub innego zbiornika wodnego;
			C03.03 Produkcja energii wiatrowej; G05.11 Śmierć lub uraz w wyniku kolizji;	Wzrost śmiertelności gatunku na skutek lokalizacji w obszarze lub w bezpośredniej jego bliskości zespołów siłowni wiatrowych;
			F03.02.03 Chwywanie, trucie, kłusownictwo;	Wzrost śmiertelności gatunku na skutek nielegalnego odstrzału na akwenach zagospodarowanych rybacko;
14.	A125 Lyska <i>Fulica atra</i> (pop. przelotna)	Nie stwierdzono;	Nie stwierdzono;	-
15.	A391 Kormoran <i>Phalacrocorax carbo sinensis</i>	Nie stwierdzono;	Nie stwierdzono;	-

Charakterystyk a obszaru

Obszar specjalnej ochrony ptaków Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry PLB080005 o powierzchni 14 793,3 ha to rozległe obniżenie pomiędzy Wielkopolską a Ziemią Lubuską, tzw. Bruzda Zbąszyńska, rozdzielająca Pojezierze Łagowskie od Pojezierza Poznańskiego. Ponad 30% powierzchni obszaru stanowią wody i powiązane z nimi siedliska takie jak: torfowiska, podmokłe łąki, bagna, szuwary oraz lasy łęgowe i bagienne. Obszar charakteryzuje się skomplikowanym układem hydrograficznym: Obra wcina się w południkowo zorientowaną rynnę, przepływa przez szereg jezior, w tym największe Jez. Zbąszyńskie (742 ha). Jeziora dolin rz. Obry są płytkie (średnia głębokość 1-2 m), dość znacznie zeutrofizowane, otoczone rozległymi obszarami torfowisk niskich i przejściowych, a także lasami łęgowymi. W części północnej obszaru, znajduje się ciąg jezior nieco głębszych i mniej zeutrofizowanych. Lesistość obszaru jest duża, wynosi ok. 45%, z przeważającym udziałem lasów iglastych (borów sosnowych). W ostoi utrzymują się też rozległe połacie łąk i pastwisk. Zaludnienie w tym rejonie jest niewielkie, a w gospodarce dominuje leśnictwo, rolnictwo oraz ekstensywna hodowla ryb (Kondracki 2002, Jermaczek 2010).

Przedmioty ochrony

Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG:

- A229 Zimorodek *Alcedo atthis*;
- A056 Płaskonos *Anas clypeata*;
- A052 Cyraneczka *Anas crecca*;
- A055 Cyranka *Anas querquedula*;
- A051 Krakwa *Anas strepera*;
- A043 Gęgawa *Anser anser*;
- A168 Brodziec piskliwy *Actitis hypoleucos*;

- A054 Rożeniec zwyczajny *Anas acuta*;
- A050 Świstun zwyczajny *Anas penelope*;
- A053 Krzyżówka *Anas platyrhynchos*;
- A041 Gęś białoczerna *Anser albifrons*;
- A039 Gęś zbożowa *Anser fabalis*;
- A059 Głowienka zwyczajna *Aythya ferina*;
- A061 Czernica *Aythya fuligula*;
- A060 Podgorzałka zwyczajna *Aythya nyroca*;
- A067 Gągoł *Bucephala clangula*;
- A149 Biegus zmienny *Calidris alpina*;
- A146 Biegus mały *Calidris temminckii*;
- A224 Lelek zwyczajny *Caprimulgus europaeus*;
- A371 Dziwonia zwyczajna *Carpodacus erythrinus*;
- A136 Sieweczka rzeczna *Charadrius dubius*;
- A030 Bocian czarny *Ciconia nigra*;
- A207 Siniak *Columba oena*;
- A113 Przepiórka zwyczajna *Coturnix coturnix*;
- A038 Łabędź krzykliwy *Cygnus cygnus*
- A036 Łabędź niemy *Cygnus olor*;
- A236 Dzięcioł czarny *Dryocopus martius*;
- A027 Czapla biała *Egretta alba*;
- A125 Łyska zwyczajna *Fulica atra*;
- A123 Kokoszka zwyczajna *Gallinula chloropus*;
- A002 Nur czarnoszyi *Gavia arctica*;
- A001 Nur rdzawoszyi *Gavia stellata*;
- A075 Bielik *Haliaeetus albicilla*;
- A022 Bączek zwyczajny *Ixobrychus minutus*;
- A338 Gąsiorek *Lanius collurio*;
- A184 Mewa srebrzysta *Larus argentatus*;
- A459 Mewa białogłowa *Larus cachinnans*;
- A182 Mewa siwa *Larus canus*
- A183 Mewa żółtonoga *Larus fuscus*
- A179 Mewa śmieszka *Larus ridibundus*
- A292 Brzęczka *Locustella luscinioides*
- A290 Świerszczak zwyczajny *Locustella naevia*
- A246 Lerka *Lullula arborea*
- A270 Słowik szary *Luscinia luscinia*
- A066 Uhla zwyczajna *Melanitta fusca*
- A068 Bielaczek *Mergus albellus*
- A070 Nurogęś *Mergus merganser*
- A073 Kania czarna *Milvus migrans*,
- A074 Kania ruda *Milvus milvus*
- A058 Netta rufina

- A160 Hełmiatka zwyczajna *Numenius arquata*
- A094 Rybołów *Pandion haliaetus*
- A072 Trzmielojad zwyczajny *Pernis apivorus*
- A391 Kormoran zwyczajny *Phalacrocorax carbo sinensis*
- A151 Batalion *Philomachus pugnax*
- A141 Siewnica *Pluvialis squatarola*
- A005 Perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus*
- A118 Wodnik zwyczajny *Rallus aquaticus*
- A336 Remiz zwyczajny *Remiz pendulinus*
- A193 Rybitwa rzeczna *Sterna hirundo*
- A307 Jarzębatka *Sylvia nisoria*
- A004 Perkozek zwyczajny *Tachybaptus ruficollis*
- A161 Brodziec śniady *Tringa erythropus*
- A166 Łęczak *Tringa glareola*
- A164 Kwokacz *Tringa nebularia*
- A165 Samotnik *Tringa ochropus*
- A142 Czajka zwyczajna *Vanellus vanellus*
- A028 czapla siwa *Ardea cinerea*;
- A021 bąk *Botaurus stellaris*;
- A197 rybitwa czarna *Chlidonias Niger*;
- A031 bocian biały *Ciconia ciconia*;
- A081 błotniak stawowy *Circus aeruginosus*;
- A122 derkacz *Crex crex*;
- A238 dzięcioł średni *Dendrocopos medius*;
- A153 kszyc *Gallinago gallinago*;
- A127 żuraw *Grus grus*;
- A119 kropiatka *Porzana porzana*;
- A232 dudek *Upupa epops*.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Standardowych Formularzy Danych dla obszarów Natura 2000

Tabela 10 Charakterystyka parku krajobrazowego znajdującego się na terenie Gminy Miedzichowo

MIEDZICHOWSKI PARK KRAJOBRAZOWY	
Data uznania	1986-04-25
Obecnie obowiązujący akt prawny	Uchwała Nr XIII/256/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 listopada 2019 r. w sprawie Miedzichowskiego Parku Krajobrazowego
Powierzchnia	1432,2800 ha
Położenie (powiaty)	międzyrzecki, nowotomyski
Położenie (gminy)	Miedzichowo (gmina wiejska), Pszczew (gmina wiejska)
Opis celów ochrony	Do szczególnych celów ochrony na terenie Parku należy: 1) ochrona i zachowanie wyraźnie wykształconego krajobrazu polodowcowego;

	<p>2) zachowanie populacji rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk;</p> <p>3) zachowanie naturalnych, cennych ekosystemów wodnych i bagiennych;</p> <p>4) zachowanie cennych ekosystemów leśnych, łąkowych, murawowych oraz zaroślowych;</p> <p>5) utrzymanie struktury przestrzennej terenów z uwzględnieniem swoistych cech miejscowego krajobrazu.</p>
<p style="text-align: center;">Zakazy</p>	<p>Na terenie Parku zabrania się:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018 r. poz. 2081 i poz. 1479; z 2019 r. poz. 630, poz. 1501, poz. 1589, poz. 1712, poz. 1815 i poz. 1914); 2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych; 3) pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu; 4) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych; 5) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej; 6) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od: <ol style="list-style-type: none"> a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych, b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2018 r., poz. 2268, poz. 1722 i poz. 1479; z 2019 r. poz. 125 i poz. 534); <ul style="list-style-type: none"> - z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej; 7) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodnobłotnych; 8) organizowania rajdów motorowych i samochodowych; 9) używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.

Zakazy, o których mowa w ust. 1, nie dotyczą ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy oraz decyzji o warunkach zabudowy obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały.

Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, nie dotyczy ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy obowiązującego w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały.

Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 nie dotyczy:

- 1) samosiewów drzew i krzewów w wieku do 20 lat, nie stanowiących siedlisk przyrodniczych w rozumieniu rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2014 r. poz. 1713) na gruntach rolnych,
- 2) obszarów przeznaczonych pod zabudowę w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy obowiązującego w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały,
- 3) rozbudowy i przebudowy istniejących obiektów budowlanych oraz budowy obiektów budowlanych w miejscu istniejących wcześniej.

Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 6 nie dotyczy:

- 1) obszarów przeznaczonych pod zabudowę w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy obowiązującego w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały,
- 2) rozbudowy i przebudowy istniejących obiektów budowlanych oraz budowy obiektów budowlanych w miejscu istniejących wcześniej.

Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 7 dotyczy naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych.

Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 8 nie dotyczy części Parku obejmującej drogi publiczne.

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://crfop.gdos.gov.pl>

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody, w parku krajobrazowym mogą być wprowadzone następujące zakazy:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 2) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;

- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
  - a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
  - b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne; - z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;
- 8) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 200 m od krawędzi brzegów klifowych oraz w pasie technicznym brzegu morskiego;
- 9) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- 10) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
- 11) prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową;
- 12) utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych;
- 13) organizowania rajdów motorowych i samochodowych;
- 14) używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.

1a. W parku krajobrazowym, w strefach, o których mowa w art. 20 ust. 4 pkt 7, dla terenów:

1) objętych miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego wprowadza się zakazy:

- a) lokalizowania nowych obiektów budowlanych,
- b) zalesiania;

2) nieobjętych miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego wprowadza się zakazy:

- a) lokalizowania nowych obiektów budowlanych,
- b) lokalizowania nowych obiektów budowlanych odbiegających od lokalnej formy architektonicznej,
- c) lokalizowania nowych obiektów budowlanych o wysokości przekraczającej 2 kondygnacje lub 7 m,
- d) zalesiania.

1b. W parku krajobrazowym zakazuje się niszczenia i uszkodzania obiektów o istotnym znaczeniu historycznym i kulturowym wskazanych w planie ochrony dla parku krajobrazowego.

2. Zakazy, o których mowa w ust. 1-1b, nie dotyczą:

- 1) wykonywania zadań wynikających z planu ochrony, zadań ochronnych lub planu zadań ochronnych;
  - 2) wykonywania zadań na rzecz obronności kraju i bezpieczeństwa państwa;
  - 3) prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym;
  - 4) realizacji inwestycji celu publicznego w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zwanej dalej "inwestycją celu publicznego".
3. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, nie dotyczy realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko nie jest obowiązkowe i przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak niekorzystnego wpływu na przyrodę i krajobraz parku krajobrazowego.
- 3a. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, nie dotyczy usunięcia drzewa lub krzewu należącego do IGO stwarzającego zagrożenie dla Unii lub do IGO stwarzającego zagrożenie dla Polski, znajdującego się w obrębie zadrzewienia.
4. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 14, nie dotyczy statków jednostek ratowniczych, jednostek organizacyjnych właściciela wód lub urządzeń wodnych zlokalizowanych na wodach, inspektorów żeglugi śródlądowej, Państwowej i Społecznej Straży Rybackiej, promów w ciągu dróg publicznych, prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej oraz wykonywania zadań z zakresu ochrony przyrody przez Służbę Parku Krajobrazowego.
5. Uchwała, o której mowa w art. 16 ust. 3, może określać odległości mniejsze niż określone w ust. 1 pkt 7 i 8, w sposób prowadzący do zwiększenia swobody w zakresie zagospodarowania i użytkowania terenu.

Tabela 11 Charakterystyka obszarów chronionego krajobrazu znajdujących się na terenie Gminy Miedzichowo

OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU H (MIĘDZYCHÓD)	
Data wyznaczenia	1998-12-29
Obecnie obowiązujący akt prawny	Rozporządzenie Nr 12 Wojewody Gorzowskiego z dnia 24 listopada 1998 r. w sprawie określenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa gorzowskiego
Powierzchnia	32243,0000 ha
Położenie (powiaty)	międzyrzecki, nowotomyski, międzychodzki
Położenie (gminy)	Międzychód (gmina miejsko-wiejska), Przytoczna (gmina wiejska), Miedzichowo (gmina wiejska), Pszczew (gmina wiejska)
Opis wartości przyrodniczej i krajobrazowej	Obszar ten pełni funkcję ochronną dla Pszczewskiego Parku Krajobrazowego i 4 rezerwatów przyrody. Ponad połowę powierzchni obszaru zajmują lasy na słabych siedliskach boru świeżego i boru suchego. Teren ten charakteryzuje duża liczba jezior i urozmaicona rzeźba.

OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU POJEZIERZE SŁAWSKIE, PRADOLINA OBRY I RYNNA ZBĄSZYŃSKA	
Data wyznaczenia	1985-06-28
Obecnie obowiązujący akt prawny	Uchwała Nr VII/49/85 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Zielonej Górze z dnia 21 czerwca 1985 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa zielonogórskiego
Powierzchnia	41700,0000 ha
Położenie (powiaty)	wschowski, międzyrzecki, nowotomyski, wolsztyński, zielonogórski, nowosolski, grodziski
Położenie (gminy)	Kargowa (gmina miejsko-wiejska), Zbąszyń (gmina miejsko-wiejska), Wolsztyn (gmina miejsko-wiejska), Siedlec (gmina wiejska), Kolsko (gmina wiejska), Miedzichowo (gmina wiejska), Sława (gmina miejsko-wiejska), Przemęt (gmina wiejska), Rakoniewice (gmina miejsko-wiejska), Babimost (gmina miejsko-wiejska), Trzciel (gmina miejsko-wiejska)
Opis wartości przyrodniczej i krajobrazowej	Utworzony w celu ochrony i zachowania obszarów o cechach środowiska zbliżonych do naturalnego oraz zapewnienie społeczeństwu warunków do wypoczynku, turystyki i regeneracji sił.
OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU I MIĘDZYRZECZ-TRZCIEL	
Data wyznaczenia	1998-12-29
Obecnie obowiązujący akt prawny	Rozporządzenie Nr 12 Wojewody Gorzowskiego z dnia 24 listopada 1998 r. w sprawie określenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa gorzowskiego
Powierzchnia	39597,0000 ha
Położenie (powiaty)	międzyrzecki, nowotomyski
Położenie (gminy)	Zbąszyń (gmina miejsko-wiejska), Miedzichowo (gmina wiejska), Pszczew (gmina wiejska)
Opis wartości przyrodniczej i krajobrazowej	Obszar obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.
OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU GORZYCKO	
Data wyznaczenia	2003-08-09
Obecnie obowiązujący akt prawny	UCHWAŁA NR XXXIX/593/17 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO z dnia 20 listopada 2017 r. w sprawie obszaru chronionego krajobrazu o nazwie „Gorzycko”
Powierzchnia	9321,5000 ha

<p>Położenie (powiaty)</p>	<p>międzyrzecki, nowotomyski, międzychodzki</p>
<p>Położenie (gminy)</p>	<p>Międzychód (gmina miejsko-wiejska), Przytoczna (gmina wiejska), Miedzichowo (gmina wiejska), Pszczew (gmina wiejska)</p>
<p>Opis wartości przyrodniczej i krajobrazowej</p>	<p>Czynna ochrona ekosystemów Obszaru, realizowana w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej, polega na zachowaniu tradycyjnej leśno-rolniczej mozaiki krajobrazowej.</p> <p>Na terenie Obszaru zakazuje się:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką; 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko; 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych; 4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu; 5) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka; 6) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych; 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej. <p>Zakazy, o których mowa w pkt 2, pkt 4, pkt 5 i pkt 7, nie dotyczą ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego lub miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały.</p> <p>Zakazy, o którym mowa w pkt 4 i pkt 5, nie obowiązują na terenach, na których udokumentowano złoża kopalin.</p> <p>Zakaz, o którym mowa w pkt 5, nie dotyczy budowy, odbudowy, utrzymania, remontu lub naprawy obiektu budowlanego.</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://crfop.gdos.gov.pl>

Na obszarze chronionego krajobrazu zgodnie z ustawą o ochronie przyrody mogą być wprowadzone następujące zakazy:

- zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych,
- wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu,
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwoświszkowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych,
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka,
- likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodnobłotnych,
- budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od: linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych, zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 122 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej,
- lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 200 m od linii brzegów klifowych oraz w pasie technicznym brzegu morskiego,

Na obszarze chronionego krajobrazu, dla terenów objętych miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego i położonych w strefach, o których mowa w art. 23a ust. 1 pkt 1 (ustawy o ochronie przyrody), wprowadza się zakazy: lokalizowania nowych obiektów budowlanych, zalesiania oraz nieobjętych miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego położonych w strefach, o których mowa w art. 23a ust. 1 pkt 1, wprowadza się zakazy: lokalizowania nowych obiektów budowlanych, lokalizowania nowych obiektów budowlanych odbiegających od lokalnej formy architektonicznej, lokalizowania nowych obiektów budowlanych o wysokości przekraczającej 2 kondygnacje lub 7 m, zalesiania.

Na terenie OChK zakazuje się niszczenia i uszkodzenia obiektów o istotnym znaczeniu historycznym i kulturowym wskazanych w uchwale, o której mowa w art. 23a ust. 1.

Na mocy Rozporządzenia nr 52/2001 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 28 grudnia 2001 r. w sprawie uznania za zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Golińskie Góry”, w celu ochrony ciągu wydmy parabolicznych uznano za zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Glińskie Góry” obszar o powierzchni 1141,3018 ha. Na obszarze Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego "Glińskie Góry" zabrania się:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu,
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyłączeniem realizacji projektowanej trasy autostrady A-2, obwodnicy miejskiej Nowego Tomysła oraz gazociągu,
- 3) uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby,
- 4) wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości,
- 5) zaśmiecania terenu,
- 6) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych,
- 7) lokalizacji budownictwa letniskowego poza miejscami wyznaczonymi w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego,
- 8) budowy budynków, budowli, obiektów małej architektury i tymczasowych obiektów budowlanych mogących mieć negatywny wpływ na obiekt chroniony bądź spowodować degradację krajobrazu.

Na terenie Gminy Miedzichowo występuje 21 użytków ekologicznych. Informacje dotyczące poszczególnych użytków ekologicznych przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 12 Zestawienie użytków ekologicznych na terenie Gminy Miedzichowo

Lp.	Data ustanowienia	Nazwa	Rodzaj użytku	Powierzchnia [ha]	Opis celów ochrony	Lokalizacja
1.	2005-09-13	Jezioro Pąchowskie	naturalny zbiornik wodny	12,23	Ochroną cennych, podmokłych obszarów śródleśnych z wieloma stanowiskami chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt.	Nadleśnictwo Bolewice, oddział 362 wydział b, c, j
2.	2005-09-13	Torfowisko przejściowe i mechowisko	torfowisko	2,81		Nadleśnictwo Bolewice, oddział 374 wydział c, d
3.	2005-09-13	Torfowisko koło wieży		2,73		Nadleśnictwo Bolewice, oddział 386 wydział g
4.	2008-08-28	Podmokła łąka	siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków	1,03	Ochrona cennych, podmokłych obszarów śródleśnych ze stanowiskami chronionych gatunków roślin.	Nadleśnictwo Bolewice, oddział 426 wydział c
5.	2008-08-28	Kompleks terenów podmokłych		1,88		Nadleśnictwo Bolewice, oddział 424 wydział a, i, j
6.	2009-07-07	Podmokła łąka		0,95		Ochrona cennych, przyrodniczo podmokłych obszarów śródleśnych
7.	2010-01-23	Teren podmokły	bagno	0,50	Ochrona cennych przyrodniczo podmokłych obszarów śródleśnych ze stanowiskami chronionych gatunków roślin.	Nadleśnictwo Bolewice, oddział 47 wydział d
8.	2010-01-23	Zalesione zagłębienie	bagno	1,03		Nadleśnictwo Bolewice, oddział 113 wydział j
9.	2010-01-23	Śródleśne bagno	bagno	0,66		Nadleśnictwo Bolewice, oddział 397 wydział c
10.	2014-05-24	Bagno	bagno	0,86	Ochrona cennych, przyrodniczo podmokłych obszarów śródleśnych	Nadleśnictwo Bolewice, oddział 121 wydział b
11.	2014-07-09	Półotwarta powierzchnia leśna	siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków	0,30	Ochrona cennych, przyrodniczo podmokłych obszarów śródleśnych	Nadleśnictwo Bolewice, oddział 356 wydział d

Lp.	Data ustanowienia	Nazwa	Rodzaj użytku	Powierzchnia [ha]	Opis celów ochrony	Lokalizacja
12.	2014-07-09	Mokrzyzna przy autostradzie	siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków	2,67	Ochrona cennych, przyrodniczo podmokłych obszarów śródleśnych	Nadleśnictwo Bolewice, oddział 298 wydział g, h, i, j, k, l, m, n, oddział 299 wydział c
13.	2014-07-09	Mokrzyzna II		10,36		Nadleśnictwo Bolewice, oddz. 234 wydział i, j, k, l, oddział 235 wydział a, f, i, j, k, l, oddział 236 wydział c, d
14.	2014-05-24	Bagno śródleśne	bagno	1,00		Nadleśnictwo Bolewice, oddział 95 wydział f
15.	2014-05-24	Śródleśne oczko wodne	śródleśne oczko wodne	0,26		Nadleśnictwo Bolewice, oddział 94 wydział j
16.	2002-06-29	nie nadano nazwy	siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków	21,6		Nadleśnictwo Bolewice, oddział 46 wydział b, oddział 46A wydział a, b, c, oddział 47 wydział f, g, h, oddział 66 wydział d, oddział 76 wydział a, d
17.	2003-11-22	nie nadano nazwy		0,91	Nadleśnictwo Bolewice, oddział 257 wydział j	

Lp.	Data ustanowienia	Nazwa	Rodzaj użytku	Powierzchnia [ha]	Opis celów ochrony	Lokalizacja
18.	2003-11-22	nie nadano nazwy	bagno	1,45		Nadleśnictwo Bolewice, oddział 186 wydział c
19.	2005-09-13	Mokrzyzny I	siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków	18,12	Ochrona cennych, podmokłych obszarów śródleśnych z wieloma stanowiskami chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt. Ochrona cennych, podmokłych obszarów śródleśnych z wieloma stanowiskami chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt	Nadleśnictwo Bolewice, oddział 257 wydział k, oddział 258 wydział g, oddział 278 wydział n, o, oddział 279 wydział c, d, oddział 299 wydział d, f
20.	2005-09-13	Śródleśne bagno	bagno	4,08		Nadleśnictwo Bolewice, oddział 222 wydział b
21.	2017-03-04	Jezioro Silna Mała	naturalny zbiornik wodny	3,11		Położone na terenie oddziału leśnego 408c - Leśnictwa Królewiec. Jezioro stanowi część działki o nr 381 w obrębie ewidencyjnym Silna Nowa

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2027 z perspektywą do roku 2030

Zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody (wgląd w dniu 11.06.2023 r.) prowadzonym przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska na terenie Gminy Miedzichowo znajduje się 25 pomników przyrody. Szczegółowy wykaz pomników przyrody oraz ich lokalizację przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 13 Wykaz pomników przyrody ustanowionych na terenie Gminy Miedzichowo

Lp.	Data ustanowienia	Typ pomnika	Rodzaj twor	Gatunek	Wysokość [m]	Pierśnica [cm]	Obwód [cm]	Lokalizacja
1.	2003-12-24	jednoobiektowy	drzewo	Lipa drobnolistna - Tilia cordata -	35	170	534	w granicach użytku ekologicznego, w oddz. 186 d Leśnictwa Lewice, Nadleśnictwo Bolewice
2.	1956-08-26	wieloobiektowy	grupa drzew	Dąb szypułkowy - Quercus robur -	23	644	205	Leśny Folwark - Szklarka Trzcielska
				Dąb szypułkowy - Quercus robur -	21	471	150	
				Dąb szypułkowy - Quercus robur -	22	503	160	
3.	1991-12-13	jednoobiektowy	drzewo	Lipa drobnolistna - Tilia cordata -	20	208	653	Nadleśnictwo Trzciel, Leśnictwo Łęczno - oddział 219
4.	1991-12-13	wieloobiektowy	grupa drzew	Dąb szypułkowy - Quercus robur -	22	305	97	Nadleśnictwo Bolewice, Leśnictwo Osetna - oddział 14a
				Dąb szypułkowy - Quercus robur -	23	412	131	
5.	1991-12-13	jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	25	189	594	Silna Nowa - działka 324/2
6.	1991-12-13	jednoobiektowy	drzewo	Lipa drobnolistna - Tilia cordata -	27	154	484	Nadleśnictwo Bolewice, Leśnictwo Królewiec - oddział 323 d
7.	2000-10-11	jednoobiektowy	drzewo	Sosna zwyczajna - Pinus sylvestris -	22	86	270	Posesja - Łęczno 5

Lp.	Data ustanowienia	Typ pomnika	Rodzaj twor	Gatunek	Wysokość [m]	Pierśnica [cm]	Obwód [cm]	Lokalizacja
8.	2000-10-11	jednoobiektowy	drzewo	Lipa drobnolistna - Tilia cordata -	18	100	314	Łęczno - działka 189
9.	2009-11-04	jednoobiektowy	drzewo	Lipa drobnolistna - Tilia cordata -	21	204	641	Leśnictwo Lewice - oddział 186 g
10.	2009-11-04	jednoobiektowy	drzewo	Lipa drobnolistna - Tilia cordata -	23	153	481	Leśnictwo Leśny Folwark - oddział 359 b
11.	2009-11-04	jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	27	130	408	Leśnictwo Królewiec - oddział 390 m
12.	2009-11-04	jednoobiektowy	drzewo	Lipa drobnolistna - Tilia cordata -	24	110	346	Leśnictwo Grudna - oddział 1 c
13.	2009-11-04	jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	25	118	371	Leśnictwo Grudna - oddział 155 b
14.	2009-11-04	jednoobiektowy	drzewo	Lipa szerokolistna - Tilia platyphyllos -	24	118	371	Leśnictwo Szklarka - oddział 58
15.	2009-11-04	jednoobiektowy	drzewo	Lipa drobnolistna - Tilia cordata -	21	123	386	Leśnictwo Szklarka - oddział 96 j
16.	2009-11-04	jednoobiektowy	drzewo	Lipa drobnolistna - Tilia cordata -	25	151	474	Leśnictwo Szklarka - oddział 147 a
17.	2009-11-04	wielobiektowy	grupa drzew	Lipa drobnolistna - Tilia cordata -	24	254	81	Leśnictwo Bolewice - oddział 210 j
				Lipa drobnolistna - Tilia cordata -	24	427	136	
18.	2009-11-04	jednoobiektowy	drzewo	Buk pospolity - Fagus sylvatica -	29	111	349	Leśnictwo Bolewice - oddział 234 m

Lp.	Data ustanowienia	Typ pomnika	Rodzaj twor	Gatunek	Wysokość [m]	Pierśnica [cm]	Obwód [cm]	Lokalizacja
19.	2009-11-04	jednoobiektowy	drzewo	Buk pospolity - Fagus sylvatica	28	97	305	Leśnictwo Bolewice - oddział 234 m
20.	2009-11-04	wieloobiektowy	grupa drzew	Lipa drobnolistna - Tilia cordata -	21	210	67	Leśnictwo Bolewice - oddział 239 i
				Wiąz pospolity - Ulmus minor	23	380	121	
				Kasztanowiec zwyczajny Aesculus hippocastanum	19	245	78	
				Lipa drobnolistna - Tilia cordata -	23	308	98	
21.	2008-11-26	jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	19	121	380	Zachodzko nr 5
22.	2008-11-26	wieloobiektowy	grupa drzew	Dąb szypułkowy - Quercus robur	24	258	82	Zachodzko nr 5
				Dąb szypułkowy - Quercus robur	24	239	76	
				Dąb szypułkowy - Quercus robur	25	239	76	
				Dąb szypułkowy - Quercus robur	25	188	60	
				Dąb szypułkowy - Quercus robur	25	254	81	
				Dąb szypułkowy - Quercus robur	25	368	117	
				Dąb szypułkowy - Quercus robur	25	292	93	

Lp.	Data ustanowienia	Typ pomnika	Rodzaj twor	Gatunek	Wysokość [m]	Pierśnica [cm]	Obwód [cm]	Lokalizacja
23.	2018-07-03	wieloobiektowy	aleja	Aleja Lipowa w Jabłonce Starej. 30 Lip drobnolistnych - <i>Tilia cordata</i>				Działka nr 183/1 w miejscowości Jabłonka Stara
24.	2018-01-12	wieloobiektowy	aleja	Aleja Lipowa - Pocztowy Trakt. Drzewa w ilości 178 stanowią twór przyrody o szczególnej wartości przyrodniczej. Przede wszystkim odznaczają się okazałymi rozmiarami, wyróżniającymi je wśród innych tworów przyrody występujących na obszarze gminy.				Działka nr 69 i 83 w miejscowości Piotry
25.	2017-10-14	jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	bd	92	290	miejscowość Silna Nowa na działce nr 319/1 stanowiącej własność Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Bolewice

Źródło: <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/>

Zgodnie z art. 45 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz. U. z 2022 r., poz. 916 ze zm.), w stosunku do pomnika przyrody, stanowiska dokumentacyjnego, użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo-krajobrazowego mogą być wprowadzone następujące zakazy:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 3) uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 5) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- 6) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;

- 7) zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- 8) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 9) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 10) zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;
- 11) umieszczania tablic reklamowych.

Zakazy, o których mowa powyżej nie dotyczą:

- 1) prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;
- 2) realizacji inwestycji celu publicznego w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;
- 3) zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa;
- 4) likwidowania nagłych zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego i prowadzenia akcji ratowniczych.

Korytarz ekologiczny to obszar umożliwiający migrację roślin, zwierząt lub grzybów. Do najważniejszych funkcji korytarzy ekologicznych zalicza się:

- zmniejszenie stopnia izolacji poszczególnych płatów siedlisk i ułatwianie przemieszczania się organizmów pomiędzy nimi,
- zwiększenie przepływu genów pomiędzy płatami siedlisk, zapobiegające utracie różnorodności genetycznej,
- obniżenie śmiertelności, szczególnie wśród osobników młodych, wypartych z płatów dogodnych siedlisk wskutek zachowań terytorialnych.

Właściwa struktura (rodzaj i liczba siedlisk, szerokość, rzeźba terenu) korytarza ekologicznego zależy bezpośrednio od wymagań gatunku lub grupy zwierząt, przez które jest wykorzystywany. Im większe i bardziej mobilne jest zwierzę, tym szerszych i dłuższych korytarzy wymaga do odpowiedniego bytowania. Korytarze ekologiczne mogą być ciągłe lub przerywane oraz mieć kształt: liniowy, pasowy, sieciowy lub tzw. przystanków "stepping stone habitats". Te ostatnie, zwane "łańcuchami siedlisk pomostowych", pełnią równie użyteczną rolę dla migracji organizmów, jak korytarze o charakterze ciągłym.

Opracowanie mapy przebiegu korytarzy ekologicznych w Polsce powstawało w dwóch etapach:

- etap I - w 2005 r. na zlecenie Ministerstwa Środowiska opracowano mapę sieci korytarzy dla obszarów Natura 2000 z uwzględnieniem potrzeb ochrony kluczowych gatunków dużych ssaków;
- etap II - w 2011 r. we współpracy z Pracownią na rzecz Wszystkich Istot (w ramach projektu ze środków EEA/EOG) opracowano kompletną mapę korytarzy istotnych dla

populacji dużych ssaków leśnych oraz spójności siedlisk leśnych i wodno-błotnych w skali krajowej i kontynentalnej.

Głównym założeniem merytorycznym było opracowanie mapy korytarzy o charakterze multifunkcyjnym - przeznaczonych dla możliwie największej liczby gatunków i łączących różnorodne siedliska przyrodnicze, zwłaszcza podlegające ochronie w ramach sieci Natura 2000. Podstawowym celem opracowania mapy było stworzenie praktycznego narzędzia dla ochrony siedlisk i gatunków zagrożonych fragmentacją środowiska, wykorzystywanego w planowaniu przestrzennym i projektowaniu inwestycji liniowych. Zgodnie z mapą przebiegu korytarzy ekologicznych w Polsce opracowaną przez Zakład Badania Ssaków PAN w Białowieży pod kierownictwem prof. dr. hab. Włodzimierza Jędrzejewskiego na terenie gminy Miedzichowo zlokalizowany jest jeden korytarz ekologiczny: Lasy Zachodniej Wielkopolski.⁸

3.4.10. Zapobieganie poważnym awariom

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska prowadzi rejestr zakładów dużego i zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Zgodnie z danymi Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu na terenie Gminy Miedzichowo nie występują zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii (ZZR) ani zakłady o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR).

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu prowadzi rejestr poważnych awarii. Zgodnie z nim, w latach 2010-2022 na terenie województwa wielkopolskiego doszło do 9 poważnych awarii przemysłowych. Na terenie Gminy Miedzichowo nie doszło do żadnej awarii mającej znamiona poważnej awarii przemysłowej.

---

⁸ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2027 z perspektywą do roku 2030

4. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu

Na podstawie powyższego opisu stanu środowiska określono najważniejsze zagrożenia środowiska mogące mieć charakter naturalny lub antropogeniczny. Rodzaj i intensywność zagrożeń jest ściśle związana ze specyfiką danego obszaru, tj. rozwojem gospodarczym w powiązaniu z warunkami fizyczno-geograficznymi. Główne zagrożenia środowiska na terenie Gminy Miedzichowo związane są z działalnością człowieka oraz z wykorzystywaniem i przetwarzaniem zasobów przyrody. Źródłem presji na środowisko są poszczególne dziedziny gospodarki oraz codzienne bytowanie mieszkańców.

Tabela 14 Zagrożenia/problemy istotne z punktu widzenia ochrony środowiska występujące na terenie Gminy Miedzichowo

OBSZAR	ZAGROŻENIE/PROBLEM
Ochrona klimatu i jakość powietrza	Przekroczenia poziomów dopuszczalnych zanieczyszczeń powietrza (benzo(a)pirenu) - głównym źródłem jest spalanie w indywidualnych systemach grzewczych paliw stałych (węgla, koks, drewna) oraz odpadów (kartony, odpady organiczne, butelki PET), a także niezadawalający stan techniczny tychże kotłów. Dodatkowo ww. problem potęguje wzmożony ruch samochodowy, z którego wynika również uciążliwość dla mieszkańców w postaci hałasu drogowego.
Zagrożenie hałasem	Hałas komunikacyjny, który wpływa nie tylko na degradację środowiska naturalnego, ale również negatywnie oddziałuje na zdrowie i komfort życia ludzi (głównie hałas drogowy i kolejowy – duże natężenie ruchu ze względu na lokalizację dróg wojewódzkich nr 160 i 305, drogi krajowej nr 92 a także autostrady A2).
Pola elektromagnetyczne	Zwiększenie ilości źródeł pól elektromagnetycznych oraz zwiększenie ich koncentracji - rozwój telekomunikacji i zwiększająca się liczba stacji bazowych telefonii komórkowej (w tym wprowadzanie technologii 5G).
Gospodarowanie wodami	Zła jakość wód powierzchniowych - wszystkie JCWP występujące w granicach Gminy Miedzichowo mają zły stan wód, natomiast w ocenie ryzyka nieosiągnięcia celów wszystkie występują jako zagrożone. Wysoki stopień zagrożenia powodziowego - zgodnie z mapami ryzyka powodziowego obszary występowania zagrożenia powodzią występują głównie wzdłuż rzeki Obra. Dla tych terenów opracowano mapy zagrożenia powodziowego oraz mapy ryzyka powodziowego.

	<p>Zagrożenie suszą oraz degradacja ilościowa zasobów wodnych</p> <p>- Gmina Miedzichowo zgodnie z Planem przeciwdziałania skutkom suszy w regionie wodnym Warty jest zagrożona suszą w stopniu znacznym.</p>
<p>Gospodarka wodno-ściekowa</p>	<p>Niski stopień zwodociągowania i skanalizowania – Gmina Miedzichowo jest zwodociągowana w 76,1% i skanalizowana w 66,7%.</p> <p>Duża ilość zbiorników bezodpływowych na terenie Gminy (389 zbiorników bezodpływowych).</p>
<p>Zasoby geologiczne i gleby</p>	<p>Na terenie Gminy Miedzichowo występują złoża piasków i żwirów.</p> <p>Prawie 86% gleb występujących na terenie Gminy Miedzichowo to grunty orne klasy III.</p>
<p>Gospodarowanie odpadami</p>	<p>Wysoka ilość wyrobów zawierających azbest – pomimo działań zmierzających do ich likwidacji, w dalszym ciągu na terenie Gminy odnotowano dużą ilość wyrobów do unieszkodliwienia (do czerwca 2023 roku unieszkodliwiono 204 005 Mg azbestu, natomiast do unieszkodliwienia zostało jeszcze 387 865 Mg).</p> <p>Duży udział odpadów zmieszanych w łącznej masie odebranych odpadów komunalnych - w 2022 roku z terenu Gminy Miedzichowo odebrano 1441,62 Mg odpadów komunalnych. Zdecydowanie największy udział w łącznej masie odebranych odpadów komunalnych posiadały niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne.</p>
<p>Zasoby przyrodnicze</p>	<p>Presja turystyczna, urbanizacyjna i rekreacyjna na obszary cenne przyrodniczo.</p>
<p>Zagrożenie poważnymi awariami</p>	<p>Na terenie Gminy Miedzichowo nie występują zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii (ZZR) ani zakłady o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR). Awarie są zdarzeniami trudnymi do przewidzenia, stąd konieczne jest doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego, wpojenie zasad postępowania mieszkańcom na wypadek wystąpienia awarii oraz utrzymanie infrastruktury umożliwiającej podjęcie działań w przypadku zaistnienia awarii.</p>

Źródło: opracowanie własne

5. Przewidywane oddziaływanie na środowisko

Realizacja inwestycji zaplanowanych w ramach „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033” wiąże się z przejściowym i krótkotrwałym negatywnym oddziaływaniem na środowisko, głównie na etapie realizacji zaplanowanych przedsięwzięć. Po realizacji inwestycji teren zostanie uprzątnięty. Pozytywny wpływ na elementy środowiska przyrodniczego zaobserwuje się po zakończeniu prac budowlanych. Ocenę wpływu poszczególnych działań na elementy środowiska przyrodniczego wykonano w formie opisowej wraz z merytorycznym uzasadnieniem.

Działania zaplanowane w ramach GPR zostały przeanalizowane w aspekcie oddziaływania na następujące komponenty środowiska: różnorodność biologiczna, ludzie, zwierzęta, rośliny, woda, powietrze, powierzchnia ziemi, krajobraz, klimat (w tym mikroklimat), klimat akustyczny, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne, obszary chronione, cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000. Szczegółową analizę przedstawiono poniżej.

5.1. Różnorodność biologiczna, fauna i flora, obszary chronione oraz cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000

Prace termomodernizacyjne stanowią zagrożenie dla ptaków gniazdujących w budynkach (np. jaskółki, wróble) oraz dla nietoperzy. Dlatego też przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację budynków pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków i nietoperzy. Prace termomodernizacyjne powinny być prowadzone poza okresem lęgowym ptaków, tj. poza okresem od 1 marca do 31 sierpnia, a po przeprowadzeniu prac lub w ich trakcie należy instalować budki lęgowe. Zadanie to na etapie budowy będzie wiązało się z krótkookresowym negatywnym oddziaływaniem w zakresie hałasu oraz ilości wytwarzanych odpadów. W dłuższym horyzoncie czasowym będzie oddziaływać pozytywnie, w sposób pośredni na jakość powietrza, klimat, zasoby naturalne. Wyżej wymienione działania będą miały bezpośredni i pozytywny wpływ na jakość powietrza atmosferycznego oraz na wpływ na zdrowie ludzi.

Z uwagi na konieczność prac ziemnych wystąpić może bezpośrednio, krótkoterminowe, negatywne oddziaływanie na roślinność występującą w rejonie inwestycji (głównie na strefę korzeniową drzew). Z uwagi na charakter działań, wystąpić mogą chwilowe, negatywne oddziaływania na elementy biotyczne (np. niszczenie siedlisk roślin i zwierząt). W ogólnym rozrachunku, korzyści wynikające z uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej są o wiele większe. Jednym ze sposobów na uczynienie gminy przyjaznej dla mieszkańców jest zielona infrastruktura. Zieleń aktualnie określana jest często mianem „zielonej infrastruktury”, ponieważ dokładnie tak jak infrastruktura techniczna, pełni bardzo istotną rolę dla poprawy warunków życia, podnosząc jego komfort. Zieleń pełni także funkcję klimatyczną, bowiem duże powierzchnie terenów zieleni wysokiej, parkowej, a także lasy miejskie ograniczają efekt „wyspy ciepła”, który bywa szczególnie uciążliwy w trakcie letnich upałów. Wówczas różnica temperatur między centrami miast, gdzie tej zieleni jest stosunkowo mało, a przedmieściami, gdzie jest jej więcej, może dochodzić nawet do 4 st. C. Kluczowe są również drzewa – będące

jednym z głównym elementów zielonej infrastruktury. Stanowią one nie tylko schronienie przed promieniami słonecznymi, ale także ochładzają. Drzewa produkują tlen, obniżają temperaturę, nawilżają i oczyszczają powietrze, a także ułatwiają retencjonowanie wody. Pozytywnie wpływają też na nasze samopoczucie.

Najgroźniejszymi dla życia drzew są wszystkie te czynniki, które negatywnie wpływają na rozwój ich korzeni. Nie wolno dopuścić aby wokół drzew sąsiadujących z planowaną inwestycją doszło do zmiany poziomu gruntu ani zagęszczenia gleby, wskutek składowania materiałów budowlanych pod drzewami. Należy również pamiętać, aby zabezpieczyć drzewa przed zmianą właściwości chemicznych gleby przez zanieczyszczenie wodą używaną na budowie np. z wapnem i cementem. Podczas prac inwestycyjnych sąsiadujących z drzewami należy pamiętać o zastosowaniu rozwiązań zapewniających ochronę drzew i gleby tj. zastosowanie ogrodzenia tymczasowego strefy ochrony drzew (SOD) - wyznaczonej przez inspektora nadzoru dendrologicznego, zastosowanie murków oporowych na granicy SOD w celu zachowania oryginalnego poziomu gruntu, zabezpieczenie konarów i pni (nie należy wycinać całych konarów, ogławiać ani podkrzesywać koron drzew). W przypadku konieczności pozostawienia otwartej ściany wykopu w SOD, na czas robót budowlanych, konieczne jest zamontowanie ekranu korzeniowego w celu ochrony przed przesuszeniem i przemarznięciem korzeni żywicielskich. Należy pamiętać że ochrona systemu korzeniowego jest konieczna dla przyszłego stanu zdrowia, wzrostu i bezpieczeństwa drzew. (Suchocka M., 2016, Organizacja prac budowlanych na terenach zadrzewionych, Warszawa). Inwestor zobowiązany jest do przestrzegania art. 75 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556, ze zm.), tj. uwzględnienia ochrony środowiska w trakcie prac budowlanych. Zapisy ustawy Prawo ochrony środowiska zobowiązują inwestora do oszczędnego korzystania z terenu w trakcie przygotowywania i realizacji inwestycji oraz ochrony gleby, zieleni, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych. Zgodnie z art. 75 ust. 2 ww. ustawy wykorzystywanie i przekształcanie elementów przyrodniczych przy prowadzeniu prac budowlanych dopuszcza się wyłącznie w takim zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z realizacją inwestycji. Aby zmniejszyć śmiertelność zwierząt, często instaluje się siatki zabezpieczające przy drogach, szczególnie o większych dopuszczalnych maksymalnych prędkościach poruszania się pojazdów. Instalowanie siatek i innych zabezpieczeń uniemożliwia migrację zwierząt.

Elektrownie fotowoltaiczne służą do bezpośredniej konwersji energii promieniowania słonecznego na energię elektryczną. Jest to jedyna technologia konwersji energii, która jest w pełni pasywna. Zjawisko konwersji fotowoltaicznej jest bezgłośnie, bezwibracyjne oraz nie posiadające skutków ubocznych. Praca paneli fotowoltaicznych w fazie eksploatacji nie zanieczyszcza powietrza oraz nie wytwarza odpadów. Poza okresową obsługą konserwacyjną oraz pracami pobocznymi (koszenie traw wokół paneli), praca farmy fotowoltaicznej odbywa się bezobsługowo, bez udziału człowieka. Oddziaływanie może powstawać jednak poprzez wprowadzenie nowego elementu do krajobrazu, co spowoduje zmniejszenie niewielkiej powierzchni. Może to być również bariera migracyjna dla zwierząt. W celu ograniczenia takiego oddziaływania zakłada się lokalizację inwestycji związanych z panelami fotowoltaicznymi w postaci punktowych urządzeń na budynkach użyteczności publicznej i mieszkalnych. Kluczowy w tym przypadku może być wpływ na ptaki. Jednym ze skutków oddziaływania paneli fotowoltaicznych na ptaki, mogą być liczne kolizje z takimi instalacjami. Panele odbijają

nieboskłon lub imitują wodę, co prowadzi do masowego zderzenia przy próbie lądowania lub lotu. Zdarza się również, że ptaki drapieżne w pogoni za ofiarą, wlatują z dużą prędkością w panele, które imitują niebo. Innym zagrożeniem ze strony energetyki słonecznej jest przypadkowe wlatywanie ptaków w strefy przepływu energii słonecznej. W takich strefach, temperatura może sięgać nawet 500-800°C, przy czym pióra ptaków ulegają zniszczeniu już w temperaturze 160°C. W wyniku tak wysokich temperatur następuje śmierć lub trwała niezdolność do lotu. Panele w przeciwieństwie do turbin wiatrowych nawet gdy w danej chwili nie są używane – generują ciepło i zagrażają ptakom. Problem odbicia może również dotyczyć owadów składających jaja w wodzie (np. jętki, widelnice), które również mogą traktować kolektory jako obiekty wodne i składać na nich jaja, co w efekcie może oznaczać znaczny spadek sukcesu rozrodczego owadów, a co za tym idzie ograniczenie zasobów pokarmowych dla ptaków. W związku z powyższym zaleca się stosowanie powłok antyrefleksyjnych, które zmniejszą współczynnik odbicia światła od powierzchni ogniw, jednocześnie zwiększając absorpcję promieniowania słonecznego i poprawiając parametry elektryczne ogniw. Powłoka antyrefleksyjna eliminuje efekt tafla wody. W celu zapobiegania, ograniczania lub kompensacji przyrodniczej oddziaływań na środowisko zaleca się także zastosowanie proekologicznej technologii prac budowlanych, dobór technologii oraz parametrów technicznych planowanych elektrowni ograniczający wpływ na środowisko.

Wprowadzenie odnawialnych źródeł energii mimo wprowadzenia w teren nowych instalacji i powstanie hałasu przy pracach budowlanych w konsekwencji przyczyni się do zmniejszonego zapotrzebowania na energię z konwencjonalnych źródeł energii. Zmniejszy się więc emisja zanieczyszczeń do atmosfery szkodliwych substancji powstałych np. przy spalaniu węgla kamiennego.

Dla obszarów najbardziej cennych pod względem bioróżnorodności konieczne jest opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które w szczególności będą określać wymogi zagospodarowania terenu względem wymogów ochrony środowiska (doliny rzeczne, tereny leśne).

Planowane w Gminnym Programie Rewitalizacji działania w odniesieniu do form ochrony przyrody będą wyłącznie pozytywne. Jedynie w trakcie prac budowlanych mogą pojawiać się pośrednie, krótkoterminowe, negatywne chwilowe oddziaływania na przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny. Oddziaływania te mogą dotyczyć powstania hałasu, przekształcenia rzeźby terenu czy zmiany stosunków wodnych w pobliżu obszarów chronionych. Może być to związane np. z rozwojem inwestycji. Biorąc jednak pod uwagę ich charakter będą one wpływały pozytywnie na stan środowiska przyrodniczego i w dalszej perspektywie nie wpłyną negatywnie na obszary chronione.

W ostatnich latach wskazuje się na efekty globalnego ocieplenia, dlatego w planowanych działaniach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033 należy uwzględnić również zachodzące zmiany klimatu. Nie są one obojętne dla bioróżnorodności. Zmiany klimatu zachodzące w strefie klimatu umiarkowanego przejawiają się przyspieszeniem wiosny i zmianami rozkładu temperatur latem. Wcześniej kwitną wiosenne

kwiaty, przyspieszona jest pora godów płażów, ptaki zakładają gniazda o kilkanaście dni wcześniej. Zauważalne jest przyspieszenie wegetacji wczesną wiosną, a następnie jej wcześniejsze zamieranie jesienią. Zmiany klimatyczne wpływają i wpływać będą, na zasięg i rozmieszczenie gatunków, ich cykle rozrodcze, okresy wegetacji i interakcje ze środowiskiem. Jednakże różne gatunki i siedliska różnie reagują na zmiany klimatyczne – niektóre europejskie gatunki mogą na nich skorzystać, inne – mogą znacznie ucierpieć. Większość prognoz zmian klimatu opiera się o zmiany średnich wartości parametrów klimatycznych tj.: opady, temperatura, kierunek wiatru. Warto jednak zaznaczyć, że często zmiany w zasięgu, wielkości populacji, parametrach rozrodu, a w konsekwencji – całej bioróżnorodności, wynikają ze zmiany frekwencji i amplitudy zjawisk ekstremalnych, takich jak powodzie, wichury, ulewy. Zjawiska ekstremalne wpływające na parametry biologiczne populacji, a w konsekwencji na bioróżnorodność, mogą oddziaływać znacznie intensywniej niż przewiduje to większość współczesnych modeli.

Wszystkie działania proponowane w ramach GPR mają na celu służyć ochronie przyrody, nawet jeżeli będzie konieczne krótkotrwałe przekształcenie jednego z komponentów środowiska, np. podczas prac inwestycyjnych, budowlanych. Będą one przeprowadzane z uwzględnieniem wszystkich zasad ustawy o ochronie przyrody.

Działania inwestycyjne prowadzone na terenach objętych formami ochrony przyrody muszą być tak prowadzone, aby nie naruszać przedmiotu ich ochrony oraz nie wpływać znacząco negatywnie na integralność tych obszarów, także w skali ponadregionalnej. Wszystkie plany i inwestycje, które nie będą wywierały istotnie negatywnego wpływu na obszary chronione, są dopuszczalne. Nawet w razie stwierdzenia znacząco negatywnego oddziaływania na obszary chronione nie wyklucza się w bezwzględny sposób możliwości zrealizowania przedsięwzięcia czy przyjęcia planu. Odpowiednie władze mogą zezwolić na takie przedsięwzięcie lub plan, jeśli realizuje on wymogi nadrzędnego interesu publicznego, a interes ten nie może być osiągnięty w inny sposób. Każde działanie, które powodowałoby znaczący negatywny wpływ musi uwzględniać konieczność przeprowadzenia działań kompensacyjnych lub przynajmniej działania mające zminimalizować to oddziaływanie.

Dla przedstawienia obszarów, które należy w szczególności chronić, ze względu na występującą w ich rejonie faunę i florę oraz ze względu na to, że stanowią cenne siedliska (np. kompleksy leśne, doliny cieków), żerowiska lub trasy przelotów. Wszelkie inwestycje na tych terenach powinny być szczegółowo przeanalizowane pod kątem ich wpływu na faunę i florę w ujęciu lokalnym i regionalnym.

Ze względu na wzmożone wykorzystywanie przez ptaki przestrzeni powietrznej wokół miejsc, w których się gromadzą (miejsca odpoczynku, żerowiska, noclegowiska) wyznaczono wokół nich strefy buforowe o szerokości do około 2 km. W sytuacji, w której lokalizacja żerowisk ptaków została dobrze rozpoznana i stwierdzono, że znajduje się ona dalej niż 2 km od zbiornika wodnego będącego noclegowiskiem, wyznaczono strefę o większej szerokości obejmującej także żerowiska. Zasadniczo strefy buforowe wyznaczano w przypadku zbiorników wodnych. W niektórych przypadkach dla zabezpieczenia miejsc dolotowych bądź żerowisk ptaków, wyznaczano je również wokół obszaru Natura 2000 (najczęściej tylko w przypadku jego

fragmentu). Dotyczy to głównie fragmentów, gdzie granica obszaru biegnie po zbiornikach wodnych bądź po granicy lasu. Ostoje ptaków wyznaczano niezależnie od istniejących już obszarowych form ochrony przyrody.

W celu uniknięcia nieumyślnego niszczenia siedlisk gatunków należy przed przystąpieniem do prac dokonać obserwacji lokalizacji inwestycji pod kątem występowania gatunków chronionych. Dla złagodzenia negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze należy unikać prowadzenia prac w okresie lęgowym oraz rozrodczym. W miarę posiadanych możliwości powinno się umożliwić ptakom gniazdowanie np. poprzez powieszenie budek lęgowych lub pozostawienie/stworzenie miejsc korzystnych do zakładania gniazd.

Wskazanych powyżej danych nie można jednak traktować jako wytycznych do obszarów koniecznych do wyłączenia z jakiegokolwiek zainwestowania. Zwraca się jedynie uwagę na tereny, które charakteryzują się dużą bioróżnorodnością i dlatego każde działanie w ich rejonie musi być dokładnie przeanalizowane pod kątem oddziaływań środowiskowych.

W przypadku obszarów Natura 2000 mogą one być chronione w różny sposób – gospodarka człowieka nie musi być w ogóle ograniczana, a niekiedy nawet dla zachowania ekosystemów półnaturalnych, wspiera się pewne jej formy. Ochrona musi być po prostu skuteczna, co jest weryfikowane w ramach obowiązkowego monitoringu. Zgodnie z zapisami art. 33, ust. 1 ustawy o ochronie przyrody na obszarach Natura 2000 są zabronione działania, które mogą w istotny sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt, a także w istotny sposób mogą wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000. Realizacja założeń Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033 odbywać się będzie zgodnie z ww. przepisami. Przestrzegane będą obowiązujące na tym obszarze zakazy oraz uwzględniane istniejące i potencjalne zagrożenia oraz cele ochrony. Wobec powyższego nie stwierdza się, aby przewidziane do realizacji przedsięwzięcia znacząco oddziaływały na Miedzichowski Park Krajobrazowy, obszary chronionego krajobrazu H (Międzychód), Pojezierze Sławskie, Pradolina Obry i Rynna Zbąszyńska, Gorzycka i I Międzyrzecz-Trzciel, specjalny obszar ochrony siedlisk Rynna Jezior Obrzańskich PLH080002, obszar specjalnej ochrony ptaków Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry PLB080005, zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Glińskie Góry”, użytki ekologiczne oraz liczne pomniki przyrody występujące na terenie Gminy Miedzichowo.

Teren położony w granicach regionu wodnego Warty i tzw. prace utrzymaniowe wykonywane w obrębie jego wód mają istotne znaczenie w kontekście zapewnienia odpowiedniej ochrony w obszarowych formach ochrony przyrody, jak i zachowania ekosystemów zależnych od wód występujących poza jego granicami. Cały obszar regionu wodnego Warty odznacza się bardzo wysokim udziałem różnego rodzaju siedlisk przyrodniczych, czy też szerzej ekosystemów w różnym stopniu powiązanych z wodami. Wynika to głównie z gęstej sieci rzecznej oraz topografii terenu: w większości płaskie obszary posiadają naturalne predyspozycje do zabagniania i retencjonowania wody. Cały rejon cechuje się także wysokim udziałem użytków zielonych, które najczęściej znajdują się właśnie w dolinach rzek. Tego rodzaju obszary są miejscem koncentracji cennych siedlisk przyrodniczych, a także gatunków roślin i zwierząt. Rolę pewnej grupy wskaźnikowej w ocenie stanu obszarów mogą pełnić gatunki ptaków, w

szczególności tworzące grupę tzw. ptaki wodno-błotne. Jest to grupa ptaków powiązana ze szczególnie wrażliwymi na zmiany poziomu wód gruntowych (zwykle obniżenie i przesuszenie siedlisk) siedliskami. Obszar regionu wodnego Warty odznacza się dużymi walorami i potencjałem jeśli chodzi o tę grupę ptaków. W regionie wodnym Warty większość rzek, na których zlokalizowane są obszarowe formy ochrony przyrody, znajduje się w ogólnym dobrym stanie, na co wskazuje obecność istotnych populacji gatunków zależnych od obecności naturalnego charakteru dna cieków i funkcjonowania procesów hydromorfologicznych w korycie (m.in. obecność gatunków takich jak: minóg rzeczny, różanka, głowacz białołety, koza), a także siedlisk przyrodniczych powiązanych z mało przekształconymi korytami rzek. Analizy dostępnych ortofotomap regionu i rozpoznanie takich parametrów jak krętość rzeki, czy też ogólne rodzaje pokrycia brzegów rzek, wskazują, iż ekosystemy bezpośrednio z nimi powiązane są dość powszechnie reprezentowane w regionie i pozostają nadal w dobrym stanie zachowania.

Działania przewidziane do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033 nie będą stanowić zagrożenia dla gatunków roślin, zwierząt i siedlisk, dla których ochrony zostały one powołane. Realizacja zadań nie będzie naruszać ustaleń obowiązujących planów zadań ochronnych obszarów chronionych.

Na terenach chronionych wszelkie działania podporządkowane są ochronie przyrody. Działania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033 nie wpłyną na zakłócenie integralności i funkcjonowania ekosystemów obszarów chronionych. Na obecnym etapie rozpoznania nie przewiduje się niszczenia siedlisk chronionych roślin, zwierząt i grzybów. Zachodzi konieczność wykonania inwentaryzacji chronionych gatunków w miejscu prowadzenia inwestycji, a w przypadku ich stwierdzenia konieczne jest przeniesienie gatunków lub ich siedlisk po uprzednim uzyskaniu odpowiedniego zezwolenia w myśl art. 51 i 52 ustawy o ochronie przyrody.

Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033 uwzględnia zakazy, jakie obowiązują w stosunku do poszczególnych form ochrony przyrody, wynikające z ustawy o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 916 ze zm.) oraz aktów ustanawiających te obszary, w związku z tym nie planuje się działań, które mogłyby naruszać cele ochrony określone dla tych terenów.

W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033 nie planuje się zadań, które mogłyby wpłynąć negatywnie na cele ochrony obszarów chronionych występujących na terenie Gminy Miedzichowo. Zaplanowane do realizacji kierunki działań nie wpłyną negatywnie na liczebność i kondycję populacji, na niszę ekologiczną gatunku, siedliska przyrodnicze, fragmentację siedlisk, izolację siedlisk, zaburzenia funkcji pełnionych przez siedlisko.

Wszelkie przedsięwzięcia podejmowane w celu realizacji założeń GPR muszą uwzględniać właściwe prowadzenie prac infrastrukturalnych, aby w skali regionu nie powodować negatywnych zmian, w tym zmian stosunków wodnych, żyzności siedliska, warunków

siedliskowych na obszarach chronionych położonych też poza terenem danej inwestycji (oddziaływania skumulowane i pośrednie).

Zwraca się też uwagę na właściwy dobór roślinności podczas prowadzenia jakichkolwiek nasadzeń, gdyż gatunki obce mogą się rozsiewać poza teren inwestycji i zagrażać gatunkom rodzimym i chronionym. W związku z tym zaleca się stosowanie wyłącznie gatunków rodzimych np. klon polny, klon zwyczajny, klon jawor, olsza czarna, olsza szara, brzoza brodawkowata, topola biała, dąb bezszypułkowy, dąb szypułkowy, lipa drobnolistna, lipa szerokolistna. Dodatkowo realizacja założeń analizowanego projektu nie powinna negatywnie wpływać na stan koryta rzek i dolin cieków wodnych, zlewni jezior, ich eutrofizacji.

Działania przewidziane do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dotyczą przede wszystkim poprawy stanu technicznego budynków oraz ich adaptacja na cele społeczne (w tym również termomodernizacja) oraz zagospodarowanie terenów celem utworzenia miejsca rekreacji i wypoczynku, co z kolei przyczyni się do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

W przypadku inwestycji na obszarze chronionym zagrożenie dla świata przyrody stanowi bezpośrednio, fizyczne oddziaływanie człowieka na florę i faunę poprzez fragmentację jednorodnych obszarów przyrodniczych (np. zwartych kompleksów leśnych), powodując m.in. izolację niektórych gatunków zwierząt oraz populacji, ograniczenie lub zahamowanie migracji.

Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033 uwzględnia zakazy, jakie obowiązują w stosunku do poszczególnych form ochrony przyrody, wynikające z ustawy o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 916 ze zm.) oraz aktów ustanawiających te obszary, w związku z tym nie planuje się działań, które mogłyby naruszać cele ochrony określone dla tych terenów. Dotyczy to zarówno obszarów chronionych występujących na terenie Gminy oraz obszarów chronionych występujących w najbliższym sąsiedztwie.

Wszelkie przedsięwzięcia podejmowane w celu realizacji założeń dokumentu muszą uwzględniać właściwe prowadzenie prac infrastrukturalnych (związanych z rozwojem urbanizacji, sieci energetycznych, obszarów działalności gospodarczej o funkcji rekreacyjnej, hodowli zwierząt, prowadzenia działań utrzymaniowych dróg wodnych i melioracji), aby w skali regionu nie powodować negatywnych zmian, w tym zmian stosunków wodnych, żyzności siedliska, warunków siedliskowych na obszarach chronionych położonych też poza terenem danej inwestycji (oddziaływania skumulowane i pośrednie).

W większości przypadków oddziaływania na obszary chronione i ekosystemy zależne od wód obejmują także strefę przyległą do koryta rzeki, tj. siedliska przyrodnicze w obrębie których warunki wodne powiązane są z korytem cieku. Wszystkie działania mają na celu służyć ochronie przyrody, nawet jeżeli będzie konieczne krótkotrwałe przekształcenie jednego z komponentów środowiska, np. podczas prac inwestycyjnych, budowlanych. Będą one przeprowadzane z uwzględnieniem wszystkich zasad ustawy o ochronie przyrody.

Działania inwestycyjne prowadzone na terenach objętych formami ochrony przyrody muszą być tak prowadzone, aby nie naruszać przedmiotu ich ochrony oraz nie wpływać znacząco negatywnie na integralność tych obszarów, także w skali ponadregionalnej. Wszystkie plany i inwestycje, które nie będą wywierały istotnie negatywnego wpływu na obszary chronione, są dopuszczalne. Nawet w razie stwierdzenia znacząco negatywnego oddziaływania na obszary chronione nie wyklucza się w bezwzględny sposób możliwości zrealizowania przedsięwzięcia czy przyjęcia planu. Odpowiednie władze mogą zezwolić na takie przedsięwzięcie lub plan, jeśli realizuje on wymogi nadrzędnego interesu publicznego, a interes ten nie może być osiągnięty w inny sposób. Każde działanie, które powodowałoby znaczący negatywny wpływ musi uwzględniać konieczność przeprowadzenia działań kompensacyjnych lub przynajmniej działania mające zminimalizować to oddziaływanie. W takiej sytuacji konieczne jest jednak skompensowanie szkód poniesionych przez przyrodę, tak aby utrzymać spójność i integralność sieci (np. poprzez stworzenie w innym miejscu siedlisk dogodnych dla chronionych gatunków). Jeśli negatywne oddziaływanie dotyczy siedlisk lub gatunków priorytetowych, zgoda może być wydana tylko jeżeli nadrzędny interes publiczny wiąże się z ochroną zdrowia i życia ludzi, zapewnieniem bezpieczeństwa publicznego albo uzyskaniem korzystnych następstw o pierwszorzędnym znaczeniu dla środowiska przyrodniczego. W innych, wyjątkowych przypadkach przed udzieleniem zgody, państwo członkowskie musi wystąpić o opinię do Komisji Europejskiej. Szerokość strefy oddziaływania drogi na strukturę, skład i kluczowe procesy ekologiczne kształtujące dane siedlisko uzależniona jest od zasięgu zmian stosunków wodnych, dyspersji biogenów, zanieczyszczeń i wrażliwości siedlisk. Skutki funkcjonowania ciągów komunikacyjnych to:

- utrudnienie przemieszczania się zwierząt i roślin,
- wypadki i kolizje drogowe z dzikimi zwierzętami,
- zniszczenie siedlisk w zasięgu przebiegu i oddziaływania drogi,
- przekształcanie terenu przyległego do drogi (osiedlanie się człowieka wzdłuż dróg),
- ekspansja gatunków obcych na danym terenie, związanych z człowiekiem.

Proponowane działania minimalizujące oddziaływania na człowieka, ale również na środowisko, można pogrupować na następujące części: ekrany akustyczne, urządzenia podczyszczające wody opadowe, ogrodzenia, przejścia dla zwierząt, przekrycia ochronne, pasy zieleni izolacyjnej.

Dla przedstawienia obszarów, które należy w szczególności chronić, ze względu na występującą w ich rejonie faunę i florę oraz ze względu na to, że stanowią cenne siedliska (np. kompleksy leśne, doliny cieków), żerowiska lub trasy przelotów. Wszelkie inwestycje na tych terenach powinny być szczegółowo przeanalizowane pod kątem ich wpływu na faunę i florę w ujęciu lokalnym i regionalnym.

W przypadku obszarów Natura 2000 mogą one być chronione w różny sposób – gospodarka człowieka nie musi być w ogóle ograniczana, a niekiedy nawet dla zachowania ekosystemów półnaturalnych, wspiera się pewne jej formy. Ochrona musi być po prostu skuteczna, co jest weryfikowane w ramach obowiązkowego monitoringu.

W Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033 nie wspomina się o konieczności zaprzestania produkcji rolniczej na analizowanym terenie, tak więc następować będzie dalszy rozwój funkcji rolniczej. Zgodnie z aktualnym sposobem użytkowania gruntów ornyczych należy dążyć do utrzymania mozaikowego charakteru w strukturze pól uprawnych, łąk, zadrzewień. Pod kątem wpływu rolnictwa zachowanie mozaikowości użytkowania stworzy warunki ostojowe dla zwierząt i roślin. Zaleca się wręcz zachowanie rolniczego charakteru wsi szczególnie na obszarach o korzystnych uwarunkowaniach środowiskowych. Należy podkreślić, że w ramach realizacji działań zaplanowanych w GPR nie przewiduje się negatywnego wpływu na zadrzewienia śródpolne. W przypadku wycinki drzew i krzewów, tworzących aleje o dużych walorach krajobrazowych, realizacja inwestycji będzie sprzeczna z celami ochrony obszarów i wpłynie na obniżenie ich walorów przyrodniczych i krajobrazowych. Konieczne jest zastosowanie wariantu technologicznego umożliwiającego pozostawienie alei przydrożnych. Na etapie prowadzenia robót należy zabezpieczyć drzewa (pnie oraz bryły korzeniowe) przed uszkodzeniami. Istotne znaczenie ma również zachowanie i popularyzacja zrównoważonego krajobrazu rolniczego oraz zachowanie populacji rzadkich i chronionych gatunków grzybów, roślin i zwierząt oraz ich siedlisk.

W ramach zaplanowanych działań nie przewiduje się naruszenia przepisów obowiązujących na terenie obszarów chronionych. Zaplanowane działania będą realizowane tylko i wyłącznie w przypadku, jeśli będą wynikać z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033, dla którego wykonywana jest prognoza oddziaływania na środowisko ma z zasady charakter proekologiczny. Nie zakłada się zatem realizacji przedsięwzięć, których skutkiem czy efektem byłoby występowanie znaczących negatywnych oddziaływań na wybrane komponenty środowiska, lub pogorszenie zasobów przyrodniczych, jako koszt rozwoju gospodarczego jednostki.

Należy również podkreślić, że przedmiotowy dokument jako jeden z priorytetów zakłada większą dbałość o środowisko, a przede wszystkim obszary chronione oraz florę i faunę występującą na terenie Gminy.

5.2. Zdrowie i bezpieczeństwo ludzi

Zaplanowane działania będą wpływały pozytywnie i długoterminowo na mieszkańców Gminy Miedzichowo. Inwestycje polegające na budowie i przebudowie infrastruktury przyczynią się do poprawy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej na terenie Gminy. Przedsięwzięcia te wpłyną bezpośrednio na poprawę standardu życia mieszkańców, wzrost atrakcyjności terenów inwestycyjnych oraz poprawy stanu zagospodarowania przestrzeni publicznych.

Ponadto zwiększy się również dostępność do obiektów użyteczności publicznej w związku z poprawą stanu technicznego bazy istniejącej oraz poprawa bezpieczeństwa życia i zdrowia mieszkańców. Powstaną także nowe możliwości do aktywnego spędzania wolnego czasu. Realizacja wskazanych projektów nie tylko wzmocni atrakcyjność Gminy, ale także podniesie jakość życia mieszkańców. Działania termomodernizacyjne wpłyną pozytywnie na efektywność energetyczną budynków, zmniejszając tym samym konieczne koszty ich eksploatacji. Pomimo ewentualnych, krótkoterminowych, lokalnych uciążliwości na etapie realizacji planowanych zadań infrastrukturalnych, ich realizacja będzie mieć pozytywny wpływ na życie ludzi.

Jako działania chroniące przed wpływem hałasu i pól elektroenergetycznych, proponuje się głównie działania kontrolne, monitoring i przestrzeganie obszarów wolnych od zagospodarowania wokół miejsc narażonych na ekspozycję na te zagrożenia.

Teren Gminy powinien zostać pokryty opracowanymi MPZP. W MPZP powinny zostać określone warunki dotyczące minimalizacji hałasu, co będzie ograniczało powstawanie obiektów, które mogłyby ponadnormatywnie oddziaływać na obszary wymagające ochrony pod kątem narażenia na emisję hałasu, czy też innych emisji i czynników negatywnie wpływających na zdrowie i bezpieczeństwo człowieka.

Obecnie na terenie Gminy nie planuje się inwestycji, które mogą doprowadzić do wystąpienia poważnej awarii, jednak nie można wykluczyć, że zamierzenia inwestycyjne nie ulegną zmianie. W tej sytuacji GPR, z braku potrzeby, nie określa ewentualnych, niezbędnych działań zapobiegawczych. Proponuje się natomiast, aby wzmożyć kontrolę transportu substancji niebezpiecznych przez teren Gminy, tak aby zapobiegać awariom.

Poprawa warunków środowiska wpłynie pozytywnie na krajobraz, walory turystyczne co wymiennie przełoży się na poprawę warunków życia oraz zdrowie ludzi.

Działania przewidziane do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dotyczą przede wszystkim poprawy stanu technicznego budynków oraz ich adaptacja na cele społeczne (w tym również termomodernizacja) oraz zagospodarowanie terenów celem utworzenia miejsca rekreacji i wypoczynku, co z kolei przyczyni się do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Potencjalny, pośredni, negatywny wpływ działań obejmujących budowę nowych obiektów infrastruktury technicznej, związany ze wzrostem zapylenia powietrza i hałasem występującym na etapie budowy obiektów, będzie nieznaczny, lokalny i ustąpi wraz z zakończeniem realizacji inwestycji.

Ze względu na walory przyrodnicze Gminy jedną z coraz ważniejszych jej funkcji staje się turystyka i rekreacja. Jest to funkcja mająca wpływ na samopoczucie mieszkańców i ich zadowolenie z funkcjonowania na danym terenie, ale z drugiej strony mająca wpływ na środowisko przyrodnicze. Rozwój usług rekreacji powinien być zrównoważony i zharmonizowany ze środowiskiem przyrodniczym, ponieważ rekreacja rozwija się głównie w oparciu o zasoby przyrodnicze. Każda forma zagospodarowania turystycznego oraz

zaplanowanie wykorzystania konkretnych miejsc pod rekreację musi być szczegółowo ocenione pod kątem wpływu na środowisko. Obszary chronione są często narażone na wydeptywanie, niszczenie roślinności, co powoduje cofanie się lub zanikanie siedlisk, przebywanie turystów w niewłaściwych miejscach również może negatywnie wpływać na tereny cenne pod względem przyrodniczym, a położone w miejscach o największych walorach.

W GPR wskazuje się na podejmowanie działań związanych ze zwiększeniem świadomości ekologicznej mieszkańców. Poprzez realizację zadania poprawią się warunki życia i zdrowia mieszkańców oraz stanu środowiska naturalnego.

5.3. Wody powierzchniowe i podziemne

Na etapie robót budowlanych ścieki bytowe będą gromadzone w przenośnych kontenerach sanitarnych zlokalizowanych na zapleczu socjalnym. Będą one systematycznie wywożone i opróżniane zgodnie z obowiązującymi zasadami. W związku z powyższym nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na środowisko wodne.

W ostatnich pięciu latach w Polsce wystąpiły niekorzystne zjawiska pogodowe i zmiany w klimacie, które obserwuje się na całym świecie. Wielkopolska jest regionem, który odczuwa największe deficyty wodne w kraju. Susza, która jest największym wyzwaniem dla Wielkopolski, osiągnęła maksymalny zasięg i intensywność od 2015 roku. Od tego czasu występuje niedobór wody. Na systematyczne obniżenie poziomu wody w rzekach całego kraju ma wpływ przede wszystkim niedobór opadów. W 2019 roku w Regionie Wodnym Warty, za wyjątkiem stycznia i maja, miesięczne sumy opadów były znacznie poniżej średniej. W okresie letnim obserwowano falę upałów z tendencją do wydłużania czasu ich występowania. Zimy w zlewni Warty były również ciepłe, a pokrywa śnieżna praktycznie nie występowała. Lata 2018 i 2019, biorąc pod uwagę roczną temperaturę powietrza, zostały określone jako ekstremalnie ciepłe. Obecnie w prawie całym Regionie Wodnym Warty występuje problem deficytu wody. Dlatego też w kolejnych latach należy podjąć prace polegające na zwiększeniu retencji.

Ponadto należy stwierdzić, że działania przewidziane w GPR nie spowodują znaczącego negatywnego oddziaływania na jednolite części wód. Obowiązujący obecnie zaktualizowany Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (PGW) został zatwierdzony przez Radę Ministrów i opublikowany w dniu 23 lutego 2023 r. w drodze rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. 2023 poz. 335). Przy ustalaniu celów środowiskowych dla JCWP brano pod uwagę aktualny stan JCWP w związku z wymaganym zgodnie z RDW warunkiem niepogarszania ich stanu. Dla jednolitych części wód, będących obecnie w bardzo dobrym stanie/potencjale ekologicznym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu/potencjału. Ponadto, ustalając cele uwzględniano także różnicę pomiędzy naturalnymi, a silnie zmienionymi oraz sztucznymi częściami wód. Dla naturalnych części wód celem będzie osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, dla silnie zmienionych i sztucznych części wód – co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. Ponadto, w obydwu przypadkach, w celu osiągnięcia dobrego stanu/potencjału konieczne będzie dodatkowo utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.

Na skutek nadmiernej eksploatacji zasobów może dochodzić do obniżenia zwierciadła wód podziemnych. W związku z tym niezrealizowanie działań związanych z kontrolą gospodarowania wodami bądź obowiązkiem uzyskania pozwolenia wodnoprawnego może negatywnie oddziaływać na wody podziemne. Brak realizacji działania polegającego na zakazie odprowadzania ścieków bezpośrednio do wód podziemnych będzie powodował niekontrolowany bezpośredni dopływ zanieczyszczeń do wód podziemnych. Zaniechanie działania polegającego na przeprowadzeniu procedury oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć na środowisko może przyczynić się do braku rozpoznania źródeł negatywnego oddziaływania realizacji i funkcjonowania przedsięwzięcia na zasoby wód podziemnych. W związku z brakiem rozpoznania źródeł oddziaływań nie zostaną wdrożone działania łagodzące i eliminujące potencjalne oddziaływanie, co może doprowadzić do zanieczyszczenia zasobów wód podziemnych lub zubożenia zasobów wód podziemnych w wyniku prowadzonej działalności. Ponadto, brak realizacji działań wynikających z dyrektyw wskazanych w katalogu działań krajowych będzie negatywnie wpływać na omawiany komponent w związku z emisją substancji związanych z działalnością antropogeniczną ze źródeł takich jak przemysł i rolnictwo wykorzystujące osady ściekowe, mogących przedostawać się do wód podziemnych.

Jednolite części wód, dla których w Planie gospodarowania wodami określono zły stan lub wskazano jako zagrożone osiągnięciem celów środowiskowych, należy traktować jako szczególnie wrażliwe w kontekście generowanych przez poszczególne przedsięwzięcia oddziaływań. Należy podkreślić, że ocena wpływu konkretnego przedsięwzięcia na JCW jest dokonywana na etapie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Prawidłowo przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko skutecznie wskazuje możliwości eliminacji potencjalnych negatywnych oddziaływań na cele ochrony JCW.

Działania przewidziane do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033 nie wpływają negatywnie na stan i jakość wód powierzchniowych oraz podziemnych.

Ze środowiskiem wodnym powiązany jest także sektor energetyczny. Dlatego projekty związane z poprawą efektywności energetycznej, z popularyzacją oszczędzania energii oraz promowaniem odnawialnych źródeł energii, pośrednio pozytywnie będą wpływać na wody poprzez zmniejszenie ich poboru do celów chłodniczych przez sektor energetyczny. Pozytywny wpływ na wody wykazują także działania zmniejszające zanieczyszczenie powietrza poprzez ograniczenie ich depozycji w wodach.

5.4. Powietrze i klimat

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033 przewiduje realizację szeregu działań, których głównym celem jest redukcja emisji gazów cieplarnianych. W trakcie prac budowlanych należy spodziewać się okresowych emisji pyłów i gazów, spowodowanych pracami budowlanymi i konstrukcyjno-montażowymi (wykopy, wzmożony ruch pojazdów itp.). Uciążliwości z nimi związane ustąpią po zakończeniu prac budowlanych.

Część działań przewidzianych w GPR ukierunkowana jest bezpośrednio lub pośrednio na poprawę jakości powietrza atmosferycznego oraz minimalizację emisji gazów cieplarnianych, a także przeciwdziałanie zmianom klimatu.

Szczególną rolę w tym zestawieniu pełnią projekty obejmujące termomodernizację budynków, czy montaż odnawialnych źródeł energii. Pozwoli to na ograniczenie zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną dla potrzeb tych budynków, a także zwiększy wykorzystanie transportu niezmotoryzowanego i publicznego, co za tym idzie ograniczy niską emisję.

Realizacja zaplanowanych inwestycji w znacznym stopniu przyczyni się do poprawy jakości powietrza na obszarze, na którym zdiagnozowano występowanie przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe PM10.

W ramach dokumentu GPR zaplanowano rozwój energii odnawialnej w Gminie Miedzichowo. Szczególną rolę pełnią projekty obejmujące rozwój odnawialnych źródeł energii. Zaplanowane zadania mają na celu poprawę efektywności energetycznej procesów technologicznych i redukcję zużycia energii pierwotnej, co spowoduje zmniejszenie wielkości emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych emitowanych w procesie wytwarzania energii cieplnej i elektrycznej opartym na wykorzystaniu nieodnawialnych paliw kopalnych. Oddziaływanie zadania będzie pozytywne, długoterminowe, pośrednie na klimat, ponieważ przyczyni się do zmniejszenia efektu cieplarnianego oraz bezpośrednio na surowce naturalne, ponieważ spowoduje ograniczenie ich zużycia.

Wprowadzanie ustaleń Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033 nie będzie negatywnie oddziaływać na klimat lokalny tych terenów, może jednak nieco je modyfikować, ze względu na rozwój zabudowy, rozwój obszarów leśnych, zielonych. Rozwój obszarów biologicznie czynnych wpływa na kształtowanie się specyficznych topoklimatów, zmienia się wilgotność powietrza, a także wartość prędkości wiatru. Natomiast występowanie przeszkód w postaci zabudowy, powoduje problemy z nawietrzaniem i przewietrzaniem obszaru. Pozytywnie na klimat (podobnie jak na powietrze) wpłynie także promocja alternatywnych dla spalania źródeł energii, gdyż zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pośrednio wpływa na ograniczenie zmian klimatu. Poza tym rodzajem planowanych działań nie przewiduje się zmian klimatu lokalnego.

W związku jednak z szeroko rozwiniętymi pracami nad analizą działań inwestycyjnych, rozwojem gospodarczym na zmianę klimatu i adaptację do zmian klimatu, konieczne staje się zwrócenie uwagi na kompleksowe podejście nie tylko inwestycji związanych z ograniczeniem emisji zanieczyszczeń powietrza, rozwojem terenów czynnych biologicznie, ale każdego rodzaju zainwestowania i rozwoju infrastruktury, przestrzeni i wynikających z tych działań długofalowych działań, jakie będą wynikać z adaptacji do zmian klimatu. Perspektywiczne zmiany klimatu i ich skutek mający swoje odzwierciedlenie w jakości powietrza mają swój wpływ na całą działalność przemysłową i sektor komunalny. Głównie należy zwrócić uwagę na sektor energetyczny, uwzględniając w szczególności prognozowane wahanie średniej temperatury. Konieczne będzie dostosowanie systemu energetycznego do wahań zapotrzebowania zarówno na energię elektryczną, jak i ciepłą, m.in. poprzez wdrożenie stabilnych niskoemisyjnych źródeł energii. W przyszłości będzie zachodzić konieczność intensyfikacji działań w zakresie

rozwoju odnawialnych źródeł produkcji energii na poziomie lokalnym, szczególnie na potrzeby ogrzewania i klimatyzacji (ze względu na coraz częstsze okresy upalne). Ze względu na przekroczenia emisji zanieczyszczeń i ich kumulację konieczne jest szersze stosowanie w nowym budownictwie źródeł ciepła opartych na innych nośnikach niż węgiel.

Adaptacja przestrzeni do warunków dużego wzrostu temperatury i jej wpływu na hałas to jedno z kolejnych wyzwań współczesnej gospodarki przestrzennej. Wysoka temperatura generuje rozwój i zwiększenie ilości urządzeń mających na celu minimalizację zagrożeń termicznych, czyli urządzeń klimatyzacyjnych i chłodniczych, co w zwartej zabudowie może generować nadmierną emisję hałasu. Podobnie powstające odnawialne źródła energii, mogą również prowadzić do lokalnego naruszenia klimatu akustycznego i zwiększenia uciążliwości akustycznej.

Występowanie ekstremalnych zjawisk pogodowych, typu huragany czy intensywne burze, może doprowadzić do zwiększenia ryzyka uszkodzenia masztów telefonii komórkowej, linii elektroenergetycznych, a zatem ograniczenia w dostarczaniu energii do odbiorców. Zmiany klimatyczne będą miały swoje odzwierciedlenie w konieczności konserwacji infrastruktury mogącej emitować pola elektromagnetyczne i zapewnienia bezpieczeństwa jej funkcjonowania, w kontekście zamarzających i ulegających przerwaniu linii energetycznych w okresie zimowym).

Spodziewane ocieplenie się klimatu spowoduje migrację gatunków, w tym obcych inwazyjnych wraz z równoczesnym wycofywaniem się tych gatunków, które nie są przystosowane do wysokich temperatur i suszy latem, a dobrze znoszą ostre mrozy. W kontekście pojawiającego się zjawiska suszy wystąpi ograniczenie powierzchni terenów wodno-błotnych, w tym stopniowe wysychanie i zanik torfowisk, wilgotnych lasów i borów.

Wydłużony okres z dodatnimi temperaturami na jesieni z intensywnymi opadami rozmiękczającymi glebę w połączeniu z osłabieniem drzew przez choroby i szkodniki może dodatkowo zwiększać wrażliwość lasów na wiatry i sprzyjać zwiększaniu wiatrołomów. W warunkach oczekiwanych zmian klimatu, które przyczynią się do migracji i zmian zasięgów występowania poszczególnych gatunków, zachowanie drożności korytarzy ekologicznych postrzegane jest jako czynnik pozwalający łagodzić antropopresję. Sieci ekologiczne, stanowiąc mogący ważny element adaptacji do zmian klimatu. Zmianom klimatu wywołanym ocieplaniem się klimatu będą towarzyszyły zmiany, które powinny być uwzględniane w gospodarowaniu przestrzenią w kontekście mogącej się pojawić poważnej awarii lub nadzwyczajnego zagrożenia środowiska. Dotyczą one wielu aspektów o charakterze horyzontalnym, od gospodarki rolnej, leśnej i wodnej (niszczące susze, pożary, powodzie i podtopienia, itd.), przez przemysł i energetykę (zmiany technologii), bezpieczeństwo ludzi i mienia (ekspozycja na powodzie i podtopienia, osuwiska i pożary) po infrastrukturę (ekspozycja na nadmiar lub niedobór wód, wichury). Na możliwość wystąpienia poważnych awarii ma wpływ występowanie ekstremalnych zjawisk pogodowych, typu huragany czy intensywne burze co może doprowadzić do zwiększenia ryzyka uszkodzenia linii przesyłowych i dystrybucyjnych, a zatem ograniczenia w dostarczaniu energii do odbiorców.

Transformacja energetyczna w kierunku gospodarki zeroemisyjnej jest kluczowym elementem mającym na celu ograniczenie dalszych zmian klimatu i związanych z tym konsekwencjami.

5.5. Powierzchnia ziemi, krajobraz i gleby

W wyniku realizacji założeń Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033 nastąpi lokalne przekształcenie powierzchni ziemi oraz zmiana struktury. Wszelkie przekształcenia prowadzące do realizacji nowego zainwestowania wiążą się z trwałym oddziaływaniem na powierzchnię terenu.

Należy mieć na uwadze, że krajobraz jak i powierzchnia ziemi są elementami antropogenicznie przekształconymi, a więc realizacja działań zapisanych w dokumencie w głównej mierze dotyczyć będzie terenów już przekształconych.

Budowa nowych elementów infrastruktury oddziałuje w sposób znaczący na powierzchnię ziemi, ponieważ następuje zmiana ukształtowania terenu oraz zmniejsza się powierzchnia biologicznie czynna, zmianie ulegają stosunki gruntowo-wodne oraz sposób odpływu i retencjonowania wód opadowych i roztopowych. Uzbrojenie nowych terenów będzie prowadzone głównie na terenach zurbanizowanych, gdzie pokrywa glebowa jest już przekształcona.

Rozwój gospodarczy i społeczny Gminy musi być spójny z założeniami polityki przestrzennej oraz nie powodować negatywnych oddziaływań w przestrzeni. Gospodarowanie przestrzenią będzie oparte o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego stanowiące akty prawa miejscowego.

Nie przewiduje się możliwości powstania zasadniczych zmian czy przekroczeń określonych prawem parametrów i standardów jakości środowiska, naruszenia trwałości zasobów i ciągłości funkcji ekologicznych na dużą skalę, zagrożenia dla liczebności i bioróżnorodności gatunków, istotnych barier dla migracji, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo cennych, w tym dla celu i przedmiotu ochrony obszarów chronionych oraz ich integralności w związku z opracowywaniem dokumentu.

Planowane zmiany użytkowania terenu polegać będą na przekształceniu części przestrzeni zielonej w zurbanizowaną. W miejscu powierzchni porośniętej roślinnością niską pojawią się obszary obiekty kubaturowe, elementy sieci infrastruktury technicznej. Realizacja działań zaplanowanych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033 spowoduje przekształcenie morfologii terenu na potrzebę wykonania prac ziemnych na potrzeby realizacji zabudowy obiektów infrastruktury technicznej. Przekształcenia w rzeźbie terenu będą miały charakter miejscowy. Wprowadzenie nowych elementów zainwestowania wiąże się ze zwiększonym poborem wody z sieci wodociągowej i wzrostem zużycia energii elektrycznej. Powstałe odpady oraz ścieki będą stanowić obciążenie dla środowiska w miejscu ich utylizacji.

Na obszarze Gminy występują zasoby złóż mineralnych. Wydobycie kopalin na ogół powoduje niekorzystny wpływ na środowisko. Należy zatem prowadzić działania monitorujące i prowadzące do zrównoważonego rozwoju poprzez racjonalne wydobycie i użytkowanie kopalin oraz rekultywację wyrobisk, w szczególności tych po eksploatacji kruszyw naturalnych. Diagnoza możliwości eksploatacji nowych surowców powinna zostać ewentualnie rozpoznana pod kątem możliwości wpływu eksploatacji na stosunki wodne, a dalej chronione ekosystemy i zależne od stosunków wodnych siedliska.

Lokalny ład przestrzenny może zostać zaburzony budową ekranów akustycznych, remontami. Jest to jednak bardzo subiektywne odczucie. Właściwie przeprowadzone prace, projekty wkomponowane w lokalny krajobraz nie powinny negatywnie wpłynąć na wygląd estetyczny obszaru.

Szczególnie ważnym elementem jest ochrona krajobrazu w myśl ustawy z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz. U. z 2015 r. poz. 774). W myśl powyższego dokumentu należy dążyć do takiego ustalania lokalizacji, aby ograniczyć do minimum negatywny wpływ nie tylko na zdrowie ludzi, ale także na krajobraz przyrodniczy i kulturowy. Szczegóły lokalizacji tego typu obiektów ustalane będą w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Oddziaływanie przyjętych w GPR rozwiązań na krajobraz w aspekcie środowiskowym opiera się na ocenie stopnia naturalności krajobrazu, jego struktury i zniekształceń. Krajobraz, jako komponent wielu czynników, ulega przemianom pod wpływem naturalnych procesów zachodzących w środowisku biotycznym i abiotycznym oraz oddziaływań antropogenicznych. Działalność człowieka jest czynnikiem, który najsilniej ingeruje w struktury przyrodnicze, a więc i krajobraz. Zmiany użytkowania terenów doprowadzają do poważnych i nieodwracalnych przekształceń krajobrazu. Prognozuje się jednak, że istniejący krajobraz w szczególności terenów wiejskich zmieni się w małym zakresie, tylko w okolicach wprowadzenia nowej zabudowy. Założenia ochrony krajobrazu wynikają z Europejskiej Konwencji Krajobrazowej (Dz. U. z 2006 r., nr 14, poz. 98), która wskazuje na potrzebę ochrony krajobrazu oraz konieczność prowadzenia działań na rzecz zachowania i utrzymania ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu. Stąd też wszystkie działania inwestycyjne powinny uwzględniać lokalne warunki krajobrazowe, tak aby ukierunkowywać i harmonizować rozwój przestrzenny i gospodarczy ze specyfiką terenu Gminy. Zmiany gospodarcze i społeczne, a także środowiskowe to nakładające się na siebie czynniki, których nie da się niekiedy uniknąć, ale powinno się je ograniczyć w stosunku do negatywnego oddziaływania na krajobraz.

Dzięki planowanym działaniom znacznie poprawi się krajobraz obszaru, który zdecydowanie zyska na wartości. Zachowane zostaną jednak dotychczasowe, charakterystyczne cechy krajobrazu Gminy Miedzichowo. Teren, na którym zadanie będzie realizowane zostanie uporządkowany. Realizacja zaplanowanych działań nie będzie zakłócała postanowień Europejskiej Konwencji Krajobrazowej. Wśród wszystkich działań zaplanowanych w GPR należy wskazać takie, dzięki którym znacznie poprawi się krajobraz gminy. Należą do nich m.in.:

- Zagospodarowanie terenu za budynkiem przy ul. Poznańskiej 19,
- Adaptacja budynku dawnego dworca kolejowego w Prądówce na budynek użytku publicznego,
- Zagospodarowanie terenu wokół dawnej stacji kolejowej,
- Ruch to zdrowie – zagospodarowanie placu za Dymarkami Miedzichowskimi pod funkcje sportowo-rekreacyjne,
- Zagospodarowanie terenu rekreacyjno-sportowego dla społeczności lokalnej.

W przypadku braku realizacji niektórych działań bezpośredni wpływ na spadek wartości przyrodniczych będzie związany z postępującym przeobrażeniem się krajobrazu poprzez prowadzenie w dalszym ciągu działań związanych z wydobywaniem paliw kopalnych.

5.6. Klimat akustyczny

Podczas prac budowlanych i modernizacyjnych obiektów użyteczności publicznej, infrastruktury sportowej, kulturalnej i komunalnej, może wystąpić krótkoterminowe zwiększenie się poziom hałasu, a także pojawić się mogą wibracje i drgania. Zmiany te będą miały jednak charakter przejściowy i krótkotrwały.

Określając przewidywane znaczące oddziaływania na klimat akustyczny, należy zwrócić uwagę głównie na przebiegające przez jednostkę ciągi komunikacyjne, gdyż klimat akustyczny na tym terenie kształtują przede wszystkim źródła komunikacyjne - głównie trasy ruchu samochodowego. Głównym powodem uciążliwej emisji hałasu, ogólnie, obok stosunkowo wysokiego natężenia ruchu pojazdów, jest wysoki udział w potoku ruchu pojazdów ciężkich, który w szczególności negatywnie oddziałuje na terenach zwartej zabudowy miejscowości.

W ramach działań mających poprawić klimat akustyczny na terenie Gminy Miedzichowo, można wyróżnić działania administracyjne oraz inwestycyjne. Te pierwsze polegają na wprowadzaniu standardów akustycznych w planach zagospodarowania przestrzennego, co ma na celu zmniejszenie uciążliwości związanych z hałasem, poprzez odpowiednie planowanie, np. ciągów komunikacyjnych. Działania inwestycyjne obejmują nasadzenia pasów zieleni izolacyjnej oraz instalację urządzeń ograniczających hałas.

Podsumowując, polepszenie stanu klimatu akustycznego, jak również zmniejszenie obszarów narażonych na hałas powinno nastąpić głównie poprzez:

- odciążanie ciągów komunikacyjnych (budowa alternatywnych odcinków dróg),
- metody organizacyjne (np. kontrole i/lub ograniczanie prędkości pojazdów),
- stosowanie nawierzchni SMA (Stone Mastic Asphalt),
- wprowadzenie ekranów akustycznych (w ostateczności),
- strefy ograniczonego użytkowania - jeżeli z przeglądu ekologicznego albo z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wymaganej przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, albo z analizy porealizacyjnej wynika, że mimo zastosowania dostępnych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych nie mogą być dotrzymane standardy jakości środowiska poza terenem zakładu lub innego obiektu.

Uciążliwość ze strony zakładów produkcyjnych czy usługowych może wynikać z braku zachowania standardów i dopuszczalnych norm, odpowiedzialność za negatywne oddziaływania należy przede wszystkim do użytkowników urządzeń, instalacji będących źródłami hałasu. Źródła te nie mogą powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza terenem, do którego zarządzający ma tytuł prawny.

Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji przewiduje podejmowanie działań, które będą wpływały na środowisko. Działania te, to przede wszystkim działania inwestycyjne, które będą ingerować w środowisko głównie na etapie ich realizacji, powodując przejściowe uciążliwości. W wyniku realizacji ustaleń programu na terenach, na których wprowadzone zostanie nowe zainwestowanie, dojdzie do przekształceń w środowisku, typowych dla terenów nowych

inwestycji w zakresie powierzchni biologicznie czynnych, roślinności, krajobrazu, zagrożeń hałasem. Jednocześnie ustalenia programu porządkują zasady zagospodarowania na tym terenie, wprowadzając szereg zapisów, których celem jest ograniczenie przekształceń środowiska przyrodniczego. Ograniczenie negatywnego oddziaływania na środowisko, na etapie realizacji poszczególnych zadań leży w gestii wykonawców i dotyczy sprzętu (hałas, emisja spalin), organizacji prac (unikanie prac będących źródłem hałasu w porze nocnej).

Analiza działań zaplanowanych w GPR pozwoliła stwierdzić, że nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na pogorszenie stanu klimatu akustycznego. Krótkotrwałe negatywne oddziaływania mogą pojawić się jedynie na etapie realizacji inwestycji. Jednak w konsekwencji prowadzonych prac osiągnięta zostanie trwała poprawa jakości klimatu akustycznego.

W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033 nie zaplanowano działań, które mogłyby przyczynić się do emisji pól elektromagnetycznych.

5.7. Zasoby naturalne

Realizacja wskazanych działań w ramach niniejszego obszaru będzie miała w większości pozytywny wpływ na zasoby naturalne Gminy. Nastąpi poprawa stanu środowiska naturalnego, a tym samym warunków i jakości życia. W ramach planowanych działań nie planuje się realizacji jakichkolwiek zadań lub wytworzenia infrastruktury, które mogłyby negatywnie wpływać na stan zasobów naturalnych. Odstąpienie od realizacji założeń Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033 byłoby utratą szansy na realizację działań sprzyjających rozwojowi gospodarki niskoemisyjnej i gospodarki o obiegu zamkniętym. Wynika to z tego, że w wyniku realizacji działań wskazanych w projekcie dokumentu możliwe będzie:

- 1) zmniejszenie zapotrzebowania na nieodnawialne surowce energetyczne i mineralne,
- 2) wspieranie projektów z dziedziny gospodarki o obiegu zamkniętym,
- 3) wspieranie projektów związanych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii.

5.8. Zabytki i dobra materialne

W ramach dokumentu nie przewidziano negatywnego oddziaływania na zabytki i dobra materialne. Działania wyznaczone w projekcie GPR w większości mają charakter neutralny lub pozytywny i odnoszą się także do obszarów zidentyfikowanych jako zdegradowane i wymagających pilnych działań rewitalizacyjnych odnoszących się zarówno do sfery społecznej, przestrzennej jak i gospodarczej. Wynika z tego, że wszelkie działania realizowane w oparciu o te wytyczne będą miały wpływ na ogólną poprawę stanu i jakości dóbr materialnych i dóbr kultury.

Do działań tych zaliczyć należy wszelkie projekty obejmujące modernizację i rewitalizację obiektów użyteczności publicznej, obiektów o znaczeniu kulturowym, obiektów edukacyjnych, sportowych itp.

Oczywiste pozytywne oddziaływanie będą miały projekty bezpośrednio ukierunkowane na ochronę i popularyzację dziedzictwa kulturowego Gminy Miedzichowo.

6. Przewidywane rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko wynikających z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji

Większość z wyznaczonych działań zakłada poprawę stanu środowiska oraz warunków życia mieszkańców analizowanego obszaru. Zaplanowane do realizacji działania cechuje uwzględnienie aspektów środowiskowych oraz wspieranie idei zrównoważonego rozwoju. W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033 nie przewidziano projektów ani przedsięwzięć, które mogłyby negatywnie oddziaływać na środowisko. Realizacja przede wszystkim działań o charakterze infrastrukturalnym może czasowo negatywnie wpływać na środowisko, co wiąże się z prowadzeniem robót budowlanych. Jednakże oddziaływania te będą miały charakter odwracalny i będą występowały krótkoterminowo.

Możliwe negatywne oddziaływanie inwestycji na środowisko można ograniczyć poprzez podjęcie wszelkich możliwych działań łagodzących, zapobiegających już na etapie planowania negatywnym oddziaływaniom na środowisko. Poniższej przedstawiono propozycje działań łagodzących dla poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego.

Tabela 15 Propozycje możliwych sposobów ograniczania negatywnych oddziaływań na środowisko

ELEMENT ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	PROPOZYCJE DZIAŁAŃ ŁAGODZĄCYCH
Różnorodność biologiczna/rośliny /zwierzęta	<ul style="list-style-type: none"> ➤ inwentaryzacja przyrodnicza pod kątem występowania ptaków czy innych zwierząt oraz cennych gatunków roślin, szczególnie objętych ochroną; przeprowadzanie wszelkich prac poza okresem lęgowym ptaków czy okresem godowym innych zwierząt; ➤ zapewnienie stałego monitorowania wpływu inwestycji na różnorodność biologiczną, faunę i florę; ➤ wprowadzenie dodatkowych nasadzeń drzew i zieleni urządzonej (gatunków rodzimych) w celu ewentualnej kompensacji przyrodniczej,
Ludzie	<ul style="list-style-type: none"> ➤ oznakowanie obszarów w miejscach prowadzenia robót budowlanych; ➤ realizacja robót zgodnie z zasadami BHP i PPOŻ; ➤ wykorzystywanie wyłącznie sprawnych maszyn i urządzeń; ➤ wykonywanie działań inwestycyjnych tylko w dozwolonych godzinach w celu minimalizacji emisji zanieczyszczeń i uciążliwego hałasu; ➤ stosowanie systemów zabezpieczających rusztowania oraz maszyny i urządzenia podczas remontów i innych prac budowlanych; ➤ stosowanie roślinności izolacyjnej.
Woda	<ul style="list-style-type: none"> ➤ odpowiednie zabezpieczenia terenów przed przedostaniem się niepożądanych substancji do wód dbałość o szczelność zbiorników paliw w maszynach wykorzystywanych podczas prac; ➤ zachowanie szczególnej ostrożności podczas prowadzenia prac w bezpośrednim sąsiedztwie rzek czy zbiorników wodnych; ➤ zapewnienie pracownikom dostępu do przenośnych toalet;

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ograniczanie powierzchni nieprzepuszczalnych np. poprzez stosowanie materiałów przepuszczalnych do budowy parkingów, ciągów pieszych i rowerowych.
Powietrze	<ul style="list-style-type: none"> ➤ tworzenie pasów zieleni izolacyjnej; ➤ propagowanie alternatywnych form transportu (ruch pieszy, rowerowy, komunikacja zbiorowa); ➤ przeprowadzanie termomodernizacji budynków na terenie Gminy; ➤ promowanie odnawialnych źródeł energii.
Powierzchnia ziemi	<ul style="list-style-type: none"> ➤ odpowiednie przechowywanie/składowanie materiałów budowlanych; kontrolowanie szczelności zbiorników paliwowych w pojazdach wykorzystywanych przy pracach; ➤ odpowiednie składowanie odpadów powstałych podczas pracy;
Krajobraz	<ul style="list-style-type: none"> ➤ tworzenie miejsc z zielenią urządzoną.
Klimat	<ul style="list-style-type: none"> ➤ stosowanie nasadzeń drzew i krzewów oraz zieleni urządzonej; ➤ dbałość o przestrzeganie zasad ochrony środowiska naturalnego; ➤ promowanie niezmotoryzowanych form transportu;
Zabytki i dobra materialne	<ul style="list-style-type: none"> ➤ odpowiednie planowanie realizacji projektów, tak by nie zakłócić istniejącego układu przestrzeni publicznej; ➤ szczegółowe uzgadnianie przeprowadzania działań inwestycyjnych w obiektach o szczególnym znaczeniu historycznym lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie;
Obszary objęte ochroną, w tym Obszary Natura 2000	<ul style="list-style-type: none"> ➤ przestrzeganie przepisów ochrony przyrody na tych terenach i ustanowionych planów zadań ochronnych; ➤ wzmocnienie kontroli realizacji danego przedsięwzięcia, szczególnie w zakresie możliwego wpływu na stan środowiska; ➤ uwzględnienie okresów lęgowych i rozrodczych ptaków, nietoperzy i zwierząt; ➤ prawidłowe zabezpieczenia terenów prowadzenia inwestycji oraz pracujących, maszyn i urządzeń; ➤ selektywne gromadzenie wszelkich powstających odpadów; ➤ systematyczne prowadzenie prac porządkowych

W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji, tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

7. Możliwe zmiany w przypadku braku realizacji założeń Gminnego Programu Rewitalizacji

W przypadku braku realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033 przeprowadzona analiza i ocena stanu istniejącego pozwala wykazać, że może nastąpić pogorszenie stanu środowiska. Brak realizacji założeń tego dokumentu najprawdopodobniej przyczyniać się będzie do utrwalania i występowania negatywnych tendencji w zakresie korzystania ze środowiska. Potencjalne zmiany aktualnego stanu środowiska zależą od:

- czasu,
- nakładów finansowych, jakimi dysponują: budżet państwa, samorządy i podmioty gospodarcze,
- aktywności w pozyskiwaniu środków pozabudżetowych w tym dotacji z UE, przeznaczanych na cele rozwojowe infrastruktury i ochronę środowiska.

Brak realizacji założeń Gminnego Programu Rewitalizacji przyczyniać się będzie do utrwalania oraz występowania negatywnych tendencji w środowisku, zwłaszcza w zakresie: jakości wód podziemnych i powierzchniowych, jakości powietrza, terenów pozostających pod presją szkodliwego oddziaływania ruchu komunikacyjnego, zagrożenia dla obszarów objętych ochroną prawną.

Nie bez znaczenia są również oddziaływania inne niż środowiskowe, choć jednak mające wpływ na stan ochrony środowiska w sposób pośredni. Przewiduje się, iż w przypadku braku realizacji omawianego dokumentu może dojść do następujących skutków:

- niezgodność z przepisami krajowymi i międzynarodowymi, skutkująca, m.in. konsekwencjami finansowymi,
- konieczność ponoszenia wysokich (i stale wzrastających) opłat za korzystanie ze środowiska,
- uniknięcie zysków możliwych do osiągnięcia w wyniku stosowania nowoczesnych i odnawialnych technologii,
- dalsze pobłażliwe traktowanie obowiązujących przepisów o ochronie środowiska,
- postępujący zanik świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Ocenia się, że w wariantcie braku realizacji ustaleń GPR, w szczególności dotyczących określenia kierunków ochrony cennych zasobów przyrodniczych oraz kierunków rozwoju infrastruktury technicznej, poprawa stanu środowiska oraz utrzymanie i ochrona walorów przyrodniczych byłaby trudna do realizacji. Zaniechanie realizacji zapisów dokumentu, w odniesieniu do zaniechania realizacji planowanych inwestycji spowoduje dalszy rozwój i miejscowe zanieczyszczanie środowiska, co najmniej na poziomie takim, jaki to ma miejsce obecnie.

O ile w efekcie długofalowym planowane działania mają na celu poprawę stanu środowiska, to w skali krótkoterminowej mogą zachodzić pewne negatywne oddziaływania i uciążliwości związane z realizacją inwestycji, które mogą w pewnym stopniu pogarszać stan środowiska w stosunku do jego stanu obecnego, przed realizacją zapisów GPR (dotyczy to prowadzenia

robót budowlanych). Mając jednak na uwadze efekt ekologiczny planowanych działań, ocenia się, że brak realizacji zapisów GPR spowoduje pogorszenie lub co najmniej utrzymywanie się stanu środowiska na obecnym poziomie, co w niektórych przypadkach oznacza utrzymywanie się stanu środowiska i jakości poszczególnych komponentów na niskim poziomie.

Zaniechanie realizacji założeń „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033” tj. zaplanowanych działań wypracowanych w ramach celów i kierunków działań, a także zaplanowanych inwestycji, mogłoby przyczynić się do zakłócenia dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Miedzichowo oraz wywołać niekorzystne zmiany środowiska przyrodniczego m.in.:

- pogorszenie klimatu akustycznego Gminy;
- pogorszenie stanu infrastruktury technicznej na terenie Gminy;
- wykluczenie społeczne mieszkańców oraz wpadanie w ubóstwo;
- zwiększenie ryzyka zachorowań na choroby układu oddechowego i nowotworowe, związane z brakiem działań ograniczających niską emisję;
- pogorszenie stanu jakości powietrza atmosferycznego na analizowanym obszarze;
- zmniejszenie poziomu bioróżnorodności;
- pogorszenie stanu wód powierzchniowych i podziemnych, obniżenie ich klas czystości;
- zwiększenie udziału terenów zdegradowanych, zdewastowanych z postępującą degradacją środowiska;
- dewastację terenów zielonych czy miejsc o szczególnym znaczeniu przyrodniczym, na skutek braku oznaczeń takich miejsc, brak ochrony wspomnianych terenów;
- niewystarczająca retencja wodna;
- niska świadomość ekologiczna mieszkańców przyczyniająca się do degradacji środowiska;
- powstanie zanieczyszczeń powierzchni ziemi, m.in. poprzez prowadzenie nieprzemysłanej gospodarki odpadami;
- pogorszenie stanu budynków, które pełnią istotne funkcje dla mieszkańców Gminy;
- pogorszenie estetyki krajobrazu.

Brak realizacji zaplanowanych działań będzie negatywnie wpływał na wszystkie komponenty środowiska. Należy mieć na uwadze fakt, że negatywne oddziaływanie inwestycji na środowisko może wystąpić wyłącznie na etapie prowadzenia robót budowlanych. Na etapie użytkowania nowopowstałej lub zmodernizowanej infrastruktury należy spodziewać się pozytywnych oddziaływań na środowisko.

8. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Zgodnie z art. 104 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 1094) podczas stwierdzenia możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko, pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na skutek realizacji założeń zawartych w projektach polityk, strategii, planów lub programów, przeprowadza się postępowanie w zakresie możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Gmina Miedzichowo zlokalizowana jest w centralnej części Polski, w odległości około 115 km od najbliższej granicy. Ze względu na charakter i specyfikę kierunków działań oraz celów strategicznych zaplanowanych w ramach niniejszego dokumentu nie przewiduje się wystąpienia transgranicznego oddziaływania na środowisko.

9. Napotkane trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

W trakcie sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko dla Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033 nie napotkano na istotne trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy, które uniemożliwiłyby jej opracowanie. Jednakże, ze względu na ogólny charakter niektórych z zaplanowanych działań, określenie oddziaływania na środowisko realizacji poszczególnych zadań jest bardzo trudne. W skonstruowaniu w pełni rzetelnej prognozy przeszkadzały pewne braki informacji na temat konkretnych sposobów realizacji przedsięwzięć. Zatem, jedynym problemem okazał się zbyt ogólny charakter przedsięwzięć proponowanych w Gminnym Programie Rewitalizacji. Brak wskazania konkretnych danych dotyczących m.in. długości czy parametrów technicznych utrudnił, a w pojedynczych przypadkach wręcz uniemożliwił określenie oddziaływania na środowisko danego działania. Ponadto, Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033 powstał w oparciu o współczesną wiedzę na temat wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań rozwoju Gminy oraz w oparciu o współczesną wiedzę na temat organizacji, metod, technik, technologii, materiałów wykorzystywanych przy realizacji przedsięwzięć z zakresu rozwoju lokalnego oraz procesów inwestycyjnych.

Biorąc powyższe pod uwagę, posłużono się informacjami dotyczącymi inwestycji o podobnym charakterze i skali. Ocena oddziaływania na środowiska ma charakter prognostyczny, wskazuje możliwe do wystąpienia oddziaływania, uwzględniając różne warianty realizacji przedsięwzięcia – najbardziej niekorzystne dla środowiska.

10. Rekomendacje i wnioski do ostatecznej wersji dokumentu

Podczas tworzenia ostatecznej wersji dokumentu należy uwzględnić następujące elementy:

- wszystkie zaplanowane zadania powinny być zgodne z zasadą zrównoważonego rozwoju i celami w zakresie ochrony środowiska wyznaczonymi w dokumentach obowiązujących na szczeblu międzynarodowym, unijnym, krajowym, regionalnym oraz lokalnym,
- konieczne jest prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych, które przyczynią się do kreowania wśród lokalnej społeczności postaw proekologicznych;
- konieczne jest wskazanie odpowiednich działań kompensacyjnych pozwalających na minimalizację negatywnego oddziaływania na środowisko w przypadku inwestycji nawet krótkotrwale negatywnie wpływających na środowisko.

W Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033 wskazano następujące cele i kierunki interwencji.

Tabela 16 Cele i kierunki rewitalizacji

CEL 1	Wzrost spójności społecznej obszaru rewitalizacji poprzez działania na rzecz aktywizacji i integracji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji
Kierunek 1.1.	Aktywizacja i integracja lokalnej społeczności
Kierunek 1.2.	Zwiększenie dostępności i poprawa jakości usług społecznych
Kierunek 1.3.	Stworzenie miejsca działalności dla organizacji pozarządowych i lokalnych liderów
Kierunek 1.4.	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu
Kierunek 1.5.	Wzmocnienie poczucia tożsamości lokalnej mieszkańców oraz identyfikacji z miejscem zamieszkania
CEL 2	Dostosowanie infrastruktury technicznej przestrzeni publicznych do potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizacji w celu zwiększenia dostępu do atrakcyjnych miejsc spędzania czasu wolnego
Kierunek 2.1.	Adaptacja budynków podworcowych i pokolejowych wraz z terenami przyległymi na cele społeczne
Kierunek 2.2.	Rozwój infrastruktury społecznej, w tym sportowo-rekreacyjnej
Kierunek 2.3.	Uporządkowanie przestrzeni publicznych oraz poprawa ich dostępności dla wszystkich mieszkańców
Kierunek 2.4.	Podniesienie jakości życia mieszkańców poprzez poprawę ładu przestrzennego i stanu zabudowy
Kierunek 2.5.	Stworzenie miejsc odpoczynku i rekreacji
CEL 3	Wzmocnienie tożsamości lokalnej mieszkańców obszaru rewitalizacji z wykorzystaniem zasobów dziedzictwa historycznego regionu
Kierunek 3.1.	Racjonalne wykorzystanie obiektów zabytkowych i historycznych do rozwoju funkcji turystycznej, rekreacyjnej i integracyjnej na obszarze rewitalizacji
Kierunek 3.2.	Rozpoczęcie działań promocyjnych regionu
Kierunek 3.3.	Poprawa wizerunku miejscowości poprzez rewitalizację terenów publicznych
Kierunek 3.4.	Ochrona obiektów o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym

Źródło: Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033

Gminny Program Rewitalizacji powinien być zgodny przede wszystkim z ideą zrównoważonego rozwoju, zapewniając przyszłym i obecnym pokoleniom taki sam dostęp do godnego życia. Należy pamiętać o uwzględnieniu w ostatecznej wersji dokumentu aspektów związanych z poszanowaniem środowiska przyrodniczego, zapewniając tym samym poprawę warunków życia mieszkańców oraz rozwój gospodarczy regionu.

11. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań przewidzianych w projekcie Gminnego Programu Rewitalizacji

Analizując wpływ celów strategicznych oraz inwestycji zaplanowanych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033 na poszczególne komponenty środowiska stwierdzono, że będą one pozytywnie wpływały na środowisko i ludzi. Przewidziano ewentualne negatywne oddziaływania na etapie prowadzenia robót budowlanych, jednak będzie to krótkotrwałe i ograniczone tylko i wyłącznie do czasu prowadzenia prac. Ewentualne negatywne oddziaływanie dotyczy w głównej mierze oddziaływania na powietrze, hałas i powierzchnię ziemi. Możliwe oddziaływanie na wspomniane komponenty będzie wyłącznie krótkotrwałe, występujące na etapie prac budowlanych. Istnieje możliwość, iż nastąpi miejscowy wzrost hałasu, zapylenia, emisji spalin, odpadów budowlanych. Jest to jednak proces krótkotrwały, ograniczony tylko i wyłącznie do czasu prowadzenia prac. Wszystkie wymienione wyżej zakłócenia są odwracalne. Po zakończeniu realizacji należy spodziewać się braku oddziaływania na środowisko. Zadania zaplanowane zostaną z dużą dbałością o środowisko naturalne i nie zakłócą funkcji przyrodniczych obszarów chronionych znajdujących się na terenie Gminy Miedzichowo. Inwestycje nie tylko nie będą stanowiły zagrożenia, ale przyczynią się do poprawy stanu środowiska. Efektem prac będzie zbudowana bądź zmodernizowana infrastruktura wpływająca na poprawę jakości życia mieszkańców obszaru, również ze względów ekologicznych.

Założenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033 nie wpływają w sposób długotrwały, negatywnie na stan środowiska, a znaczna część zaplanowanych działań wykazuje oddziaływanie pozytywne. Rozpatrywanie wariantów przyjętych założeń GPR miało miejsce w toku opracowywania projektu dokumentu i obejmowało m. in. opracowanie inwentaryzacji, opis stanu aktualnego. Efektem tych prac było opracowanie ostatecznej, jednowariantowej wersji dokumentu. W związku z tym proponowanie rozwiązań alternatywnych nie jest konieczne.

12. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Ważnym elementem w zakresie monitoringu środowiska jest ocena jakości środowiska przyrodniczego na analizowanym obszarze. Monitoring polega na gromadzeniu, analizowaniu i udostępnianiu danych odnoszących się do jakości środowiska naturalnego oraz zmian w nim zachodzących. Przeprowadzenie rzetelnego monitoringu wymaga doboru odpowiednich wskaźników określonych ilościowo oraz jakościowo. Założone cele i działania zaplanowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033, a także osiągnięte rezultaty odpowiadają na potrzeby wynikające z analizy stanu obecnego obszaru. Założone efekty realizacji GPR pozwolą wzmocnić posiadany potencjał obszaru oraz wyeliminować lub ograniczyć słabe strony.

Jednym z najczęściej stosowanych sposobów prowadzenia monitoringu jest zastosowanie metod wskaźnikowych. Poniżej w zestawieniu tabelarycznym zaprezentowane zostały wskaźniki proponowane do zastosowania w celu monitorowania skutków realizacji postanowień zawartych w projekcie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033. Dodatkowo uzupełnieniem monitoringu wskazanego w niniejszej Prognozie może być monitoring prowadzony w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Dokonując analizy i oceny stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska należy pamiętać, że muszą się one odnosić do terenów objętych projektem GPR.

Tabela 17 Wskaźniki proponowane do zastosowania w celu monitorowania skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu

Nazwa wskaźnika	Jednostka	Pożądana zmiana	Cykliczność gromadzenia danych
Wysokość nakładów na inwestycje drogowe	zł	↑	raz na rok
Długość zmodernizowanych dróg i chodników oraz ścieżek rowerowych	km	↑	raz na rok
Długość nowo wybudowanych dróg i chodników oraz ścieżek rowerowych	km	↑	raz na rok
Odsetek powierzchni Gminy pokryty aktualnymi mpzp	%	↑	raz na rok
Liczba budynków poddanych termomodernizacji	szt.	↑	raz na rok
Liczba budynków, w których zamontowano odnawialne źródła energii	szt.	↑	raz na rok
Moc instalacji odnawialnych źródeł energii	MW	↑	raz na rok
Odsetek wymienionych indywidualnych źródeł ogrzewania	%	↑	raz na rok
Ilość odprowadzanych ścieków oraz ładunek zanieczyszczeń z poszczególnych sektorów gospodarki	szt.	↓	raz na rok
Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	szt.	↑	raz na rok
Liczba zbiorników bezodpływowych	szt.	↓	raz na rok
Przeprowadzania okresowych kontroli częstotliwości i sposobu pozbywania się osadów ściekowych	szt.	↑	raz na rok
Ilość odpadów zebranych w sposób selektywny	Mg	↑	raz na rok

Nazwa wskaźnika	Jednostka	Pożądanie zmiany	Cykliczność gromadzenia danych
Średnia roczna poziomu PM10 w powietrzu	µg/m ³	↓	raz na rok
Częstość przekraczania dopuszczalnego poziomu stężeń 24-godzinnych PM10 w roku	szt.	↓	raz na rok
Średnia roczna poziomu PM2,5 w powietrzu	µg/m ³	↓	raz na rok
Stanu jakości wód powierzchniowych i podziemnych	zły/dobry	↑	raz na rok
Poziom hałasu na terenie Gminy Miedzichowo	Hz	↓	raz na rok
Liczba nowych nasadzeń drzew i krzewów do liczby ubytków	%	↑	raz na rok
Wysokość nakładów na inwestycje związane z utrzymaniem zieleni i nowymi nasadzeniami	zł	↑	raz na rok
Powierzchnia powstałych, urządzonych lub zmodernizowanych terenów zieleni	ha	↑	raz na rok
Udział terenów zieleni w powierzchni Gminy	%	↑	raz na rok
Udział terenów chronionych w powierzchni Gminy	%	-	raz na rok
Liczba zorganizowanych wydarzeń i imprez proekologicznych	szt.	↑	raz na rok
Stopień lesistości Gminy	%	↑	raz na rok

Źródło: opracowanie własne

13. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Konieczność wykonania Prognozy Oddziaływania na Środowisko „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033” wynika z obowiązku zawartego w art. 51 ust. 1. ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2023, poz. 1094).

Zgodnie z art. 53 ustawy OOŚ zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko zostały uzgodnione z właściwymi organami, tj. Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Wielkopolskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym. Informacje te wskazane zostały w piśmie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu nr WOO-III.410.183.2023.MM.1 z dnia 12.04.2023 roku oraz Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego nr DN-NS.9011.286.2023 z dnia 20.06.2023 r.

W niniejszej prognozie, w rozdziale 1 przedstawiono podstawy prawne opracowania prognozy, jej zakres i cel, metody opracowania, źródła informacji oraz analizę oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska. Głównym celem opracowania prognozy jest wskazanie, jak wpłynie na środowisko realizacja określonych w projekcie Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033, celów i kierunków rewitalizacji.

W rozdziale 2 przedstawiono krótką charakterystykę projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033. Przedstawiono w nim zawartość, cele i kierunki rewitalizacji. W dokumencie wskazano następujące cele i kierunki:

Tabela 18 Cele i kierunki rewitalizacji

CEL 1	Wzrost spójności społecznej obszaru rewitalizacji poprzez działania na rzecz aktywizacji i integracji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji
Kierunek 1.1.	Aktywizacja i integracja lokalnej społeczności
Kierunek 1.2.	Zwiększenie dostępności i poprawa jakości usług społecznych
Kierunek 1.3.	Stworzenie miejsca działalności dla organizacji pozarządowych i lokalnych liderów
Kierunek 1.4.	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu
Kierunek 1.5.	Wzmocnienie poczucia tożsamości lokalnej mieszkańców oraz identyfikacji z miejscem zamieszkania
CEL 2	Dostosowanie infrastruktury technicznej przestrzeni publicznych do potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizacji w celu zwiększenia dostępu do atrakcyjnych miejsc spędzania czasu wolnego
Kierunek 2.1.	Adaptacja budynków podworcowych i pokolejowych wraz z terenami przyległymi na cele społeczne
Kierunek 2.2.	Rozwój infrastruktury społecznej, w tym sportowo-rekreacyjnej
Kierunek 2.3.	Uporządkowanie przestrzeni publicznych oraz poprawa ich dostępności dla wszystkich mieszkańców

Kierunek 2.4.	Podniesienie jakości życia mieszkańców poprzez poprawę ładu przestrzennego i stanu zabudowy
Kierunek 2.5.	Stworzenie miejsc odpoczynku i rekreacji
CEL 3	Wzmocnienie tożsamości lokalnej mieszkańców obszaru rewitalizacji z wykorzystaniem zasobów dziedzictwa historycznego regionu
Kierunek 3.1.	Racjonalne wykorzystanie obiektów zabytkowych i historycznych do rozwoju funkcji turystycznej, rekreacyjnej i integracyjnej na obszarze rewitalizacji
Kierunek 3.2.	Rozpoczęcie działań promocyjnych regionu
Kierunek 3.3.	Poprawa wizerunku miejscowości poprzez rewitalizację terenów publicznych
Kierunek 3.4.	Ochrona obiektów o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym

Źródło: Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033

Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne zaplanowane w granicach 4 podobszarów rewitalizacji (Lewiczynek, Jabłonka Stara, Prądnówka i Miedzichowo) zostały sporządzone w taki sposób, aby ich realizacja przyczyniała się do poprawy sytuacji na całym obszarze rewitalizacji, w szczególności w sferze społecznej. Poprawa estetyki przestrzeni, remont i wszelkie modernizacje zdegradowanych terenów i obiektów były zadaniami uzupełniającymi, bez których nie można by realizować postawionych celów społecznych. W ramach rewitalizacji zaplanowano szeroki katalog działań, na który składają się cztery projekty zintegrowane, trzy projekty podstawowe oraz dwa przedsięwzięcia uzupełniające. Projekty zintegrowane to te, które w zasadniczy sposób przyczynią się do odwrócenia negatywnych trendów na obszarze rewitalizacji, są one rozbudowane, natomiast projekty podstawowe to mniejsze projekty dotyczące jednego przedsięwzięcia. Z kolei przedsięwzięcia uzupełniające mają charakter głównie infrastrukturalny, techniczny, jednak ich realizacja wpłynie pozytywnie na osiągnięcie założonych celów rewitalizacji.

Projekty zintegrowane to grupy powiązanych ze sobą tematycznie działań, zarówno infrastrukturalnych jak i nieinfrastrukturalnych, które służą realizacji wspólnego celu. Tworzą one mikroprogramy, w ramach których modernizacja kubatury i przestrzeni stworzy warunki do zapobiegania zanikowi niektórych funkcji, umożliwi wprowadzenie nowych funkcji społecznych, sprzyjać będzie budowaniu więzi społecznych i przywróceniu równowagi życia społecznego. Projekty zintegrowane realizowane będą przez gminę Miedzichowo we współpracy z interesariuszami rewitalizacji. Na tym etapie zakres projektów, a także katalog potencjalnych partnerów zostały zdefiniowane w sposób generalny. Po zakończeniu procesu konsultacji społecznych projektu GPR i uwzględnieniu ewentualnych uwag, planuje się niezwłoczne przystąpienie do realizacji fazy przygotowawczej projektów zintegrowanych. W szczególności planowane są spotkania z potencjalnymi partnerami projektów, w celu zapewnienia ich udziału w planowaniu, a docelowo w realizacji projektów zintegrowanych. Wówczas zostaną doprecyzowane założenia projektów w taki sposób, żeby były one realizowane dla mieszkańców i z mieszkańcami (przedsiębiorcami, organizacjami społecznymi, lokalnymi liderami, beneficjentami końcowymi procesu rewitalizacji).

W rozdziale 2 przedstawiono również powiązania tematyczne GPR z założeniami i wymaganiami innych dokumentów szczebla unijnego, krajowego i wojewódzkiego, uwzględniające zasady ochrony środowiska, a przede wszystkim zasadę zrównoważonego rozwoju. Odniesiono się między innymi do następujących dokumentów: Traktat Lizboński,

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu, Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030, Europejski Zielony Ład, Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020), Europejska Konwencja Krajobrazowa, Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030, Krajowy Program Ochrony Powietrza, Krajowy Program Gospodarki Odpadami, Polityka energetyczna Polski do 2040 r., Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej, Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku, Program Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego do roku 2030, Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+, Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej.

Rozdział 3 stanowi charakterystykę istniejącego stanu środowiska Gminy Miedzichowo, z uwzględnieniem położenia, ukształtowania terenu, budowy geologicznej, gleb, wód powierzchniowych i podziemnych, klimatu, jakości powietrza atmosferycznego, zagrożenia hałasem, szaty roślinnej i świata zwierzęcego, form ochrony przyrody. Cechami charakterystycznymi Gminy Miedzichowo są między innymi: zły stan jakości wód powierzchniowych, zła jakość powietrza atmosferycznego, niski stopień skanalizowania, czy występujące zagrożenie powodziowe.

W rozdziale 4, prognoza wskazuje istniejące problemy środowiska. Dla poszczególnych komponentów środowiska wskazano między innymi następujące zagrożenia/problemy: przekroczenia parametrów jakości powietrza atmosferycznego, duże natężenie ruchu, złą jakość wód powierzchniowych, występowanie dużej ilości wyrobów zawierających azbest, niski stopień skanalizowania czy występujące zagrożenie powodziowe.

W rozdziale 5, prognoza wskazuje również przewidywane oddziaływanie na środowisko na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego (różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, wody, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne oraz cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000). Rozważono także potencjalne oddziaływanie na zdrowie ludzi oraz na obiekty zabytkowe. Ocenę i identyfikację znaczących oddziaływań na środowisko poszczególnych zadań dokonano w formie opisowej wraz z uzasadnieniem.

Rozdział 6 wskazuje propozycje możliwych sposobów ograniczania negatywnych oddziaływań na środowisko.

W rozdziale 7 opisane zostały możliwe zmiany w przypadku braku realizacji dokumentu. Wskazano wśród nich:

- pogorszenie klimatu akustycznego;
- pogorszenie stanu infrastruktury technicznej;
- wykluczenie społeczne mieszkańców oraz wpadanie w ubóstwo;
- zwiększenie ryzyka zachorowań na choroby układu oddechowego i nowotworowe, związane z brakiem działań ograniczających niską emisję;
- pogorszenie stanu jakości powietrza atmosferycznego na analizowanym obszarze;
- zmniejszenie poziomu bioróżnorodności;
- pogorszenie stanu wód powierzchniowych i podziemnych, obniżenie ich klas czystości;

- zwiększenie udziału terenów zdegradowanych, zdewastowanych z postępującą degradacją środowiska;
- dewastację terenów zielonych czy miejsc o szczególnym znaczeniu przyrodniczym, na skutek braku oznaczeń takich miejsc, brak ochrony wspomnianych terenów;
- niewystarczająca retencja wodna;
- niska świadomość ekologiczna mieszkańców przyczyniająca się do degradacji środowiska;
- powstanie zanieczyszczeń powierzchni ziemi, m.in. poprzez prowadzenie nieprzemysłanej gospodarki odpadami;
- pogorszenie stanu budynków, które pełnią istotne funkcje dla mieszkańców Gminy;
- pogorszenie estetyki krajobrazu.

W rozdziale 8 stwierdzono, że realizacja niniejszego dokumentu nie spowoduje transgranicznego oddziaływania.

Rozdział 9, dotyczący napotkanych trudności i braków dostępnej wiedzy wskazuje, że jedynym problemem okazał się zbyt ogólny charakter kierunków działań proponowanych w Gminnym Programie Rewitalizacji. Brak wskazania konkretnych zadań w ramach poszczególnych celów utrudnił, a w pojedynczych przypadkach wręcz uniemożliwił określenie oddziaływania na środowisko danego działania. Ponadto, Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033 powstał w oparciu o współczesną wiedzę na temat wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań rozwoju Gminy oraz w oparciu o współczesną wiedzę na temat organizacji, metod, technik, technologii, materiałów wykorzystywanych przy realizacji przedsięwzięć z zakresu rozwoju lokalnego oraz procesów inwestycyjnych.

Rozdział 10 poświęcony został rekomendacjom i wnioskom do ostatecznej wersji dokumentu, gdzie wskazano, że GPR powinien być zgodny przede wszystkim z ideą zrównoważonego rozwoju, zapewniając przyszłym i obecnym pokoleniom taki sam dostęp do godnego życia. Należy pamiętać o uwzględnieniu w ostatecznej wersji dokumentu aspektów związanych z poszanowaniem środowiska przyrodniczego, zapewniając tym samym poprawę warunków życia mieszkańców oraz rozwój gospodarczy regionu.

W rozdziale 11, dotyczącym rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zaproponowanych w Gminnym Programie Rewitalizacji, stwierdzono, że ze względu na ogólny charakter niektórych z zaplanowanych działań, niniejsza prognoza nie zawiera propozycji zadań alternatywnych dla realizacji działań zaplanowanych w GPR, do czego przyczynił się brak możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych zadań. Rozpatrywanie wariantów przyjętych założeń GPR miało miejsce w toku opracowywania projektu dokumentu i obejmowało m. in. opracowanie inwentaryzacji, opis stanu aktualnego. Efektem tych prac było opracowanie ostatecznej, jednowariantowej wersji dokumentu.

W rozdziale 12 wskazano liczne propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień GPR. W celu określenia stopnia realizacji celów strategicznych, zbudowano system wskaźników powiązanych z różnymi poziomami celów, jakie zostały przyjęte w GPR. Regularna analiza wskaźników wskazanych w tabeli pozwoli na analizę skuteczności podjętych działań oraz określenie poziomu rozwoju jednostki w danej dziedzinie i aktualizację priorytetów Gminy Miedzichowo.

14. Spis tabel i rysunków

Tabela 1 Cele i kierunki rewitalizacji	12
Tabela 2 Dane demograficzne Gminy Miedzichowo	52
Tabela 3 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia (dane za rok 2022)	57
Tabela 4 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin (dane za rok 2022)	58
Tabela 5 Ruch kołowy na drogach wojewódzkich przebiegających przez Gminę Miedzichowo	63
Tabela 6 Ruch kołowy na drogach krajowych przebiegających przez Gminę Miedzichowo	64
Tabela 7 Charakterystyka JCWPd na obszarze Gminy Miedzichowo	69
Tabela 8 Charakterystyka JCWP w obszarze Gminy Miedzichowo	72
Tabela 9 Charakterystyka Obszarów Natura 2000 znajdujących się na terenie Gminy Miedzichowo ...	87
Tabela 10 Charakterystyka parku krajobrazowego znajdującego się na terenie Gminy Miedzichowo ..	99
Tabela 11 Charakterystyka obszarów chronionego krajobrazu znajdujących się na terenie Gminy Miedzichowo	103
Tabela 12 Zestawienie użytków ekologicznych na terenie Gminy Miedzichowo	108
Tabela 13 Wykaz pomników przyrody ustanowionych na terenie Gminy Miedzichowo	111
Tabela 14 Zagrożenia/problemy istotne z punktu widzenia ochrony środowiska występujące na terenie Gminy Miedzichowo	117
Tabela 15 Propozycje możliwych sposobów ograniczania negatywnych oddziaływań na środowisko	137
Tabela 16 Cele i kierunki rewitalizacji	143
Tabela 17 Wskaźniki proponowane do zastosowania w celu monitorowania skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu	146
Tabela 18 Cele i kierunki rewitalizacji	148
Rysunek 1 Położenie Gminy Miedzichowo oraz gmin sąsiednich	51
Rysunek 2 Jednolite Części Wód Podziemnych występujących na terenie Gminy Miedzichowo	68
Rysunek 3 Mapa zagrożenia powodziowego na terenie gminy Miedzichowo	77
Rysunek 4 Wykaz obszarów zagrożonych suszą i narażonych na suszę na obszarze Gminy Miedzichowo	79

15. OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO O SPEŁNIENIU WYMAGAŃ, O KTÓRYCH MOWA W ART. 74A UST. 2

Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 1094), w nawiązaniu do art. 74a ust. 2 tejże ustawy oświadczam, że jako autor prognozy oddziaływania na środowisko do:

„Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miedzichowo na lata 2023-2033”

spełniam wymagania, o których mowa w wyżej wymienionych przepisach prawnych. Posiadam ukończone studia pierwszego i drugiego stopnia na kierunku związanym z kształceniem w zakresie nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych z dziedzin nauk rolniczych, nauk leśnych (art. 74a ust. 2 pkt 1 lit. d).

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

